

تثنيه

کتابِ تورات - بخش پنجم

یادآوری واقعه های گذشته

۱ ای توره های آسته که موسیٰ دَ او طرفِ دریای اُردُن دَ آواری، یعنی دَ دَشتِ رُوی دَ رُوی منطقه سُوَف، دَ مینکلِ پاران و توفل، لابان، حصیروت و دی زَهَب دَ تمامِ اسرائیل گُفت. ۲ از کوهِ حوریب تا قادیس-بَرَنیع، از راه کوهِ سعیرِ سفرِ یازده روزه آسته. ۳ دَ روزِ اوّلِ ماهِ یازدهمِ سالِ چَلَم، موسیٰ قد بنی اسرائیل توره گُفت، اُمو رقم که خُداوند دَزُو امر کُدد که قد ازوا گپ بَرَنه. ۴ ای واقعه بعد از شکست دَدونِ سیحون پادشاهِ آموریا که دَ حشِبون حُکمرانی مُوكد و عوج پادشاهِ باشان که دَ عشتاروت دَ منطقهِ اِدَرعی حُکمرانی مُوكد، رُخ دَد. ۵ دَ او طرفِ دریای اُردُن دَ سرزمینِ موآب، موسیٰ اِبنی شریعت ره دَ بیان کدو شد و گُفت:

۶ ”خُداوند، خُدای مو دَ حوریب قد ازمو گپ زده گُفت: شُمو دَ امزی کوهِ عَدَر کَلو مندید. ۷ پس آلی آماده شده کوچ کُنید و دَ کوهستونِ آموریا و پگِ منطقه های گرد-و-بَر شی داخل شُنید: دَ دَشت، دَ کوهستو، دَ دامنه ها، دَ جُوب و دَ بَغلِ دریا، یعنی دَ سرزمینِ کِنعانیا و امچنان دَ لِبنان تا دریای کُته که دریای فَرَات آسته. ۸ اینه، ما امی سرزمی ره پیشِ رُوی شُمو ایشتم؛ پس داخل شُنید و سرزمینی ره که ما، خُداوند بلده بابه کَلونای شُمو اِبراهیم و اِسحاق و یعقوب قَسَم خوردم که دَزوا و بعد ازوا دَ اولاده ازوا میدیم، تَصَرَف کُنید.“

انتخاب کدون قاضی ها

۹ د امزو غیت ما دز شمو گفتم: 'ما تنهای خو نمیتتم بار مسئولیت شمو ره د دوش خو بگیرم. ۱۰ خداوند، خدای شمو تعداد شمو ره کلو کده، د اندازه که شمو امروز مثل ستاره های آسمو کلو استید. ۱۱ خداوند، خدای بابه کلونای شمو، شمو ره هزار چند کلوتر کنه و برکت بدیه، امو رقم که دز شمو وعده کده. ۱۲ لیکن ما چطور میتتم تنهای خو بار مشکلات و جنجال شمو ره د دوش خو بگیرم؟ ۱۳ پس آدمای دانا و فامیده و نامتو ره از طایفه های خو انتخاب کنید تا اونا ره د بله شمو رهبر تعیین کنیم. ۱۴ و شمو د جواب مه گفتید: 'امی چیز ره که تو گفتی، خوب آسته که انجام بدی. ۱۵ اوخته رهبرای طایفه های شمو ره که آدمای دانا و نامتو بود گرفته د بله شمو رهبر تعیین کدم، تا اونا سرکرده های هزار نفری، سرکرده های صد نفری، سرکرده های پنجاه نفری، سرکرده های ده نفری و مسئولین طایفه های شمو بشه. ۱۶ و د امزو غیت د قاضی های شمو امر کده گفتم: 'د بین برارون شمو که جنجال پیدا موشه، گوش بگیرید و د بین دو برار اسرائیلی منصفانه قضاوت کنید، امچنان د بین یگ اسرائیلی و بیگنه که قد ازو زندگی مونه. ۱۷ د قضاوت کدو طرفداری نکنید، توره آدم غریب و دولت مند ره یگرقم گوش بگیرید و از هیچ انسان ترس نخورید، چراکه قضاوت شمو از طرف خدا آسته. هر دعوی که حل کدون شی بلده شمو غدر مشکل بشه، او ره د پیش ازمه بپیرید تا بشنوم. ۱۸ خلاصه، د امزو غیت تمام چیزای ره که لازم بود انجام بدید، ما دز شمو حکم کدم.

جاسوسی از سرزمین کنعان

۱۹ اوخته مو از کوه حوریب کوچ کدی و از پگ امزو بیابون کنه و ترسناک که شمو دیدید از راه کوهستون اموری ها د سفر خو ادامه ددی، امو رقم که خداوند، خدای مو

دَز مو امر کدُد. وختی دَ قَادِش بَرِنِیع رَسیدی، ^{۲۰} ما دَز شُمو گُفْتُم: 'شُمو دَ کوهستون اموری ها رَسیدید، دَ جایی که خُداوند، خُدای مو دَز مو میدیه. ^{۲۱} اینه، خُداوند، خُدای شُمو امی سرزمی ره پیش رُوی شُمو ایشته. پس باله شُنید و تَصْرَف کُنید، اُمو رقم که خُداوند، خُدای بابَه کلونای شُمو دَز شُمو گُفته؛ ترس نَخورید و وَحْشَت زَدَه نَشْنید. ^{۲۲} اوخته پگ شُمو دَ پیش مه آمده گُفتید: 'بیه که چند نفر ره پیشلون خُو رَیی کنی تا دَ بارِه امزُو سرزمی بلده مو جاسوسی کُنه و دَ بارِه راهی که مو باید بوری و دَ شارای که باید داخل شُنی دَز مو خبر بیره. ^{۲۳} اُمو توره شُمو خوش مه آمد؛ اوخته ما دوازده نفر ره از مینکل شُمو گِرِفتُم، از هر طایفه یگ نفر. ^{۲۴} اونا رَیی شده دَ کوهستو بُر شد و تا دَرَه اشکول رفته دَ بارِه امزُو سرزمی جاسوسی کد ^{۲۵} و از میوه شی قد خُو گِرِفته دَ پیش ازمو آورد و دَز مو خبر دده گُفت: 'سرزمینی ره که خُداوند، خُدای مو دَز مو میدیه، یگ سرزمین خُوب آسته.'

سرکشی قوم

^{۲۶} لیکن شُمو نَخاستید که دَ اُونجی بورید، بلکه از امر خُداوند سرپیچی کدید؛ ^{۲۷} و دَ خیمه های خُو نِق نِق کده گُفتید: 'ازی که خُداوند از مو بد موبره، مو ره از سرزمین مِصر بُرو اُورد تا مو ره دَ دِست اموریا تسلیم کده نابود کُنه. ^{۲۸} آلی مو کجا شُنی؟ برارون مو، مو ره کم دل کده گُفت: "اُمو مردُم از مو کده قوی تر و قد بلندتر آسته؛ شارای ازوا کُنه یه و دیوال های شی تا آسمو میرسه، و اولاده عَناق † ره ام دَ اُونجی دیدی. ^{۲۹} " اوخته ما دَز شُمو گُفْتُم: 'وَحْشَت زَدَه نَشْنید و ازوا ترس نَخورید. ^{۳۰} خُداوند، خُدای شُمو که پیشلون شُمو موره، اُو بلده شُمو جنگ مونه، فقط اُمو رقم که دَ پیش چیم شُمو دَ مِصر بلده شُمو جنگ کد. ^{۳۱} و دَ بیابو ام دیدید که خُداوند، خُدای شُمو، دَ تمام راه که سفر کدید شُمو ره دَ بغل خُو گِرِفته اُورد، مِثل که یگ نفر

† ۱:۲۸ عدها: ۳۳:۱۳ تثنیه ۲:۹

باچه خُو ره د بغل خُو گِرِفته میره، تا وختیکه د امزی جای رَسیدید. ^{۳۲} لیکن باوجود امزی کارا، شُمو د خُداوند، خُداى خُو اِعْتِماد نَكْدید، ^{۳۳} د امزو که د وختِ شاو د آتش و د غیتِ روز د اُوَر پِیش پِیش شُمو مورفت، تا راهِ شُمو ره بَلدِه شُمو نشو بَدیه و یگ جای ره بَلدِه خَیمه زِدو بَلدِه شُمو پَیدا کَنه.

^{۳۴} وختی خُداوند تورای نَسَنجیدِه شُمو ره شَنِید، اُو قار شُد و قَسَم خورده گُفت: ^{۳۵} 'هیچ کُدَم امزیا، حتی یگ نفر ام امزی نسلِ شَریر اُمُو سرزمینِ خُوب ره که قَسَم خوردُم که د بابه کَلونای شُمو میدیم، نَمینگره، ^{۳۶} غَیر از کالِب باچه یَفَنه؛ اُو اُمُو سرزمی ره مینگره و ما اُمُو سرزمی ره که دَز شی رفتُد، دَزو و اولادِه شی میدیم، چراکه اُو قد تمام دِل-و-جان خُو از خُداوند پَیروى کد.'

^{۳۷} بخاطرِ از شُمو خُداوند د بَله از مه ام قار شُدِه گُفت: 'تو ام د اُونجی داخلِ نَموشی؛ ^{۳۸} بلکه یوشع باچه نُون که دِستیار تُو آسته، د اُونجی داخلِ موشه؛ پس اَزو حِمایت کُو، چُون اُو اُمُو سرزمی ره نَصیبِ بنیِ اِسْرَائیل مونه. ^{۳۹} و نَلغه گون شُمو که د باره ازوا گُفتید اَسیر موشه، اُمُو بچکِیچای شُمو که اِمروز خُوب و بَد ره فرَق نَمیتنه، اونا د اُونجی داخلِ موشه؛ ما اُمُو سرزمی ره دَزوا میدیم و اونا صَاحِبِ اَزو موشه. ^{۴۰} لیکن شُمو دَوَر خورده از راهِ درِیای سُرَخ پس د بیابو کوچ کُنید.'

^{۴۱} اوخته شُمو د جَوَاب مه گُفتید: 'مو د ضِدِ خُداوند گُناه کدے. مو رفته جنگ مونی، اُمُو رَقم که خُداوند، خُداى مو دَز مو اَمَر کده. پس هر کُدَم شُمو سَلاحِ جنگی خُو ره گِرِفْتید و آماده شُدید که د منطقه کوهستانی بورید. ^{۴۲} ولے خُداوند دَز مه گُفت: 'بَلدِه ازوا بَگی که نَرَوید و جنگ نَكُنید، چراکه ما د مینکل شُمو نِیستُم؛ اگه نه، از پِیش دُشمنای خُو شِکست مُوخورید.' ^{۴۳} و ما دَز شُمو گُفتم، ولے شُمو گوش نَكْدید، بلکه از اَمَرِ خُداوند سرپیچی کدید و سرزوری کده د کوهستو بُر شُدید. ^{۴۴} و اَمورِیای که د امزو کوهستو زندگی مُوکد د خِلافِ شُمو بُر شُد و شُمو ره رَقم خیلِ زَمبُور پِیش کد و شُمو ره از سَعیرِ تا حُرما تار-و-مار کد. ^{۴۵} اوخته شُمو دَوَر خورید و د حُضُورِ خُداوند

چخرا کدید، مگم خُداوند آواز شُمو ره نَشِنید و دَ فریاد شُمو گوش نَدَد. ^{۴۶} امزی خاطر شُمو بلده روزای کلو دَ قادیش مَنَدید؛ یعنی، تا زمانی که دَ بیابو بُودید.

سرگردانی دَ بیابو

۲ اوخته مو پس دور خوردی و از راه دریای سُرُخ دَ بیابو سَفر کدی، اُمو رقم که خُداوند دَز مه گُفتد و بلده روزای کلو دَ گرد-و-بَر کوهستون سَعیر سرگردو بُودی. ^۲ دَ امزو غیت خُداوند دَز مه گُفت: ^۳ شُمو دَ گرد-و-بَر امزی کوهستو غدر کلو سرگردو شُدید؛ آلی سُون شمال بورید. ^۴ و دَ مردُم امر کده بُگی: "شُمو از سرحدِ برارون خُو اولاده عیسو^۵ که دَ سَعیر زندگی مونه تیر موشید. اونا از شُمو ترس موخوره؛ پس غدر هوش خُو ره بگیریید ^۵ که قد ازوا جنجال نکُنید، چُون از زمینِ ازوا دَ اندازه یگ قف پای ام دَز شُمو نَمیدیم، چراکه کوهستون سَعیر ره دَ عنوانِ مُلکیت دَ عیسو دَدم. ^۶ خوراک ره ازوا دَ نقره خریده بُخورید و آو ره ام ازوا دَ نقره خریده وُچی کُنید،" ^۷ چُون خُداوند، خُدای شُمو، شُمو ره دَ تمامِ کارای دِست شُمو بَرکت دَدَه؛ اُو راه رفتون شُمو ره دَ امزی بیابون کته میدنه. دَ امزی چل سال خُداوند، خُدای شُمو قد شُمو بُوده و شُمو دَ هیچ چیز مُحتاج نَبُودید. ^۸ پس مو از سرحدِ برارون خُو اولاده عیسو که دَ سَعیر زندگی مونه، دور خوردی و راه دَشت ره که از ایلَت و عِسیون-جابر تیر موشه ایله کدی و از راه بیابونِ موآب سَفر کدی.

۹ اوخته خُداوند دَز مه گُفت: 'موآب ره آزار-و-آذیت نَکُو و اونا ره دَ تنگ نَکُو که جنگ کنه، چُون از زمینِ ازوا هیچ چیز شی ره دَ عنوانِ مُلکیت دَز شُمو نَمیدیم، چراکه ما منطقه عار ره دَ عنوانِ مُلکیت دَ اولاده لوط دَدم.'

۱۰ -- ایمی ها که یگ قوم قوی و کته بُود و مثلِ عناقیا قد های بلند دَشت، سابق دَ اُونجی زندگی مُوکد. ^{۱۱} اونا ام مثلِ عناقیا از جمِ رفائیا حساب موشد،

^a ۲:۴ عیسو و اسرائیل یعنی یعقوب، هر دوی شی برار بُود. دَ پیدایش فصل ۲۷ رُجوع کُنید.

لیکن موآبیا اونا ره ایمی ها کوی مُوكد. ۱۲ عینِ رقمِ حوریا سابقِ دَ سَعیرِ زندگی مُوكد، ولے اولادِ عیسو اونا ره اژونجی بُر کد؛ آرے، اونا حوریا ره از پیشِ روی خُونابُود کد و دَ منطقه ازوا جای-د-جای شُد، اُمو رقم که اسرائیل دَ سرزمینی که خُداوند دَ عِنوانِ مُلکیتِ دَزوا دَدَه بُود، جای-د-جای شُد. --

۱۳ و خُداوند گُفت: 'آلی باله شُدَه از دَرَه زارِد تیر شُنید. 'پس مو از دَرَه زارِد تیر شُدی. ۱۴ از زمانیکه از قَادِشِ بَرَنیعِ حَرکتِ کدی تا زمانیکه از دَرَه زارِد تیر شُدی، سی و هشت سال ره دَرَبَرِ گِرِفَت، تا پَگِ مَرَدایِ جنگی امزُو نسل از مَنَه خیمه گاه از بَینِ رفت، اُمو رقم که خُداوند دَ باره ازوا قَسَمِ خورُدُد. ۱۵ دَ حَقِیقتِ دِستِ خُداوند دَ خِلافِ ازوا بُود تا اونا ره از مَنَه خیمه گاه کاملاً از بَینِ بُبره.

۱۶ وختیکه پَگِ مَرَدایِ جنگی امزُو نسلِ از مینکلِ قَومِ از بَینِ رفت، ۱۷ اوخته خُداوند دَ مَه گُفت: ۱۸ 'امروز تُو از عار که سرحدِ موآب آسته باید تیر شُنی. ۱۹ وختیکه دَ پیشِ اولادِ عمون رسیدی، اونا ره آزار-و-اَدِیتِ نَکُو قد ازوا جنجالِ نَکُو، چُون از زمینِ اولادِ عمون هیچ چیز شی ره دَ عِنوانِ مُلکیتِ دَز شُمُو نَمیدیم؛ ما او ره دَ اولادِ لوط دَدیم.'

۲۰ -- او ام سرزمینِ رِفائیا حسابِ مُوشُد و رِفائیا سابقِ دَ اُونجیِ زندگی مُوكد؛ لیکن عمونیا اونا ره زَمُومی ها کوی مُوكد. ۲۱ اونا یگِ قَومِ قَوی و کتّه بُود و مِثَلِ عَناقیا قد های بلند دَشت، مگم خُداوند اونا ره از پیشِ رویِ عمونیا نَابُود کد و عمونیا اونا ره بُر کده دَ منطقه ازوا جای-د-جای شُد. ۲۲ خُداوند عینِ کارِ ره بَلدِه اولادِ عیسو که دَ سَعیرِ زندگی مُونه، انجام دَد: او حوریا ره از پیشِ روی ازوا نَابُود کد و اونا تَنبست که حوریا ره بُر کُنه و اولادِ عیسو تا امروز دَ جای ازوا بُود-و-باش مُونه. ۲۳ عَوّی ها که دَ آغیلا تا غزه زندگی مُوكد، دَ

وسیلہ کفتوریا کہ از کفتور^۱ آمدد نابود شد و کفتوریا دَ منطقه ازوا جای-د-جای شد. --

۲۴ و خُداوند گُفت: 'آلی باله شده کوچ کُنید و از دَرّه ارنون تیر شُنید. اینه، ما سیحون اموری، پادشاهِ حِشبون ره قد سرزمین شی دَ دِست از شُمو تسلیم کدیم. پس دَ تَصْرَف کدون سرزمین ازو شروع کو و قد ازو جنگ کو. ۲۵ امروز ما شروع کده ترس و وحشت شُمو ره دَ بله تمام قوم های زیر آسمو قرار میدیم؛ وختی اونا آوازه شُمو ره بشنوه، اونا دَ لرزه موفته و از ترس شُمو دِست-پیچه موشه.'

پیروزی دَ بله پادشاهِ حِشبون

۲۶ اوخته قاصدا ره از بیابونِ قدیموت دَ پیشِ سیحون پادشاهِ حِشبون قد اینی پیغام صلح آمیز ربی کده گُفتم: ۲۷ 'مو ره بیل که از سرزمین تُو تیر شُنی؛ مو دَ راهِ عُمومی موری و طرفِ راست یا چپ تاو نُموخوری. ۲۸ خوراک ره دَ نُقره بلده مو سودا کو تا بُخوری و او ره دَ نُقره دز مو بدی تا وچی کنی؛ فقط دز مه اجازه بدی که پای-پیده از مُلک تُو تیر شُتم، ۲۹ امو رقم که اولاده عیسو که دَ سعیر زندگی مونه و موآیا که دَ عار زندگی مونه دز مو اجازه دد. مو ره بیل تا از دریای اُردن دَ سرزمینی تیر شُنی که خُداوند، خُدای مو دز مو میدیه.'

۳۰ مگم سیحون پادشاهِ حِشبون نه‌ایشت که مو از مُلک شی تیر شُنی، چراکه خُداوند، خُدای شُمو روح ازو ره لُجوج و دل شی ره سخت کدد تا او ره دَ دِست از شُمو تسلیم کنه، امو رقم که امروز ام شُمو میدنید.

۳۱ خُداوند دز مه گُفت: 'اینه، ما تسلیم کدون سیحون و سرزمین شی ره دز تُو شروع کدیم؛ پس امی آلی دَ تَصْرَف کدون سرزمین ازو شروع کو. ۳۲ اوخته سیحون قد پگ نفرای خُو دَ خِلاف مو بُر شد و بلده جنگ دَ یاهص آمد، ۳۳ و خُداوند، خُدای مو او ره دَ

^a ۲:۲۳ «کفتور» نامِ دیگه جزیره کریت آسته.

دستِ ازمو تسلیم کد و مو اُو ره قد باچه های اژو و تمام قوم شی زدی. ^{۳۴} د امزو غیت پگِ شارای اژو ره گرفتنی و د هر شار مردا، خاتونو و بچکیچا ره نابود کدی؛ یگ نفر ره ام زنده نه ایشتی. ^{۳۵} لیکن چارپایا ره د عنوانِ وُلجه بلده خُو گرفتنی و مال-و-دارایی شارای ره که تَصْرَف کُددی، اُردی. ^{۳۶} از عروعبیر که د بَغْلِ دَرّه ارنون آسته و شارای که د دَرّه یه تا جلعاد، هیچ آغیل ننتست که د برابر ازمو مَقاوِمَت کُنه؛ خُداوند، خُداى مو پگ ره دز مو تسلیم کد. ^{۳۷} مگم د سرزمینِ اولاده عمون، د اطرافِ دَرّه ییوق، د شارای کوهستو و د هر جایی که خُداوند، خُداى مو، مو ره مَنع کُد، نزدیک نَشُدی.

پیروزی د سر پادشاهِ باشان

۳^۱ بعد اژو دَوْر خوردی و د راهِ خُو اِدامه دده طرفِ باشان ریی شُدی، و عوج پادشاهِ باشان قد تمام نفرای خُو د خِلافِ مو بُر شُد تا د اِدْرَعی قد مو جنگ کُنه. ^۲ اوخته خُداوند دز مه گُفت: 'اژو ترس نَخور، چُون ما اُو ره قد پگِ نفرای اژو و سرزمین شی د دستِ ازتو تسلیم کدیم. د حقِ اژو اُمو کار ره کُو که د حقِ سِیحون پادشاهِ اُموری ها کدی که د حِشبون زندگی مَوکد. ^۳ پس خُداوند، خُداى مو عوج پادشاهِ باشان ره ام قد تمام نفرای شی د دستِ ازمو تسلیم کد. مو اُو ره تا غِیتی زدی که اژو هیچ کس زنده نَمَند. ^۴ د امزو غیت پگِ شارای اژو ره گرفتنی و شارای نَمَند که ازوا نَگِرِفته بَشی، اَره، مو شصت شار، یعنی تمامِ منطقه اَرجوب ره که مَمَلکَتِ عوج د باشان بُود، گِرِفْتنی. ^۵ پگِ امزیا شارای دیوالدار بُود که دیوال های بلند و درگه های پُشت بَنددار دَشت، علاوه از آغیلای بے دیوال که غَدْر کَلو بُود. ^۶ مو اونا ره کاملاً نابود کدی، اُمو کار ره که د حقِ سِیحون پادشاهِ حِشبون کُددی، د حقِ ازوا ام کدی، یعنی د هر شار مردا، خاتونو و بچکیچا ره نابود کدی. ^۷ لیکن تمام چارپایا و مال-و-دارایی شارا ره د عنوانِ وُلجه بلده خُو گرفتنی.

^۸ خلاصه، دَ امزُو غَیْتِ سرزمینِ دُو پادشاهِ آموریا ره دَ او طرفِ دریایِ اَرْدُنِ گِرَفْتی، یعنی از دَرّه اَرنون تا کوهِ جِرمون، ^۹ -- صیدونیا جِرمون ره سِیرِیون کُوی مُوکد و آموریا او ره سِینیر مُوگفت -- ^{۱۰} تمامِ شارایِ آواری ها، تمامِ جِلعاد و تمامِ باشان ره تا سَلِخه و اِدِرعی که شارایِ مَمَلکَتِ عوج دَ باشان بُود، گِرَفْتی. ^{۱۱} عوج پادشاهِ باشان تنها کسی بُود که از جَمِ رِفائیا باقی مَندُد. اونه، تَخْتِ خاوِ اَزُو که تَخْتِ آینی یِه، هنوز دَ منطقه رَبتِ اولادِه عمون مَوْجود آسته. اِرازی اَزُو نُه توغی و بر شی چار توغی دَ مُطابِقِ توغی مَرُوج آسته.

تقسیم زمینا

^{۱۲} از سرزمینی که مو دَ امزُو غَیْتِ تَصْرَفِ کدی، ما منطقه عَرُوعِیر ره که دَ بَغْلِ دَرّه اَرنون آسته قد نِیمِ کوهستونِ جِلعاد و شارایِ شی، دَ رتوبینیا و جادی ها دَدَم. ^{۱۳} باقی مَندِه جِلعاد و تمامِ باشان ره که مَمَلکَتِ عوج بُود دَ نِیمِ طایفه مَنَسی دَدَم، یعنی تمامِ منطقه ارجوب ره قد تمامِ باشان که سرزمینِ رِفائیا گُفته موشُد. ^{۱۴} یائیر اولادِه مَنَسی تمامِ منطقه های ارجوب ره تا سرحدِ جِشوریا و مَعکیا تَصْرَفِ کد، و اُمُو سرزمی ره، یعنی باشان ره دَ مُطابِقِ نامِ خود خُو حَوْتُ-یائیر^a نام ایشْت که تا اِمروز دَمزی نام یاد موشه. ^{۱۵} و جِلعاد ره دَ اولادِ بابِه ماخیر دَدَم. ^{۱۶} و دَ رتوبینیا و جادی ها از جِلعاد تا دَرّه اَرنون، یعنی تا مینکلِ دَرّه ره دَدَم که سرحد آسته و تا دَرّه یَبوق که سرحدِ اولادِه عمون آسته؛ ^{۱۷} امچنان دَشت و دریایِ اَرْدُن ره قد ساحلایِ شی، از کِنَرْت تا دریایِ که دَ دَشت آسته، یعنی دریایِ مُرده که دَ زیرِ دامنه های کوه پیسگه طرفِ شَرَقِ آسته.

^{۱۸} دَ امزُو غَیْتِ دَزُوا^b امر کده گُفتم: 'خداوند، خُدایِ شُمُو ای سرزمی ره دَزِ شُمُو دده تا او ره تَصْرَفِ کُنید، پس تمامِ مردایِ جنگی شُمُو آماده شُدِه پیشِ پیشِ برارون

^a ۳:۱۴ «حَوْتُ-یائیر» یعنی اَغیلایِ یائیر. ^b ۳:۱۸ یعنی دَ رتوبینیا، جادی ها و نِیمِ طایفه مَنَسی

اسرائیلی خُو از دریای اُردُن تیر شُنید. ۱۹ لیکن خاتونو، بچکیچا و چارپایای شُمو دَ شارای که دَز شُمو دَدیم بُمَنه، چُون ما مِیدَنَم که شُمو چارپایای کَلو دَرید. ۲۰ وختیکه خُداوند دَ برارون شُمو مِثِلِ از شُمو آرامی دَد و اونا ام سرزمینی ره که خُداوند، خُدای شُمو دَ اُو طرفِ دریای اُردُن دَزوا مِیدیه، تَصَرَفِ کد، اوخته هر کُدَم شُمو مِیتنید دَ مُلک خُو که دَز شُمو دَدیم، پس بَیید.

۲۱ دَ امزُو عَیت دَ یوشع اَمَر کده کُفْتَم: 'تمامِ کارای ره که خُداوند، خُدای شُمو دَ حَقِ امزی دُو پادشاه کد، تُو قد چیمای خُو دیدی؛ خُداوند دَ حَقِ پَگِ مَمَلکَتِ های که شُمو از دریای اُردُن تیر شده سُون ازوا مورید، ام اَمُو کار ره مونه. ۲۲ ازوا ترس نَخورید، چراکه خُداوند، خُدای شُمو بلده شُمو جنگ مونه.'

مَنعِ شُدونِ مُوسیٰ از داخِلِ شُدو دَ کِنعان

۲۳ "دَ امزُو عَیت دَ پِیشِ خُداوند عُدْر-و-زاری کده کُفْتَم: ۲۴ 'اَی خُداوند-خُدا، تُو بَزُرگی و دِستِ قَوی خُو ره دَ خِدمتگار خُو دَ نِشو دَدو شُدے؛ کُدَم خُدا دَ آسمو یا دَ زمی مِیتنه که مِثِلِ از تُو اعمال و کارای پُر قُدرت انجام بَدیه؟ ۲۵ مَره بیل که از دریای اُردُن تیر شُنَم تا اَمُو سرزمینِ خُوب ره که دَ اُو طرفِ آسته، بِنِگَرَم، یعنی اَمُو کوهستونِ خُوب و لِبنان ره.'

۲۶ لیکن خُداوند بخاطرِ از شُمو دَ بِلَه مه قار بُوَد و عُدْر-و-زاری مَره گوش نَکد، بَلکِه دَزمه کُفْت: 'بَس کُو! دَ باره امزی مطلب دِیکه قد از مه توره نَگی. ۲۷ دَ قِیلی پیسگه بُر شو و سُونِ عَرَب، سُونِ شَمال، سُونِ جَنُوب و سُونِ شَرَقِ تُوخ کُو؛ خُوبِ تُوخ کُو، چراکه تُو امزی دریای اُردُن تیر نَمُوشی. ۲۸ مَگم دَ یوشع و ظِیفه بَدی و اَزو حِمایت کده اُو ره قَوی جور کُو، چراکه اُو پِیشِ پِیشِ امزی قوم از دریای اُردُن تیر مَوشه و سرزمینی ره که تُو از دُور مِینگری، بلده ازوا تَقسِیم مونه.' ۲۹ پس مو دَ دَزّه، رُوی دَ رُوی بَیتِ فِغور مَندی.

موسیٰ مردم ره دَ إِطَاعَتِ کدو تشویق مونه

۴

۱ پس آلی ای بَنی اسرائیل، احکام و دستورای ره که دَز شَمو تعلیم میدیم گوش بگیرید و دَ جای بیرید، تا زنده بُمَیید و بَتَیید دَ سرزمینی که خُداوند، خُدای بابَه-کلونای شُمو، دَز شَمو میدیه داخل شُیید و تَصَرَف کُنید. ۲ توره های ره که ما دَز شَمو امر مَوم، نَه چیزی ره دَز شی اضافه کُنید و نَه ام چیزی ره از شی کم کُنید، بلکه احکام خُداوند، خُدای خُو ره که مه دَز شَمو میدیم، نگاه کُنید. ۳ چیمای شَمو چیزی ره که خُداوند دَ بَعل-فِغور کد دید، یعنی که خُداوند، خُدای شَمو هر کسی ره که از بُتِ بَعل دَ فِغور پیروی کُد، از مینکل شَمو نابود کد، ۴ مگم شَمو که دَ خُداوند، خُدای خُو محکم چسپیدید، پگ شَمو امروز زنده آستید.

۵ اینه، ما احکام و دستورا ره دَز شَمو تعلیم میدیم، امو رقم که خُداوند خُدای مه، دَز مه امر کده، تا شَمو دَ سرزمینی که داخل موشید و او ره تَصَرَف مَونید، اونا ره دَ جای بیرید. ۶ پس اونا ره نگاه کده دَ جای بیرید، چراکه ای کار حکمت و دانایی شَمو ره بلده قوم های دیگه نشو میدیه. وختیکه اونا پگ امزی احکام ره بَشَنوه، مَوگیه: 'واقعا ای مِلّت بزرگ یگ قوم حکیم و دانا آسته.' ۷ چون کُد مِلّت بزرگ دیگه آسته که خُداون ازوا نزدیک ازوا بَشه، رقمی که خُداوند، خُدای ازمو هر غیبتیکه پیش شی دُعا مونی نزدیک مو آسته؟ ۸ و کُد مِلّت بزرگ دیگه آسته که احکام و دستورای عادلانه مثل تمام امزی شریعت دَشته بَشه که ما امروز دَ پیش از شَمو قرار میدیم؟

۹ لیکن احتیاط کُنید و خُوب فکر خُو ره سُون جان خُو بگیرید، نَشنه تمام چیزای ره که چیمای شَمو دیده پُرُمشت کُنید و نَشنه که امیا دَ پگ روزای زندگی شَمو از دل شَمو پاک شنه؛ بلکه اونا ره دَ بچکیچای خُو و دَ اولادای بچکیچای خُو یاد بدید. ۱۰ روزی ره دَ یاد خُو بیرید که شَمو دَ خُصُور خُداوند، خُدای خُو دَ حوریب ایسته شدید و خُداوند دَز مه گُفت: 'قوم ره دَ پیش مه جَم گو تا که تورای خُو ره دَزوا بَشَنوم، تا اونا یاد بگیره

که دَ تمامِ روزایِ زندگی خُو دَ رُویِ زمی از مه ترس دَشته بَشه و دَ بچکیچایِ خُو ام یادِ بدیه. ^{۱۱} و شُمُو پیشِ اَمده دَ دامونِ کوه ایسته شُدید دَ حالیکه کوه تا نیمِ آسمو دَ آتیشِ مُوسوخت و تریکی و اُورِ تیره اُو ره پوشندُد. ^{۱۲} اوخته خُداوند قد شُمُو از مینکلِ آتیشِ توره گُفت و شُمُو آوازِ توره های شی ره شَنِیدید، لیکن کُدمِ شکلِ ره نَدیدید، بلکه تنها آوازِ ره شَنِیدید. ^{۱۳} اُو عهدِ خُو ره دَز شُمُو بیانِ کده بلده شُمُو وظیفه دَد که دَ جایِ بیرید، یعنی «دَه حَکم» ره؛ و اونا ره دَ دُو لوحِ سنگی نَوشته کد. ^{۱۴} و خُداوند دَ امزُو غیتِ دَز مه امرِ کد که امو احکام و دستورا ره دَز شُمُو تعلیمِ بدیم تا اونا ره دَ سرزمینی کده بلده تَصَرَفِ کدونِ شی از دریایِ اُردُن تیرِ موشید، دَ جایِ بیرید.

مَنعِ کدونِ بُتِ پَرستی

^{۱۵} روزی که خُداوند دَ حوریب از مینکلِ آتیشِ قد شُمُو توره گُفت، شُمُو هیچِ شکلِ ره نَدیدید، پس خُوبِ فِکرِ خُو ره سُونِ جانِ خُو بَگیرید ^{۱۶} که فاسدِ نَشَنید و بلده خُو بُتِ دَ شکلِ هیچِ چیزِ جورِ نَکنید: نَه دَ شکلِ مَرَدِ یا خاتو، ^{۱۷} نَه دَ شکلِ کُدمِ حیوانِ رُویِ زمی، نَه دَ شکلِ مَرغَکویِ بالدار که دَ آسمو پَرِ میزنه، ^{۱۸} نَه دَ شکلِ خَزنده گونِ رُویِ زمی یا دَ شکلِ ماهیایِ که دَ زیرِ آوهایِ زمی آسته. ^{۱۹} و غیتیکه شُمُو باله سُونِ آسمو توخِ مُونید و آفتو و ماهتو و ستاره ها یعنی تمامِ لشکرِ آسمو ره مینگرید، گُمراهِ نَشَنید و اونا ره سَجده و عبادتِ نَکنید، چراکه خُداوند، خُدایِ شُمُو اونا ره نصیبِ تمامِ قَوْمِ هایِ زیرِ آسمو کده. ^{۲۰} دَ یادِ شُمُو بَشه که خُداوند شُمُو ره گِرَفته از کوره آین، یعنی از مِصرِ بَرُو اُورد تا قَوْمِ اَزُو بَشید، امو رَقمِ که اِمروزِ آستید.

^{۲۱} خُداوند بخاطرِ اَز شُمُو دَ بله مه قارِ شُد و قَسمِ خورد که ما از دریایِ اُردُن تیرِ نَمُوشم و دَ امزُو سرزمینِ خُوبِ که خُداوند، خُدایِ شُمُو دَ عِنوانِ مُلکیتِ دَز شُمُو میدیه، داخلِ نَمُوشم. ^{۲۲} اَره، ما دَ امزیِ سرزمیِ مومرم و از دریایِ اُردُن تیرِ نَمُوشم، لیکن شُمُو تیرِ موشید و امو سرزمینِ خُوبِ ره تَصَرَفِ مُونید. ^{۲۳} پس فِکرِ خُو ره بَگیرید که

عهدِ خُداوند، خُدای خُو ره که اُو قد شُمو بسته کده، پُرُمشت نَکُنید و بُت دَ شکلِ هیچ چیز جور نَکُنید، چراکه خُداوند، خُدای شُمو، شُمو ره مَنع کده. ^{۲۴} چُون خُداوند، خُدای شُمو آتشی آسته که مُسوزَنه و خُدای غَیرتی.

^{۲۵} وختیکه شُمو صَاحِبِ بچکِیچا و نوسه گو شُنید و دَ امزُو سرزَمی بِلده وختِ کَلو ام زندگی کُنید، اگه فاسِد شُنید و بُت دَ شکلِ یگو چیز بِلده خُو جور کُنید و چیزی ره که دَ نظرِ خُداوند، خُدای شُمو بَد آسته انجام بَدید و قارِ اَزُو ره باله بیرید، ^{۲۶} ما آسمو و زمی ره امروز دَ بِله شُمو شَاهِدِ مِیگِیرُم که شُمو امزُو سرزَمی که بِلده تَصَرَف کدون شی از دریای اُردُن تیر موشید دَ زودی نابود موشید و روزای کَلو ره دَ اُونجی تیر نَمونید، بَلکه حتماً نابود موشید. ^{۲۷} خُداوند شُمو ره دَ مینکلِ قَوْمِ ها تیت پَرَک مونه و فقط یگِ تَعَدادِ کَم شُمو دَ مینکلِ مِلّتِ ها، دَ جایِ که خُداوند شُمو ره موبره باقی مومنه. ^{۲۸} دَ اُونجی شُمو خُدایونی ره پرستش مونید که قد دِستِ اِنسان از چبو و سنگ ساخته شُده؛ خُدایونی ره که نه مینگره، نه مِیشَوه، نه مُوخوره و نه بوی مونه. ^{۲۹} اوخته امزُو جای شُمو خُداوند، خُدای خُو ره طلب مونید و اُو ره پیدا مونید، دَ شرطی که اُو ره قد تمام دِل و تمام جان خُو طلب کُنید. ^{۳۰} وختیکه دَ سختی-و-پربشانی گرفتار شُدید و پگِ امزی چیزا دَ بِله شُمو اَمَد، دَ روزای آخِرِ شُمو سُون خُداوند، خُدای خُو دَور مُوخورید و از آید شی موشید؛ ^{۳۱} ازی که خُداوند، خُدای شُمو، خُدای رَحیم آسته، اُو شُمو ره ایله نَمونه و شُمو ره نابود نَمونه و عهدی ره که قَسَم خورده قد بابه کَلونای شُمو بسته کده، پُرُمشت نَمونه.

خاص بُودونِ خُدایِ اِسرائیل

^{۳۲} شُمو دَ باره زَمانِ هایِ گُذشته که پیش از شُمو بُوده پُرسان کُنید، از روزی که خُدا آدم ره دَ رُوی زمی خَلق کد شُرُوع کُنید و از یگِ گوشه آسمو تا دیگه گوشه شی پُرسان کُنید که آیا امی رقم چیز بزرگ رُخ دَده یا مثل شی شَنِیده شُده؟ ^{۳۳} آیا کَدَم قَوْم

هرگز آوازِ خُدا ره که از منِه آتِش توره گفته بشه شِنیدِه، رقمی که شُمو شِنیدید و زنده مَنَدید؟^{۳۴} آیا کُدم خُدا هرگز کوشِش کده که بوره و یگ مِلّت ره از مینکلِ مِلّتِ دِیگه دَ وسیله مُصیبت ها، مُعجزه ها و چِیزای عَجیب، دَ وسیله جنگ، دِستِ زورثو و بازوی قوی و دَ وسیله وَحْشَت بزرگ بَگیره، رقمی که خُداوند، خُدای شُمو دَ مصر بلده شُمو دَ پیشِ چیمای شُمو امی کار ره انجام دَد؟^{۳۵} ای چِیزا بلده شُمو نشو دده شد تا بَدَنید که تنها خُداوند خُدا آسته و غَیر ازو دِیگه خُدا وجود ندره.^{۳۶} او شُمو ره ایشْت که از آسمو آواز شی ره بَشْتَوید تا شُمو ره اِصلاح کُنه. او دَ زوی زمی آتِش بزرگ خُو ره بلده شُمو نشو دَد و شُمو توره ازو ره از منِه آتِش شِنیدید.^{۳۷} ازی که بابِه کَلونای شُمو ره دوست دَشْت، او اولادِه ازوا ره بعد ازوا اِنتِخاب کد. او حُضور پَیدا کده قد قُدرتِ بزرگ خُو شُمو ره از مصر بُرو اُورد،^{۳۸} تا مِلّت های ره که از شُمو کده کَلوتر و قوی تر بُود از پیشِ رُوی شُمو بُر کُنه و شُمو ره داخل بُرده سرزمینِ ازوا ره دَ عِنوان مُلکیتِ دَز شُمو بَدیه، رقمی که اِمروز آسته.

^{۳۹} پس اِمروز بَدَنید و دَ دِل خُو نَقَش کُنید که تنها خُداوند خُدا آسته، ام باله دَ آسمو و ام تاه دَ زوی زمی؛ و هِیچ خُدای دِیگه وجود ندره.^{۴۰} احکام و دِستورای ازو ره که ما اِمروز دَز شُمو اَمر مَوْنَم نِگاه کُنید تا دَ خُوبی از شُمو و بچکِچای شُمو که بعد از شُمو مییه تمام شُنه و تا دَ سرزمینی که خُداوند، خُدای شُمو بلده همیشه دَز شُمو میدیه، روزای کَلو باقی بُمَید.

شارای پناهگاه

^{۴۱} اوخته مَوسا سِه شار ره دَ طرفِ شَرِقِ درِیای اَرْدُن جدا کد^{۴۲} تا قاتِل دَ اُونجی دُوتا کُنه، یعنی کسی که همسایه خُو ره سهواً دَ قتل بَرسنه و از پیشِ قد شی دُشمنی نَدشته بشه، مِیْتَنه دَ یکی امزی شارا دُوتا کُنه و زنده بُمَنه؛^{۴۳} اَمو شارا اینیا بُود:

باصِر دَ بِيَابو دَ زَمِينِ اَوَارِ كِه دَ رَثَوِينِيَا تَعَلُق دَرِه، رَاموَت دَ جِلْعَاد كِه دَ جَادِي هَا تَعَلُق دَرِه و جُولَان دَ بَاشَان كِه دَ مَنَسِّي هَا تَعَلُق دَرِه.

يَادَاوَرِي شَرِيْعَت

^{۴۴} اِي شَرِيْعَتِي اَسْتِه كِه مُوسَى پِيَشِ رُويِ بَنِي اِسْرَائِيل اِيْشْت. ^{۴۵} اِيْنَمِيَا فَرْمَان هَا، اِحْكَام و دَسْتُوْرَايِ اَسْتِه كِه مُوسَى دَ بَنِي اِسْرَائِيل دَ غَيْتِي كُفْت كِه اَوْنَا اَز مِصْر بُرُو اَمْدُد ^{۴۶} و دَ اُو طَرْفِ دَرِيَايِ اَرْدُن دَ دَرِه، رُوي دَ رُويِ بِيْتِ فِغُوْر دَ سِرْزَمِيْنِ سِيْحُوْنِ پَادِشَاهِ اَمُوْرِيَا كِه دَ حِشْبُوْنِ حُكْمَرَانِي مُوَكَّد، رَسِيْدُد؛ سِيْحُوْنِ كَسِي بُود كِه مُوسَى و بَنِي اِسْرَائِيل اُو رِه شِكْسْت دَد. ^{۴۷} اَوْنَا سِرْزَمِيْنِ اَزُو و سِرْزَمِيْنِ عُوْجِ پَادِشَاهِ بَاشَان رِه كِه دُو پَادِشَاهِ اَمُوْرِيَا دَ اِي طَرْفِ دَرِيَايِ اَرْدُن سُوْنِ شَرَق بُود، تَصْرُف كَد: ^{۴۸} اَز عَرُوْعِيْر كِه دَ بَعْلِ دَرِه اَرْنُوْنِ اَسْتِه تَا سِيْرِيُوْنِ^a يِعْنِي كُوِهِ حِرْمُوْنِ، ^{۴۹} و تَمَامِ دَشْتِ رِه دَ اِي طَرْفِ دَرِيَاچِه اَرْدُن سُوْنِ شَرَقِ تَا دَرِيَايِ كِه دَ دَشْتِ اَسْتِه،^b دَ زِيْرِ دَاْمَنِه هَايِ پِيْسِيْگِه.

دِه حُكْم

۱ اُوخْتِه مُوسَى پِگِ اِسْرَائِيلِ رِه كُوِي كَد و دَزُوَا كُفْت: ”اَي قَوْمِ اِسْرَائِيلِ، اِحْكَام و دَسْتُوْرَايِ رِه كِه مَا اِمْرُوْز دَزِ شُمُو بِيَانِ مُوْنُمُ گُوْشِ كُنِيْد و اَوْنَا رِه يَادِ بِيْگِيْرِيْد و دَ دَقْتِ دَ جَايِ بِيْرِيْد. ۲ خُدَاوَنْد، خُدَايِ مُو دَ كُوِهِ حُوْرِيْبِ قَدِ مُو عَهْدِ بَسْتِه كَد. ۳ خُدَاوَنْد اِمِي عَهْدِ رِه تَنْهَا قَدِ اَتَهْ گُوْنِ مُو بَسْتِه نَكَد، بَلَكِه قَدِ اَزِ مُو اِمِ بَسْتِه كَد كِه پِگِ مُو اِمْرُوْز دَ اِيْنَجِي زِنْدِه اَسْتِي. ۴ خُدَاوَنْد دَ كُوِهِ اَزِ مِيْنِه اَتِيْشِ رُويِ دَ رُويِ قَدِ شُمُو تُوْرِه كُفْت. ۵ مَا دَ اَمْرُو غَيْتِ دَ مِيْنِكَلِ خُدَاوَنْدِ و شُمُو اِيْسْتِه بُوْدُمُ تَا كِه تُوْرِه هَايِ خُدَاوَنْدِ رِه دَزِ شُمُو بِيَانِ كُنُم، چِرَا كِه شُمُو اَزِ اَتِيْشِ تَرَسِيْدِيْدِ و دَ بَلِه كُوِهِ بُرُ نَشُدِيْدِ. اُو كُفْت:

^a ۴:۴۸ دَ جَايِ «سِيْرِيُوْنِ» دَ زَبُوْنِ عِبْرَانِي «سِيْثُوْنِ» نُوْشْتِه يِه. ^b ۴:۴۹ يِعْنِي دَرِيَايِ مُرْدِه.

۶ ما خُداوند، خُداى تُو اَسْتُم که تُو ره از سرزمینِ مِصر، از جایی که غُلام بُودى،
بُرو اُورْدُم.

۷ د پالوی ازمه خُدايون دِیگه نَدَشته بَش.

۸ بَلدِه خُو بُت جور نَکُو، نَه دَ شَکْلِ چِیزای که باله دَ اَسْمو اَسْتِه یا تاه دَ رُوى زَمى
و یا دَ زِیرِ اَوهای زَمى. ۹ اونا ره سَجده و عِبادت نَکُو، چُون ما خُداوند، خُداى
تُو، خُداى غَیرَتى اَسْتُم و بَچکِیچا ره بخاطرِ گَناهِ آتِه گون شى تا پُشتِ سِوَم و
چارْمِ امزُو کسا که از مه بد مُوبره، جَزا مِیدِیم، ۱۰ لیکِن رَحمتِ خُو ره تا هزار
پُشتِ نَصیبِ کسای مُونُم که مَره دوست دَره و احکام مَره نِگاه مُونه.

۱۱ نامِ خُداوند، خُداى خُو ره دَ مَقصدِ باطِلِ نَگیر، چُون خُداوند کسای ره که نامِ اَزُو
ره دَ مَقصدِ باطِلِ بَگیره، بَ جَزا نَمیلِه.

۱۲ روزِ آرامِ ره نِگاه کُو و اُو ره مُقدَّسِ حِسابِ کُو، اُمُو رَقم که خُداوند، خُداى تُو دَز
تُو اَمر کده. ۱۳ شَش روزِ کارِ کُو و پَگِ کارایِ خُو ره اِنجامِ بَدى. ۱۴ مَگم روزِ
هفتمِ یگِ روزِ آرامِ دَ اِحترامِ خُداوند، خُداى تُو اَسْتِه؛ دَمزُو روزِ هِیچِ کارِ ره اِنجام
نَدى؛ نَه خودِ تُو، نَه باچِه تُو، نَه دُخترِ تُو، نَه غُلامِ تُو، نَه کِنیزِ تُو، نَه گاو و اُلاغ
تُو و نَه چارپایایِ دِیگِه تُو، نَه بیگَنه که دَ چاردیوالیِ تُو بَشِه، تا غُلام و کِنیزِ تُو
رَقمِ خودِ تُو اَلیِ آرامِ بَگیره. ۱۵ دَ یادِ خُو بَیرِ که دَ سرزمینِ مِصرِ غُلامِ بُودى و
خُداوند، خُداى تُو، تُو ره دَ سِیلهِ دِستِ زورِ تُو و بازُوى قَوى اَزونجى بُرو اُورد؛
امزى خاطرِ خُداوند، خُداى تُو، دَز تُو اَمر کده که روزِ آرامِ ره نِگاه کُنِى.

۱۶ آتِه و اَبِه خُو ره اِحترامِ کُو، اُمُو رَقم که خُداوند، خُداى تُو دَز تُو اَمر کده، تا عَمِرِ
دِرازِ دَشته بَشى و دَ سرزمینى که خُداوند، خُداى تُو دَز تُو مُوبِخَشِه، خَیر-و-خوبى
نَصیبِ تُو شَنه.

۱۷ قتلِ نَکُو.

۱۸ زِنا نَکُو.

۱۹ دُزى نَکُو.

۲۰ دَ ضِدِ هِمسايِه خُو شاهِدِى دروغ ندى.

۲۱ خاتُونِ هِمسايِه خُو ره تى چيم نَکُو؛ دَ خانه هِمسايِه خُو، دَ زمين شى، غلام شى،

کَنِيز شى، گاو و اَلاغ شى و دَ هيچ مالِ ديگِه هِمسايِه خُو چيم خُو ره نيل.

۲۲ اى توره ها ره خُداوند دَ پَگِ جماعت شُمُو دَ کوه از مَنِه آتش، اُور و تَريکى تيره

دَ آواز بلند گُفت و دَزوا چيزى اِضافه نَکد. او امى توره ها ره دَ دُو لُوحِ سنگى نويشته

کد و دَز مه دَد. ۲۳ وختيکه شُمُو آواز ره از مَنِه تَريکى شَنِيدِيد، دَ حاليکه کوه دَ آتش

مُوسوخت، شُمُو پيش از مه اَمَدِيد، يعنى پَگِ رَهبرايِ طايفه ها و ريش سفيدايِ شُمُو.

۲۴ اوخته شُمُو گُفتيد: 'اينه، خُداوند، خُداى مو، جلال و بُرُگى خُو ره دَز مو ظاهر کد

و مو آواز شى ره از مَنِه آتش شَنِيدِى. امروز مو ديدى که خُدا قد انسان توره مُوگيه و

انسان زنده مُومنه. ۲۵ پس آلى چرا بايد بُمُرى؟ چُون اى آتش قوى مو ره دَر ميديه و

ام اگه آواز خُداوند، خُداى خُو ره ازى کلوتر بَشَمُوى، مو مُومرى. ۲۶ چُون از تمام بَشَر

کى آسته که آواز خُداى زنده ره که از مَنِه آتش توره مُوگيه شَنِيده بَشَه و زنده منده

بَشَه، مِثلِ که مو شَنِيدِى و زنده مَندى؟ ۲۷ خود تُو نَزديک بورُو و پَگِ چيزايِ ره که

خُداوند، خُداى مو مُوگيه، گوش بَگير و هر چيزى که خُداوند، خُداى مو دَز تُو گُفت،

تُو دَز مو بُوگى و مو اُو ره گوش کده دَ جاي مبرى.

۲۸ وختيکه شُمُو قد از مه گپ زَديد خُداوند تورايِ شُمُو ره شَنِيد و دَز مه گُفت: 'ما

تورايِ امزى قوم ره که قد از تُو گُفت، شَنِيدُم؛ چيزايِ ره که اونا گُفت خُوب آسته.

۲۹ کَشکِه اونا امى رقم دِل مِيدَشْت که از مه مِيتَرسيد و تمام احکام مَره هميشه دَ

جاي ميورَد تا بلده هميشه دَ خُوبى ازوا و بَچکيچايِ ازوا تمام مُوشُد. ۳۰ بورُو دَزوا

بُوگى که دَ خيمه هاى خُو پس بوره. ۳۱ ليکن تُو امينجى دَ پيش از مه ايسته شو تا پَگِ

احکام، قوانين و دَسْتورا ره دَز تُو بُوگيم تاکه تُو دَزوا تَعليم بَدى و اونا دَ سرزمينى که

ما دَ عِنْوَانِ مُلْكِيَّتِ دَزْوَا مِيدِيْمِ، اميا ره دَ جاي بِيَرِه. ^{۳۲} پس مُتَوَجِّه بَشِيْدِ كه چيزي ره كه خُداوند، خُداي شُمو، دَز شُمو اَمْر كده، دَ جاي بِيَرِيْد؛ طرفِ راسْتِ يا چَپِ تاو نَخوَرِيْد. ^{۳۳} دَ مُطَابِقِ هر راه-و-طَرِيقِي كه خُداوند، خُداي شُمو، دَز شُمو اَمْر كده، رِفْتار كُنِيْد تا زنده بُمْنِيْد و دَ خُوْبِي شُمو تمام شُنه و دَ سرزَمِيْنِي كه تَصْرَفِ مُونِيْد، عُمَرِ دِرَاز دَشْتِه بَشِيْدِ.

حُكْمِ بُّزْرِكِ

۶ اینمیا احكام، قَوَانِيْنِ و دَسْتُوْرَايِ اَسْتِه كه خُداوند، خُداي شُمو دَز مه اَمْر كده تا دَز شُمو تَعْلِيْمِ بَدِيْمِ و شُمو اَوْنَا ره دَ سرزَمِيْنِي كه بِلْدِه تَصْرَفِ كَدون شِي از دِرَيَايِ اَرْدُنِ تِيْرِ مُوَشِيْدِ، دَ جاي بِيَرِيْد، ^۲ تا شُمو از خُداوند، خُداي خُو ترس دَشْتِه بَشِيْدِ و تمام احكام و دَسْتُوْرَايِ اَزُو ره كه ما دَز شُمو اَمْر مُونْمِ دَ تمامِ رُوْزَايِ زِنْدَكِي خُو دَ جاي بِيَرِيْد، ام شُمو و بچكِيچَايِ شُمو و ام اولادَايِ بچكِيچَايِ شُمو تا عُمَرِ دِرَاز دَشْتِه بَشِيْدِ. ^۳ پس آيِ بَنِيِ اِسْرَائِيْلِ، شُمو بايد گوش بگيريْد و دَ اِنْجَامِ دَدونِ شِي دَقْتِ كُنِيْد، تا دَ خُوْبِي شُمو تمام شُنه و تا تَعْدَادِ شُمو دَ سرزَمِيْنِي كه از شِي شِيْرِ و عَسَلِ جَارِيِ اَسْتِه عَدْرِ كَلُو شُنه، اَمُو رَقْمِ كه خُداوند، خُداي بابه كَلُونَايِ شُمو، دَز شُمو وعده كده. ^۴ آيِ قَوْمِ اِسْرَائِيْلِ، گوش كُو! خُداوند، خُداي مو، خُداوند يَكْتَا اَسْتِه. ^۵ پس خُداوند، خُداي خُو ره قَدِ تمامِ دِلِ و تمامِ جَانِ و تمامِ قُوْتِ خُو مُحَبَّتِ كُو. ^۶ اِي توره ها ره كه ما اِمْرُوْزِ دَز تُو اَمْر مُونْمِ، دَ دِلِ خُو نَقْشِ كُو ^۷ و اَوْنَا ره دَ بچكِيچَايِ خُو دَ دَقْتِ تَعْلِيْمِ بَدِيِ و دَ غَيْبِيَكِه خانِه اَسْتِي، دَ غَيْبِيَكِه راه موري، دَ غَيْبِيَكِه خاو موشي و دَ غَيْبِيَكِه باله موشي دَ بارِه ازوا توره بُوْگِي. ^۸ اَوْنَا ره بِلْدِه ياد آوري ^۹ دَ دِسْتِ خُو بَسْتِه كُو و رَقْمِ نِشَانِ دَ مِيْنَكَلِ چِيْمَا دَ پِيْشَانِي خُو بَنْدِ كُو. ^۹ اَوْنَا ره دَ چوكاتِ هايِ دَرَكِه هايِ خانِه خُو و دَ دَرَكِه هايِ شَارِ خُو نُوْشْتِه كُو.

^۸ ۶:۸ دَ جاي «ياد آوري» دَ زَبونِ عِبْرَانِي «عِلَامَت» نُوْشْتِه يِه.

۱۰ وختیکه خُداوند، خُدای تُو، تُو ره دَ امزُو سرزمی که بلده بابَه کلونای تُو ابراهیم و اسحاق و یعقوب قَسَم خورد که دَز تُو میدیه، داخل کد و شارای کته و نُوربند ره که تُو آباد نکدے، ۱۱ خانه های پُر از هر چیز خُوب ره که تُو پُر نکدے، چاه های کَنده شُدِه ره که تُو نکندے، تاک های انگُور و دِرختای زَبْتُون ره که تُو نَشندے دَز تُو دَد و تُو ازوا خورده سیر شُدی، ۱۲ اوخته هُوش تُو بَشه، نَشنه که خُداوند ره پُر مُشت کنی، چُون اُو تُو ره از سرزمینِ مِصر، از جایی که غُلام بُودی بُرو اُورد. ۱۳ از خُداوند، خُدای خُو بَتَرس و اُو ره عِبادت کُو و تنها دَ نامِ اَزو قَسَم بُخور. ۱۴ از خُداونِ دِیگه، یعنی از خُداونِ قَوْمِ های که دَ گِرد-و-بَر تُو آسته، پِیروی نَکُو؛ ۱۵ چُون خُداوند، خُدای تُو که دَ مینکل شُمو حُضور دَره، خُدای غَیَرَتی آسته؛ نَشنه که قارِ خُداوند، خُدای تُو دَ بله تُو باله بیبه و تُو ره از رُوی زمی ناپُود کُنه.

۱۶ خُداوند، خُدای خُو ره آزمایش نَکُو، رقمی که اُو ره دَ مَسا آزمایش کدی. ۱۷ فِکر خُو ره بَگیر که احکامِ خُداوند، خُدای خُو ره و فرمانِ ها و دَسْتورای ره که دَز تُو اَمَر کده، نِگاه کنی. ۱۸ چیزی ره که دَ نظرِ خُداوند راست و خُوب آسته، انجامِ بدی تا دَ خُوبی تُو تمام شُنه و تُو دَ امزُو سرزمینِ خُوب که خُداوند بلده بابَه کلونای تُو قَسَم خورده وعده کد، داخلِ شُنی و اُو ره تَصَرُف کده ۱۹ پَگِ دُشمنای خُو ره از پِیش رُوی خُو هَی کنی، اُمُو رقم که خُداوند گُفته.

۲۰ وختیکه بچکِیچای تُو دَ آینده از تُو سَوال کده پُرسان کُنه: 'معنای امزی فرمانِ ها، احکام و دَسْتورای که خُداوند، خُدای مو دَز شُمو اَمَر کده، چی آسته؟' ۲۱ اوخته دَ بچکِیچای خُو بُگی: 'مو دَ مِصر غُلامِ فِرَعُون^ا بُودی، لیکِن خُداوند مو ره قد دِسْتِ زور تُو از مِصر بُرو اُورد. ۲۲ خُداوند دَ پِیش چیمای مو مُعجزه های کُنه و ترسناک و چیزای عَجیب دَ ضِدِ مِصر، دَ ضِدِ فِرَعُون و دَ ضِدِ پَگِ نَفرای خانِه شی ظاهر کد.

^ا ۶:۲۱ «فرعون» یگ لَقَب بُود که بلده تمام پادشایونِ مِصر استفاده مُوشد.

‡ ۶:۱۶ خُروج ۷-۱۷:۱۷

۲۳ او مو ره ازونجی بُو اورد تا مو ره د سرزمینی داخل کُنه که بلده بابِه کَلونای مو قَسَم خورد که دز مو میدیه. ۲۴ اوخته خُداوند دز مو امر کد که پگِ امزی دستورا ره د جای اُورده از خُداوند، خُدای خُو بترسی تا همیشه د خُوبی مو تمام شُنه و مو زنده بُمنی، اُمو رقم که امروز آسته. ۲۵ اگه مو د دِقَت پگِ امزی احکام ره د خُصُور خُداوند، خُدای خُو د جای بیری، اُمو رقم که او دز مو امر کده، اوخته ای بلده ازمو یگ عمل عادلانه حساب موشه.

اخطار د باره گمراهی

۱) آی قومِ اسرائیل، وختیکه خُداوند، خُدای تُو، تُو ره د سرزمینی که بلده تَصْرَف کدون شی د اُونجی موری، داخل کد و مِلّت های کَلو یعنی حتیا، جرجاشیا، اموریا، کنعانیا، فریزیا، جویا و بیوسیا ره که هفت مِلّت کنهتر و قوی تر از تُو آسته، از پیش روی تُو هی کد، ۲ و غیبتیکه خُداوند، خُدای تُو اونا ره د دست تُو تسلیم کد و تُو اونا ره شکست ددی، اوخته اونا ره کاملاً نابود کُو. قد ازوا عهد بسته نکُو و د بله ازوا رَحْم نکُو. ۳ قد ازوا خیشی نکُو: دُخترن خُو ره د باچه های ازوا ندی و دُخترن ازوا ره بلده باچه های خُو نگیر، ۴ چراکه اونا باچه های تُو ره از پیروی ازمه روی گردو مونه تا خُداون دِیگه ره عبادت کُنه. اگه اُطور شُنه، آتیشِ قارِ خُداوند د خِلاف تُو دَر میگیره و اُو تُو ره د زودی نابود مونه.

۵ پس شُمو قد ازوا اینی رقم رفتار کُنید: قُربانگاه های ازوا ره چپه کُنید، سئون های پَرسِشی ازوا ره میده کُنید، بُت های آشیره^۱ ره تکه-و-پرچه کُنید و بُت های تراش شُده ازوا ره د آتیش بَسوزنید؛ ۶ چون شُمو بلده خُداوند، خُدای خُو قوم مُقَدّس آستید. خُداوند، خُدای شُمو، شُمو ره از مینکل پگِ قوم های روی زمی اِنْتِخاب کد تا قوم خاصِ اَزُو بشید.

^۱ ۷:۵ آشیره یگ بُت چوبی بود که شکل خاتو ره دشت.

۷ خُداوند بخاطرِ ازی دلِ خُو ره دَز شُمو بسته نَکد و شُمو ره اِنِتخاب نَکد که شُمو از پَگِ قَوْمِ های دِیگه کده کلوتر بُودید، چُون شُمو از پَگِ قَوْمِ ها کده کَمتر بُودید،^۸ بَلکِه بخاطری که خُداوند شُمو ره دوست دَشت و میخاست قَسمی ره که دَ بابِه کَلونای شُمو خوردد، دَ جای بیره، اُو شُمو ره قد دِستِ زورثُو از جایی که غُلام بُودید بُرو اُورد و از دِستِ فِرْعَوَن پادشاهِ مِصرِ آزاد کد.^۹ امزی خاطرِ بَدَنید که تنها خُداوند، خُدای شُمو، خُدای یکتا آسته؛ اُو خُدای باوفا آسته و عهد و رَحمتِ خُو ره قد کسای که اُو ره دوست دَره و احکامِ اُزو ره دَ جای میره تا هزار پُشت برقرار نِگاه مونه،^{۱۰} مگم جَزای کسای ره که اُزو بَد موبره، دَ سر شی میره و اونا ره نابود مونه. اُو دَ مجازاتِ کسی که اُزو بَد موبره معطل نَمونه، بَلکِه جَزای اُزو ره دَ سر شی میره.^{۱۱} پس احکام، قَواین و دستورای ره که ما اِمروز دَز شُمو اَمر موم، دَ دِقت دَ جای بیرید.

۱۲ اگه شُمو امی دستورا ره گوش کُنید و امیا ره نِگاه کده دَ جای بیرید، اوخته خُداوند، خُدای شُمو عهد و رَحمتی ره که دَ بابِه کَلونای شُمو قَسَم خورد، قد شُمو برقرار نِگاه مونه.^{۱۳} اُو شُمو ره دوست مِیدنه، بَرکت مِیدیه و تِعدادِ شُمو ره کَلو مونه؛ اُو ثَمَرِ رَحِمِ شُمو ره، ثَمَرِ زَمینِ شُمو ره، یعنی غَلّه و شِیره انگور و روغونِ زیتونِ شُمو ره بَرکت مِیدیه و گوسله های گله و باره های رَمه شُمو ره دَ سرزمینی که دَ بابِه کَلونای شُمو قَسَم خورد که دَز شُمو مِیدیه، کَلو مونه.^{۱۴} شُمو از پَگِ قَوْمِ ها کده کلوتر بَرکت یافته موشید؛ مَرَدِ یا خاتونِ نازای دَ مینکلِ از شُمو و چارپایای شُمو و جُود نِمیدشته بَشه.^{۱۵} خُداوند هر رقمِ ناجوری ره از شُمو دُور مونه و شُمو ره دَ هیچ کَدَمِ امزو مَرَضِ های بَد که دَ مِصر دِدید، گِرِفَتار نَمونه، بَلکِه اونا ره دَ بَلِه پَگِ کسای میره که از شُمو بَد موبره.^{۱۶} شُمو باید پَگِ قَوْمِ های ره که خُداوند دَ دِستِ شُمو تسلیم مونه، نابود کُنید و دَ بَلِه ازوا رَحِمِ نَکُنید؛ خُدایونِ ازوا ره عِبادت نَکُنید، چُون اونا بَلدِه شُمو دام جور موشه.

۱۷ امکان ذره که دِ دِلْ خُو بُگَید: ”ای قوم ها از مو کده غدر کلو یه، مو چطور میتنی اونا ره بُر کُنی؟“ ۱۸ ازوا نترسید؛ فقط دِ یاد خُو بیرید که خُداوند، خُداى شُمو دِ حقِ فرعون و پگِ مصریا چیز کار کد. ۱۹ چیمای شُمو مُصِیبت های بُزرگ، مُعجزه ها و چیزای عجیب ره دید که دِ وسیله ازوا خُداوند، خُداى شُمو قد دِستِ زورتو و بازوی قوی شُمو ره بُرو آورد. پس خُداوند، خُداى شُمو قد پگِ قوم های که شُمو ازوا میترسید، امو رقم رفتار مونه. ۲۰ علاوه ازى، خُداوند، خُداى شُمو گاو-زمبورا ره دِ مینکل ازوا ریبی مونه تا باقى منده ها و تاشه شُده های ازوا ره نابود کُنه. ۲۱ ازوا نترسید، چراکه خُداوند، خُداى شُمو که دِ مینکل شُمو آسته، خُداى بُزرگ و باهیبت آسته. ۲۲ خُداوند، خُداى شُمو، اِی مِلَّتْ ها ره کَم کَم از پیشِ رُوی شُمو هِی مونه؛ شُمو نِمیتنید که اونا ره دِ یگدم نابود کُنید؛ اگه نه، تعدادِ حیوانای وحشی دِ سرزمین شُمو کلو موشه. ۲۳ خُداوند، خُداى شُمو اونا ره دِ دستِ شُمو تسلیم مونه؛ او اونا ره دِ ترس-و-وحشتِ بُزرگ میندزه تا وختیکه اونا نابود شُنه. ۲۴ او پادشاه های ازوا ره دِ دستِ از شُمو تسلیم مونه و شُمو نام های ازوا ره از زیر آسمو گم-و-گُل مُونید؛ هیچ کس نِمیتنه دِ برابر از شُمو مقاومت کُنه تا غیبتیکه اونا ره کاملاً نابود کُنید. ۲۵ مَجْسَمه های خُدايون ازوا ره دِ آتش بسوزنید. دِ نقره و طِلاى که دِ امزو بُت ها آسته، چیم خُو ره نیلید و بلده خُو نگیرید؛ نَشْنه که دِ وسیله ازوا دِ دام گرفتار شُنید، چُون اونا دِ پیشِ خُداوند، خُداى شُمو نَجَس آسته. ۲۶ چیزِ نَجَس ره دِ خانه خُو نیرید، اگه بیرید، شُمو ام مثلِ ازو کاملاً نابود موشید؛ بلکه از چیزِ نَجَس بے اندازه نَفَرْت کُنید و کِرک دَشْتَه بشید، چُون او باید کاملاً نابود شُنه.

خُداوند ره پُرمُشت نَکُنید

۱ ”ای قومِ اسرائیل، پگِ احکامی ره که ما امروز دَز تُو امر مُونم، دِ دِقَت دِ جای بیر تا زنده بُمَنی و کلو شُنی و دِ سرزمینی که خُداوند دِ بابَه کلونای تُو قسم خورده

وعده کد، داخل شنی و اوره تصرف کنی. ^۲ د یاد خو بیر که خداوند، خدای تو د امزی چل سال تو ره د تمام راه د بیابو رهبری کد تاکه تو ره فروتن کنه و آزمایش کده بدنه که د دل تو چی آسته، آیا احکام ازو ره نگاه مونی یا نه؟ ^۳ او تو ره گشنه ایشته فروتن کد و بعد ازو «من» ره دز تو خورند که نه خود تو او ره میشنختی و نه بابه کلونای تو، تا دز تو بفامنه که انسان تنها د وسیله نان زنده نییه، بلکه انسان د وسیله هر کلامی که از دان خداوند بر موشه زنده آسته. ^۴ د ای چل سال کالای تو د جان تو نشارید و پایای تو آماس نکد. ^۵ پس د دل خو فکر کو و بدن: امو رقم که یگ آته باچه خو ره اصلاح مونه، خداوند، خدای تو ام تو ره اصلاح کد. ^۶ امزی خاطر احکام خداوند، خدای خو ره د جای بیر و د مطابق راه ها-و-طریق های ازو رفتار کو و ازو بترس. ^۷ وختیکه خداوند، خدای تو، تو ره د سرزمین خوب برد، د سرزمینی که دریاچه ها، چشمه ها و جوی های او از دره ها و کوه های شی جاری آسته، ^۸ د سرزمینی که گندم، جو، تاک های انگور و درختای انجیر و انار دره، د سرزمینی که روغون زیتون و عسل دره، ^۹ د سرزمینی که نان ره د سختی پیدا کده نموخوری و د اونجی د هیچ چیز محتاج نموشی، د سرزمینی که سنگای شی این آسته و از کوه های شی مس کنده مونی، ^{۱۰} و تو نان خورده سیر شدی و خداوند، خدای خو ره بخاطر سرزمین خوب که دز تو دده، شکر-و-سپاس گفتی، ^{۱۱} اوخته فکر خو ره بگیر، که خداوند، خدای خو ره پرمشت نکنی و احکام، قانونا و دستورای ازو ره که ما امروز دز تو امر مونم، د جای بیر. ^{۱۲} آره، غیتیکه خورده سیر شدی و بلده خو خانه های خوب آباد کده دز شی جای-د-جای شدی، ^{۱۳} و گله و رمه تو کلو شد و نقره و طلا تو پریمو و پگ دارایی تو زیاد شد، ^{۱۴} اوخته دل تو مغرور نشنه و خداوند، خدای خو ره که تو ره از سرزمین مصر از جایی که غلام بودی برو آورد، پرمشت نکنی. ^{۱۵} او تو ره د بیابون کته و ترسناک که خشک و بے آب بود و مارهای زاردار و دُمکجک ها دشت، رهبری کد؛ او بلده تو از سنگ خارا او بر کد ^{۱۶} و او د بیابو دزتو «من» خورند که حتی بابه کلونای

تُو نَمِيشَنَخْت، تاكه تُو ره فروتن كُنه و تُو ره آزمايش كُنه و دَ آخِر دَ حق تُو خُوبى كُنه. ۱۷ پس دَ دِل خُو نَكى: 'قُدْرَتِ خود مه و زورِ دِست مه اِى دارايى ره بَلدِه مه حاصِل كده. ۱۸' بَلَكِه خُداوند، خُداى خُو ره ياد كُو، چُون اُو آسته كه دَز تُو قُدْرَت مِيدِيه تا دارايى حاصِل كُنَى؛ اُو اِى كار ره مُونِه تا عَهْد خُو ره كه قد بابِه كَلوناي تُو قَسَم خورده بسته كد، برقرار نِگاه كُنه، رَقْمى كه اِمروز برقرار آسته.

۱۹ و اِگِه خُداوند، خُداى خُو ره پُرْمُشْت كُنَى و از خُدايُونِ دِيگِه پِيَرُوى كده اُونَا ره پَرَسْتِش و سَجَدِه كُنَى، ما اِمروز دَ خِلَاف تُو شاهِدِى مِيدِيْم كه حتماً نَابُود موشى. ۲۰ اَرِى، رَقْمِ اَمزُو مِلَّتْ ها كه خُداوند دَ پِيشِ رُوى تُو نَابُود مُونِه، تُو ام نَابُود موشى، اِگِه از آوازِ خُداوند، خُداى خُو اِطَاعَتِ نَكُنَى.

اِخْطَارِ دَ بارِه مَغْرُورِ شُدُو

۹ اِى قَوْمِ اِسْرَائِيلِ گوش كُو! تُو اِمروز از دريَاى اَرْدُن تير موشى تا دَ سَرزَمِينِ مِلَّتْ هاى كه از تُو كده كَثِه تَر و قُوى تَر آسته، داخِلِ شُنَى و شارايِ كَثِه ره كه ديوالِ هاى شى تا آسمو بِلند آسته، تَصَرَفِ كُنَى. ۲ اُونَا مَرْدُمَاى كَثِه و قد بِلند آسته، اَوْلادِه عَنَاقِ كه تُو مِينَخَشى و شَنِيدِى كه دَ بارِه ازوا كُفْتِه شُدِه، 'كِي مِيتَنِه دَ مُقَابِلِ اَوْلادِه عَنَاقِ ايسْتِه شُنِه؟' ۳ لِيكِنِ اِمروز بَدَنِ كه خُداوند، خُداى تُو رَقْمِ اَتِشى كه مُوسُوزَنِه پِيشِ پِيشِ تُو رَفْتِه از دريَاى اَرْدُن تير موشه؛ اُو آسته كه اُونَا ره شِكْسَتِ مِيدِيه و اُونَا ره دَ پِيشِ تُو تَسْلِيمِ مُونِه تاكه تُو اُونَا ره بَر كُنَى و دَ آسانى از بَيْنِ بُبْرِى، اَمُو رَقْمِ كه خُداوند دَز تُو كُفْتِه.

۴ پس و خَتِيكِه خُداوند، خُداى شُمُو، اُونَا ره از پِيشِ رُوى شُمُو هَى كد، دَ دِلِ خُو نَكِيدِ كه: 'بِخاطِرِ عَدَالَتِ مو خُداوند مو ره دَ اِى سَرزَمِي اُورْدِ تا اِى ره تَصَرَفِ كُنَى. 'نِه، بَلَكِه بِخاطِرِ شَرَاةِ اَمزى مِلَّتْ ها آسته كه خُداوند اُونَا ره از پِيشِ رُوى شُمُو هَى مُونِه. ۵ اِى بِخاطِرِ عَدَالَتِ يا رَاسْتى دِلِ شُمُو نِبيِه كه شُمُو دَ سَرزَمِينِ ازوا داخِلِ موشِيدِ و اُو ره

تَصْرَفُ مُونِيد، بَلَكِهْ بَخَاطِرِ شَرَاةِ اَمَزِي مِلَّتْ هَا اَسْتِهْ كِهْ خُدَاوَنَد، خُدَايِ شُمُو اَوْنَا رِهْ اَزْ پِيشِ رُوِي شُمُو هِي مُونِه، تَا وَعِدِهْ رِهْ كِهْ خُدَاوَنَد دَ بَابِهْ كَلُونَايِ شُمُو اِبْرَاهِيمِ وِ اسْحَاقِ وِ يَعْقُوبِ قَسَمِ خورْدُدْ پُورِهْ كُنِه. ۶ پَسِ بَدَنِيدْ كِهْ خُدَاوَنَد، خُدَايِ شُمُو اِي سِرْزَمِينِ خُوبِ رِهْ بَخَاطِرِ عَدَالْتِ شُمُو، دَزْ شُمُو نَمِيدِيهْ تَا اُو رِهْ تَصْرَفُ كُنِيد، چِرَاكِهْ شُمُو يِگِ قَوْمِ سِرْكَشِ اَسْتِيد.

نتیجه نافرمانی از خدایان

۷ دَ يَادِ خُو دَشْتِهْ بَشِيدِ وِ پَرْمُشْتِ نَكْنِيدْ كِهْ چِطُورِ قَارِ خُدَاوَنَد، خُدَايِ خُو رِهْ دَ بِيَابُوْ بَالِهْ اُورْدِيد. شُمُو اَزْ رُوزِي كِهْ اَزْ سِرْزَمِينِ مِصرِ بَرُوْ اَمْدِيدْ تَا غَيْتِيكِهْ دَ اَيْنِجِي رَسِيدِيد، بَارِ بَارِ دَ خِلَافِ خُدَاوَنَدِ شُورِشِ كَدِيد. ۸ دَ حُورِيبِ شُمُو دَ اِنْدَازِهْ قَارِ خُدَاوَنَدِ رِهْ بَالِهْ اُورْدِيد كِهْ خُدَاوَنَدِ دَ بِلِهْ شُمُو غَضَبْنَاكِ شُدْ وِ مِيخَاسْتِ شُمُو رِهْ نَابُودْ كُنِه. ۹ وَخْتِيكِهْ مَا دَ بِلِهْ كُوهِ بَرِ شُدْمِ تَا لُوحِ هَايِ سَنَگِي رِهْ بِيْگِيرْم، يِعْنِي لُوحِ هَايِ عَهْدِي رِهْ كِهْ خُدَاوَنَدِ قَدِ شُمُو بَسْتِهْ كَد، مَا مُدْتِ چِلِ رُوزِ وِ چِلِ شَاوِ دَ كُوهِ مَنْدَمْ؛ مَا دَ اُونِجِي نَهْ نَانِ خُورْدُمِ وِ نَهْ اُو وُجِي كُدْم. ۱۰ وِ خُدَاوَنَدِ اُمُو دُو لُوحِ سَنَگِي رِهْ دَزْ مِهْ دَدْ كِهْ قَدِ كِلْكَ خُدَا دَ بِلِهْ شِي نُوِشْتِهْ شُدْد؛ وِ دَ بِلِهْ اَزْوَا تَمَامِ تُورِهْ هَايِ بُوْدْ كِهْ خُدَاوَنَدِ دَ كُوهِ اَزْ مِينْكَلِ اَتِشِ دَ رُوزِي كِهْ شُمُو جَمِ شُدِهْ بُوْدِيد، دَزْ شُمُو كُفْتُد. ۱۱ بَعْدِ اَزْ خْتَمِ چِلِ رُوزِ وِ چِلِ شَاوِ خُدَاوَنَدِ اُمُو دُو لُوحِ سَنَگِي، يِعْنِي لُوحِ هَايِ عَهْدِ رِهْ دَزْ مِهْ دَد. ۱۲ اَوخْتِهْ خُدَاوَنَدِ دَزْ مِهْ كُفْت: 'بَالِهْ شُو، دَ زُودِي اَزِينْجِي تَاهِ بُورُو، چُونِ قَوْمِ تُو كِهْ اَوْنَا رِهْ اَزْ مِصرِ بَرُوْ اُورْدِ فَاَسِدِ شُدِه. اَوْنَا رَاهِ-و-طَرِيقِي رِهْ كِهْ مَا دَزْوَا اَمْرِ كُدْمِ دَ زُودِي اَيْلِهْ كَدِهْ وِ بِلْدِهْ خُو يِگِ بُتِ رِيخْتَنْدِهْ شُدِهْ جُورِ كَدِه.'

۱۳ خُدَاوَنَدِ بَسْمِ قَدِ مِهْ گِپِ زَدِهْ كُفْت: 'مَا اِي قَوْمِ رِهْ دِيدْم كِهْ وَاقِعَاً يِگِ قَوْمِ سِرْكَشِ اَسْتِه. ۱۴ مَرِهْ تَنَهَا بِيَلِ كِهْ اَمِيَا رِهْ نَابُودْ كُنْمِ وِ نَامِ اَزِيَا رِهْ اَزْ تِي اَسْمُو كُلْ كُنْم؛ وِ مَا اَزْ تُو يِگِ قَوْمِ قَوِي تَرِ وِ كَنَهْتَرِ اَزِيَا دَ وُجُودِ مِيرْم.'

۱۵ پس ما دَوْر خورده از کوه تاه اَمْدُم دَ حالیکه کوه دَ آتِش مُوسوخت و اُمُو دُو لَوْحِ عهد ام دَ دُو دِست مه بُود. ۱۶ اوخته ما توخ کدُم و دیدم که شُمُو واقعا دَ خِلَافِ خُداوند، خُداى خُو گُناه کده بِلدِه خُو یگ گوسلِه ریختنده شده جور کدِید و راه-و-طریقِی ره که خُداوند دَز شُمُو اَمْر کدُد، دَ زُودِی ایله کده بُودِید. ۱۷ پس ما اُمُو دُو لَوْحِ ره گِرِفته از دِستای خُو پورته کدُم و دَ پِیشِ چِیم شُمُو اُونَا ره تِکه-و-پِرچه کدُم. ۱۸ اوخته مِثِلِ دَفِعِه پِیشنه، بِسمِ چِلِ روز و چِلِ شَاو دَ حُضُورِ خُداوند رُوی دَ خَاکِ اُفْتَدُم و نِه نان خوردم و نِه آو وُچی کدُم، فقط بَخاطِرِ پِگِ گُناه های که کده بُودِید، یعنی چِیزی ره که دَ نَظَرِ خُداوند بَد بُود انجام دَدِه قارِ خُداوند ره باله اُورده بُودِید. ۱۹ چُون از قار و شَدَّتِ غَضَبِ خُداوند که دَ بِلِه شُمُو باله اَمْدُد تا شُمُو ره نَابُود کُنِه ترس خورده بُودم؛ لیکن خُداوند اُوم دَفِعِه ام دُعای مَرِه قَبُولِ کد. ۲۰ خُداوند دَ بِلِه هارُون کَلو قار شُدُد که مِیخاست اُو ره نَابُود کُنِه، لیکن ما دَ امزُو غَیْتِ بِلدِه هارُون ام دُعا کدُم. ۲۱ اوخته ما سَبَبِ گُناهِ شُمُو، یعنی اُمُو گوسلِه طَلَّایی ره که جور کده بُودِید گِرِفته دَ آتِش سوختندم و اُو ره ثوْته ثوْته کده حُوبِ سَیْدُم تا رَقَمِ خَاکِ نَرَمِ شُد؛ بعد اَزُو خَاکِ شِی ره دَ جوبِی که از کوه جارى بُود، پاش دَدُم.

۲۲ شُمُو دَ تَبَعِیره، مَسَا و قِبروت-هتاوه ام قارِ خُداوند ره باله اُورِید. ۲۳ و غَیْتِیکه خُداوند شُمُو ره از قَادِشِ بَرَنِیعِ رِبی کده گُفت: 'بُورِید و سرزمینی ره که ما دَز شُمُو دَدِیم تَصَرَفِ کُنِید، شُمُو از اَمْرِ خُداوند، خُداى خُو سَرِیجِی کدِید، چُون دَزُو نِه اِعْتِمادِ کدِید و نِه از اَیدِ شِی شُدِید. ۲۴ از روزی که شُمُو ره مِیَنَخُشْتُم، شُمُو دَ خِلَافِ خُداوند شُورِشِ کده مَورِید.

۲۵ اَرِی، ما بِلدِه چِلِ روز و چِلِ شَاو دَ حُضُورِ خُداوند رُوی دَ خَاکِ اُفْتَدُم، چُون خُداوند گُفْتُد که شُمُو ره نَابُود مُونِه. ۲۶ اوخته ما دَ پِیشِ خُداوند دُعا کده گُفْتُم: 'اِی خُداوند-خُدا، اِی قَوْمِ ره که مالِ خود تُو آسته و تُو اُونَا ره قَدِ بَزْرگی خُو آزاد کدی و دَ وَسِیلِه دِستِ قَوِی خُو از مِصرِ بُرو اُورِدی، نَابُود نَکُو. ۲۷ خِدْمَتگَارایِ خُو اِبْرَاهِیمِ و

اسحاق و یعقوب ره دَ یاد بَیر و دَ سرکشی امزی قَوم و دَ شرارت و گُناه ازبا نظر نَکو. ۲۸ اگه نَه، مَرَدَمِ سرزمینی که مو ره از اُونجی بَرُو اُوردی، مَوگِیَه، ”ازی که خُداوند نَتَنِست اُونا ره دَ سرزمینی بَیره که بَلدِه ازوا وعده کُدَد و ازی که اُونا بَد شی میمَد، اُونا ره بَرُو اُورد تا دَ بیابو از بَین بَیره.“ ۲۹ و لَی آی خُداوند، اُونا قَوم تُو آسته و مالِ خود تُو که اُونا ره قد قُدرتِ بُزرگ و بازوی قوی خُو بَرُو اُوردی.

دُو لُوحِ سنگی نو

۱ دَمَزُو غَیبت خُداوند دَز مه کُفت: ’دُو لُوحِ سنگی مِثلِ لُوحِ های اَوَلنه بَلدِه خُو تراش کُو و دَ کوه بَر شُدِه پیشِ ازمه بیه. یگ صندوقِ چوبی ام بَلدِه خُو جور کُو. ۲ ما دَ بَلِه ازوا کلمه های ره نَوشته مَونَم که دَ بَلِه لُوحِ های اَوَلنه بُوَد و تُو اُونا ره میده کدی؛ اوخته تُو اُونا ره دَ صندوقِ بیل. ۳ پس ما یگ صندوقِ از چوبِ اکاسی جور کُدَم و دُو لُوحِ سنگی رَقَمِ لُوحِ های اَوَلنه تراش کُدَم و اَمُو دُو لُوحِ ره دَ دِست خُو گِرِفته دَ کوه بَر شُدَم. ۴ اوخته خُداوند دَ بَلِه اَمَزُو دُو لُوحِ کلمه های اَوَلنه ره نَوشته کد، اَمُو «دَه حُکم» ره که خُداوند دَ کوه از مینکلِ آتِش دَ روزی که شَمُو جَم شُدِه بُوَدید، دَز شَمُو کُفتند؛ و خُداوند اُونا ره دَز مه دَد. ۵ پس ما دَور خورده از کوه تاه اَمُدَم و لُوحِ ها ره دَ صندوقی که جور کده بُوَدَم ایشتم؛ اُونا هنوز دَ اَمونجی آسته، اَمُو رَقَمِ که خُداوند دَز مه اَمَر کُدَد.

۶ بَنیِ اِسْرَائیلِ از بَیروتِ بَنی-یَعْقان دَ موسیره کوچ کد و هارون دَ اَمونجی فَوْت کده دَفن شُد و باچه شی اِلْعازار دَ جای ازو پیشوا تعین شُد. ۷ ازونجی اُونا دَ گُدگوده کوچ کد و از گُدگوده دَ یَطباته، دَ سرزمینی که از شی جوی های آو جاری آسته. ۸ دَ اَمَزُو غَیبت خُداوند طایفه لَاوی ره جدا کد تا صندوقِ عَهْدِ خُداوند ره اِنْتِقَالَ بَدیه و دَ حَضُورِ خُداوند ایسته شُدِه اُو ره خِدْمَتِ کُنه و دَ نامِ ازو قَومِ ره بَرکت بَدیه؛ و تا اِمروز اُونا

خدمت مونه. ^۹ امزی خاطر لاوی د مینکل برارون خو کدم تقسیم و ملک ندره؛ تقسیم ازو از طرف خداوند مهیا موشه، امو رقم که خداوند، خدای شمو دزو گفته. ^{۱۰} پس ما رقم دفعه اول چل روز و چل شاو د کوه مندم؛ و اوم دفعه ام خداوند دعای مره قبول کد و نخاست که شمو ره نابود کنه. ^{۱۱} خداوند دز مه گفت: 'باله شو و د سفر خو ادامه دده پیش پیش امزی قوم ربی شو تا اونا د سرزمینی که بلده بابه کلونای ازوا قسم خوردم که دزوا میدیم داخل شنه و او ره تصرف کنه.'

ترس از خداوند

^{۱۲} پس آلی ای قوم اسرائیل، خداوند، خدای شمو از شمو چی میخایه، بغیر ازی که از خداوند، خدای خو بترسید، د مطابق راه-و-طریق ازو رفتار کنید، او ره دوست داشته بشید و خداوند، خدای خو ره قد تمام دل و قد تمام جان خو خدمت کنید ^{۱۳} و احکام خداوند و دستورای شی ره که ما امروز دز شمو امر مونم د جای بیرید تا د خیر-و-خوبی شمو تمام شنه.

^{۱۴} بدیدید که آسمو، حتی آسمون آسمونا د خداوند، خدای شمو تعلق دره و زمی قد تمام چیزای که دز شی آسته، ازو یه، ^{۱۵} باوجود امزی چیزا خداوند دل خو ره د بابه کلونای شمو بسته کد و اونا ره محبت کد و بعد ازوا اولاده ازوا ره، یعنی شمو ره از مینکل پگ قوم ها اینخاب کد، امو رقم که امروز آسته. ^{۱۶} پس قلب های خو ره ختنه کنید و دیگه سرکشی نکنید، ^{۱۷} چراکه خداوند، خدای شمو، خدای خدایو و رب الارباب آسته، او خدای بزرگ، قدرتمند و باهیبت آسته که طرفداری نمونه و رشوت نمیگیره. ^{۱۸} او د داد یتیم و خاتونوی بیوه میرسه و بیگنه گو ره دوست میدنه و دزوا خوراک و پوشاک میدیه. ^{۱۹} پس بیگنه گو ره دوست بدید، چراکه شمو ام د سرزمین مصر بیگنه بودید. ^{۲۰} تنها از خداوند، خدای خو بترسید و او ره عبادت کنید؛ دزو محکم بچسپید و تنها د نام ازو قسم بخورید. ^{۲۱} حمد-و-ثنای شمو فقط بلده ازو بشه که او خدای

شُمُو آسته و کارای بزرگ و هَبیتناک ره که چیمای شُمُو دیده، بلده شُمُو انجام دده. ۲۲ بابَه کلونای شُمُو هفتاد نفر بود که دَ مصر رفت، لیکن آلی خُداوند، خُدای شُمُو، تعداد شُمُو ره رقم ستاره های آسمو کلو کده.

۱ پس شُمُو باید خُداوند، خُدای خُو ره دوست بدَنید و وظیفه، قانونا، دستورا، و احکام شی ره همیشه دَ جای بیرید. ۲ بدَنید که ما امروز قد بچکیچای شُمُو که نه اصلاح خُداوند، خُدای شُمُو ره دیده و نه خبر دَره، توره نَموگیم، بلکه قد شُمُو توره مُوگیم، که دَ باره بزرگی، دِست زورثو و بازوی قوی خُداوند میدَنید، ۳ و از مُعجزه ها و کارای ازو که دَ مصر دَ حق فرعون پادشاه مصر و دَ حق تمام سرزمین ازو انجام دد ۴ و از چیزای که دَ حق لشکر مصریا و دَ حق آسپ ها و گاادی های جنگی ازوا کد خبر دَرید. شُمُو دیدید که خُداوند چطور آو دریای سُرَخ ره دَ بله ازوا آورد غَبتیکه اونا شُمُو ره دُمبال مُوكد و چطور اونا ره نابود کد که تا امروز یاد مُوشه. ۵ از چیزای که او دَ بیابو بلده شُمُو انجام دد تا وختیکه شُمُو دَ اینجی رسیدید ۶ و از چیزای که دَ حق داتان و آپیرام باچه های ایلاب اولاده رثوبین کد، یعنی که چطور زمی دان خُو ره واز کد و اونا ره قد خانوار و خیمه های ازوا و هر زنده جانی که قد ازوا بود از مینکل پگ اسرائیل قورت کد، ام خبر دَرید. ۷ آرے، چیمای شُمُو تمام امزو کارای بزرگ ره که خُداوند کد، دید.

اَجْرِ اِطَاعَتِ از خُداوند

۸ پس پگ احکامی ره که ما امروز دَز شُمُو امر مُونم دَ جای بیرید تا قوی شَنید و بلده گِرفتون سرزمینی که از دریای اَرْدُن تیر مُوشید، دَز شی داخل شده او ره تَصْرَف کَنید ۹ و تا دَمزُو سرزمی که خُداوند دَ بابَه کلونای شُمُو قسم خورد که دَزوا و دَ اولاده ازوا میدیه، عَمَر دِراز دَشته بشید، دَمزُو سرزمی که از شی شِیر و عسل جاری آسته. ۱۰ چون دَ سرزمینی که شُمُو داخل شده او ره تَصْرَف مُونید، رقم سرزمین مصر که از

شی بُر شُدید نیبیه؛ د اُونجی شُمو تُخم ره کِشت مُوکدید و او ره رقمِ کُرد سوزِجات د زور-و-زَحمت خُو او میددید،^{۱۱} بلکه سرزمینی که شُمو بلده گِرِفتون شی از دریای اُرْدُن تیر موشید، یگ سرزمین پُر از کوه ها و دَرّه ها آسته که از بارشِ آسمو او مُوخوره.^{۱۲} او سرزمینی یه که خُداوند، خُدا شی مَتَوَجّه ازو آسته و نظرِ خُداوند، خُدا شی همیشه د بِلّه ازو آسته، از شُرُوع سال تا آخِر سال.

^{۱۳} اگه احکامِ ازو ره که ما امروز دز شُمو امر مُونم، د دِقّت گوش بگیریِد و خُداوند، خُدا شی خُو ره دوست بدنید و او ره قد تمامِ دِل و قد تمامِ جان خُو خِدمت کُنید،^{۱۴} اوخته او بارشِ ره بلده زمینیای شُمو د موسم شی میدیه، ام بارشِ اوّل و ام بارشِ آخِر ره، تا بتنید غَلّه، شیرِه انگور و روغونِ زَبْثُون خُو ره جَم کُنید.^{۱۵} او د علفچَرّ های شُمو بلده چارپایای شُمو علف سوزدلجی مونه و شُمو از پگِ خوراک ها خورده سیر موشید.

^{۱۶} هوش خُو ره بگیریِد که دِل شُمو بازی نَخوره و گمراه نَشْنید که خُدا یونِ دیگه ره پرستش کُنید و دزوا سَجده کُنید؛^{۱۷} اگه نه، آتشِ قارِ خُداوند د خِلافِ شُمو دَر میگیریِه و او آسمو ره بسته مونه تا بارشِ نَباره و زمی حاصلِ خُو ره ندیه و شُمو امزو سرزمینِ خُوب که خُداوند دز شُمو میدیه د زودی نابود موشید.

^{۱۸} پس امی تورای مَره د دِل و جان خُو جای بدید و اونا ره بلده یادآوری د دست خُو بسته کُنید و رقمِ نشان د مینکلِ چِما د پیشانی خُو بند کُنید.^{۱۹} اونا ره د بچکِچای خُو تعلیم بدید و د غَبْتیکه خانه آستی، د غَبْتیکه راه موری، د غَبْتیکه خاو موشی و د غَبْتیکه باله موشی د باره ازوا توره بگی.^{۲۰} اونا ره د چوکات های درگه های خانه خُو و د درگه های شار خُو نوشته کُنید،^{۲۱} تا روزای عُمَر از شُمو و روزای عُمَر بچکِچای شُمو د سرزمینی که خُداوند د بابه کلونای شُمو قَسَم خورد که دزوا میدیه، دِراز شُنه، د اندازه روزای که آسمو د بِلّه زمی آسته.

^{۱۱:۱۰} د جای «د زور-و-زَحمت خُو» د زبونِ عبرانی «د زور پای خُو» نوشته یه، چراکه مردّم د مصر او ره د وسیله چرخ د زور پای خُو از دریای نیل بُر مُوکد.

۲۲ چون آگه شُمو تمامِ امزی احکام ره که ما دَز شُمو آمر مُونم دَ دِقت دَ جای بیرید
 و خُداوند، خُدايِ خُو ره دوست بدینید و دَ مُطابقِ تمامِ راه‌ها-و-طریقای اَزو رفتار کُنید
 و دَزو محکمِ بچسپید، ۲۳ اوخته خُداوند پگِ امزی مِلتِ ها ره از پیشِ رُوی شُمو هی
 مونه و شُمو سرزمینِ مِلتِ های کئنه‌تر و قوی‌تر از خود ره تَصَرَفِ مُونید. ۲۴ دَ هر جایی
 که پایِ خُو ره بیلید، اُمُو جای از شُمو موشه؛ سرحدایِ سرزمینِ شُمو از بیابو تا لبان
 و از دریا یعنی دریایِ فَرَات تا دریایِ عَرَبی^a ادامه پیدای مونه. ۲۵ هیچ کس نَمِیْتنه که دَ
 برابر شُمو مُقاوَمَتِ کُنه، چراکه خُداوند، خُدایِ شُمو ترس و وَحْشَتِ شُمو ره دَ بِلِه تمامِ
 مردُمِ اَمَزو سرزمی، دَ هر جایی که قَدَمِ بیلید قرار میدیه، اُمُو رقم که دَز شُمو گُفته.

۲۶ اینه، ما اِمروز دَ پیشِ رُوی شُمو بَرکت و نالْتِ ره میلم. ۲۷ بَرکتِ مِیْنِگَرِید، آگه
 از احکامِ خُداوند، خُدایِ خُو که ما اِمروز دَز شُمو آمر مُونم، اِطاعَتِ کُنید؛ ۲۸ نالْتِ
 موشید، آگه از احکامِ خُداوند، خُدایِ خُو اِطاعَتِ نَکُنید و از راه-و-طریقای که ما اِمروز
 دَز شُمو آمر مُونم بَگَرِید و از خُدایونِ دِیگه که هرگز نَمِیْشَنخْتِید پِیروی کُنید.

۲۹ وختیکه خُداوند، خُدایِ شُمو، شُمو ره دَ سرزمینی که بِلدِه گِرِفْتون شی داخل
 موشید بُرد، اوخته بَرکتِ ره دَ کوهِ جِرِزیم و نالْتِ ره دَ کوهِ عیبال قرار بدید. ۳۰ اونا دَ
 اُو طرفِ دریایِ اَرْدُن آسته، طرفِ راهی که آفتو مِیْشِینه، دَ سرزمینِ کِنعانی های که
 دَ دَشْتِ زِندگی مونه، رُوی دَ رُوی جِلجال دَ نَزْدِیکِ بَلُوطِ های مورح. ۳۱ اینه، شُمو
 دَ زودی از دریایِ اَرْدُن تیر شده داخلِ مورید تا سرزمینی ره که خُداوند، خُدایِ شُمو
 دَز شُمو میدیه تَصَرَفِ کُنید و غِیْتِیکه اُو ره گِرِفْتِید و دَ اُونجی جای-دَ-جای شُدید،
 ۳۲ فِکَرِ شُمو بَشه که تمامِ احکام و دِستورایِ ره که ما اِمروز دَ پیشِ رُوی شُمو میلم،
 دَ جای بیرید.

^a ۱۱:۲۴ یعنی دریای مدیترانه.

خُداوند ره دَ جایی عِبادت کُنید که او اِنْتِخاب مُونه

۱۲

۱ اینی دَسْتُورا و قانُونِا ره شُمو دَ سرزمینی که خُداوند، خُدای بابَه-کَلونای شُمو دَز شُمو دَدَه تا او ره تَصَرَف کُنید، دَ دَقَت دَ جای بَیرید، یعنی دَ تمام روزای که شُمو دَ رُوی زمی زندگی مُونید. ۲ شُمو تمام جای های ره که مِلَّت ها دَ مَنَه ازوا خُدایون خُو ره پَرستش مُونه، بعد از تَصَرَف کدون سرزمین ازوا کاملاً خَراب کُنید، چی دَ کوه های بلند بَنَشه، چی دَ بِلَه تِپه ها و چی دَ تِی دِرختای سَوز. ۳ قُربانگاه های ازوا ره بیرو کُنید، سَتون های پَرستشی ازوا ره مَیدَه کُنید، بُت های اَشیرَه ازوا ره دَ آتِش دَر بَدید و بُت های تَراش شُدِه خُدایون ازوا ره تَکَه-و-پَرچَه کُنید و دَ امزی رقم نام های ازوا ره اَزونجی گَم-و-گُل کُنید.

۴ شُمو خُداوند، خُدای خُو ره دَ امزُو طَریقَه ها و جای ها پَرستش نَکُنید، ۵ بَلکَه جایی ره که خُداوند، خُدای شُمو از مینکل پَگ طایفه های شُمو دَ عِنوانِ جای بُود-و-باش خُو اِنْتِخاب مُونه تا نام خُو ره دَ اُونجی قرار بَدیه، اُمُو جای ره طلب کُنید و دَ اُمونجی بورید. ۶ شُمو قُربانی های سوختنی، قُربانی های دِیگَه، دَه-یگ ها، هدیه های بلند کَدنی، نَذر ها، هدیه های داوطلبانه و اوَلباری گَلَه و رِمَه خُو ره دَ اُمونجی بَیرید. ۷ دَ اُمونجی دَ حُضُورِ خُداوند، خُدای خُو بُخورید و شُمو و خانوار شُمو بِلَدَه حاصِل دِست خُو که خُداوند، خُدای شُمو، شُمو ره قد اَزو بَرکت دَدَه خوشی کُنید.

۸ شُمو ای رقم رفتار نَکُنید، رقمی که مو اِمروز دَ اینجی رفتار مونی؛ دَ اینجی هر کس هر جای که دَ نظر شی صَحیح معلوم شَنه، قُربانی مُونه. ۹ شُمو هنوز دَ جای آرام و مُلک-و-زمینی که خُداوند، خُدای شُمو، دَز شُمو مَیدَه نَرَسیدید، ۱۰ لیکن وختیکه از دریای اَرْدُن تیر شُدِه دَمزُو سرزمی که خُداوند، خُدای شُمو دَ عِنوانِ مُلکِیت دَز شُمو مَیدَه جای-دَ-جای شُدید، و خُداوند شُمو ره از شَرِ پَگِ دُشمنای گِرَد-و-بَر شُمو آرامی دَد و شُمو دَ اَمْنِیتِ زندگی کَیدید، ۱۱ اوخته دَ امزُو جای که خُداوند، خُدای شُمو اِنْتِخاب

مونه تا نام خُو ره دز شی قرار بدیه، اینی چیزا ره که دز شُمو آمر مُونم بُرید: قُرانی های سوختنی، قُرانی های دیگه، ده-یگ ها، هدیه های بلند شده و بهترین حصّه نذر های خُو ره که بلده خُداوند نذر میگیرید. ۱۲ و د اُونجی د حُصُورِ خُداوند، خُداى خُو قد باچه ها و دخترن خُو، غُلاما و کنیزای خُو و قد لاویای که د مینکل^a شُمو زندگی مونه، خوشی کُنید، چراکه لاویا د مینکل شُمو نه تقسیم دَره و نه مُلک. ۱۳ فکر شُمو بَشه که قُرانی های سوختنی خُو ره د هر جای که د نظر شُمو صحیح معلوم شد، تقدیم نَکُنید، ۱۴ بلکه تنها د جایی که خُداوند د مینکل یکی از طایفه های شُمو انتخاب مونه، د اُونجی قُرانی های سوختنی خُو ره تقدیم کُنید و د اُمونجی هر چیزی ره که ما دز شُمو آمر مُونم، انجام بدید.

۱۵ ولے هر وختیکه دل شُمو شنه، شُمو میتنید د تمام منطقه های خُو حیوانا ره حلال کُنید و مطابق برکتی که خُداوند، خُداى شُمو دز شُمو میدیه گوشت شی ره بُخورید؛ نفرای پاک و ناپاک میتنه اَزو بُخوره، اُمو رقم که بُر کوهی و اهُو ره مُوخوره. ۱۶ مگم خُون ره نَخورید، بلکه او ره مثل او د زمی لَوو کُنید. ۱۷ پس، ده-یگ غَلّه-و-دانه، شِیره انگور و روغون زَبُتون خُو ره، اُولباری گله و رمه خُو ره، نذر های ره که د گردون خُو میگیرید، هدیه های داوطلبانه خُو و هدیه های خاص خُو ره د منطقه های خُو نَخورید؛ ۱۸ بلکه اونا ره د حُصُورِ خُداوند، خُداى خُو د جایی که خُداوند، خُداى شُمو انتخاب مونه، قد باچه ها و دخترن خُو، غُلاما و کنیزای خُو و لاویای که د مینکل شُمو زندگی مونه، بُخورید و بلده چیزای که حاصل دست شُمو آسته، د حُصُورِ خُداوند، خُداى خُو خوشی کُنید. ۱۹ فکر شُمو بَشه که لاویا ره تا زمانی که د سرزمین خُو زندگی مُونید، از یاد خُو نَبَرید.

۲۰ وختیکه خُداوند، خُداى شُمو سرزمین شُمو ره کته کد، اُمو رقم که وعده کده، و شُمو بخاهید که گوشت بُخورید، ازی که دل شُمو گوشت شده، هر غَیتیکه دل شُمو

^a ۱۲:۱۲ د جای «مینکل شُمو» د زبون عبرانی «درگه های شُمو» یا «شارای شُمو» نوشته یه.

شُد، شُمُو مِیْتَنِید گوشت بُخوَرِید. ۲۱ اگه جایی که خُداوند، خُدا ی شُمُو اِنتِخاب مُونه تا نام خُو ره دَز شی قرار پدیه، از شُمُو دُور بَشه، اوخته از گله و رمه خُو که خُداوند دَز شُمُو دده، مِیْتَنِید حلال کُنِید، اُمُو رقم که دَز شُمُو هِدایت کدیم؛ و هر چِقَس که دِل شُمُو شُد دَ منطقه های خُو بُخوَرِید. ۲۲ اُمُو رقم که بَر کوهی و آهُو خورده موشه، اُونَا ره ام اُمُو رقم بُخوَرِید؛ نفرای پاک و ناپاک هر دُوی شی مِیْتنه ازوا بُخوره. ۲۳ مگم اِحتِیاط کُنِید که خُون ره نَخوَرِید، چراکه خُون زِندگی آسته و شُمُو نَباید زِندگی ره قد گوشت بُخوَرِید. ۲۴ † خُون ره نَخوَرِید، بلکه رقم آو دَ زمی لُوو کُنِید. ۲۵ خُون ره نَخوَرِید تا دَ خُوبی از شُمُو و بچکِیچای شُمُو که بعد از شُمُو مِیبه تمام شُنه، چُون شُمُو باید تنها کاری ره انجام پدید که دَ نظرِ خُداوند دُرست آسته.

۲۶ ولے هدیه های مُقَدَس ره که دَ پیش شُمُو آسته و نذر های خُو ره باید دَ جایی بُرِید که خُداوند اِنتِخاب مُونه. ۲۷ گوشت و خُون قُربانی های سوختنی خُو ره دَ بِلَه قُربانگه خُداوند، خُدا ی خُو تقدیم کُنِید؛ خُون قُربانی های دیگه شُمُو باید دَ بِلَه قُربانگه خُداوند، خُدا ی شُمُو لُوو شُنه و گوشت شی ره مِیْتَنِید بُخوَرِید. ۲۸ فِکِر شُمُو بَشه که تمام امزی تورا ره که ما دَز شُمُو اَمر مُونم بَشوید و دَ جای بیرید تا دَ خُوبی از شُمُو و بچکِیچای شُمُو که بعد از شُمُو مِیبه تمام شُنه، چراکه امی کار شُمُو دَ نظرِ خُداوند، خُدا ی شُمُو خُوب و دُرست آسته.

۲۹ وختی خُداوند، خُدا ی شُمُو مِلت های ره که بلده بُر کدون ازوا مورید، از پیش رُوی شُمُو نابُود کد و شُمُو اُونَا ره هَی کده دَ سرزمین ازوا جای-د-جای شُدید، ۳۰ اوخته هُوش خُو ره بگِیرِید تا بعد ازی که اُونَا از پیش رُوی شُمُو نابُود شُد، دَ دام نَفْتِید و ازوا تقلید نَکُنِید و دَ باره خُدا یون ازوا تحقیق نَکُنِید که بگِید، 'ای مِلت ها چی رقم خُدا یون خُو ره عبادت مُوکد که مو ام اُمُو رقم کنی. ۳۱ وختی خُداوند، خُدا ی خُو ره عبادت مُونید، اُو رقم کارا ره نَکُنِید که اُونَا مُونه، چُون هر چیزی که دَ نظرِ خُداوند زِشت آسته

† ۱۲:۲۳ پیدایش ۹:۴

و از شی بد مُوبره، اونا بلده خُدايون خُو انجام ميديه. اونا حتی باچه ها و دُخترن خُو ره بلده خُدايون خُو د آتش در ميديه. ۳۲ هر چیزی ره که ما دز شُمو امر مُوم، د دقت انجام بديد؛ دزو چیزی اضافه نکنيِد و نه ام ازو چیزی کم کنيِد.

اخطار د باره پرستش خُدايون ديگه

۱۳

اگه يگ نبي يا نفری که د وسيله خاو پيشگویی مُونه د مينکل شُمو پيدا شُنه و بلده شُمو د باره يگ مُعجزه يا چیز عَجيب خبر بديه ۲ و امو مُعجزه يا چیز عَجيب که د باره شی دز شُمو خبر دده، رُخ بديه، و اوبُگيه: 'بييد از خُدايون ديگه پيروی کنی و اونا ره پرستش کنی،' خُدايونی ره که شُمو هيچ نَمينخشيد، ۳ شُمو بايد د تورای امزو نبي يا نفری که خاو ديده، گوش نديد، چراکه خُداوند، خُداي شُمو، شُمو ره امتحان مُونه، تا بدنه که آيا شُمو خُداوند، خُداي خُو ره قد تمام دل و تمام جان خُو دوست ميديِد يا نه؟ ۴ شُمو بايد از خُداوند، خُداي خُو پيروی کنيِد و تنها ازو بترسيد؛ شُمو بايد احکام ازو ره د جای بيريِد و از آيد ازو شُنيد؛ شُمو بايد او ره عبادت کنيِد و دزو محکم بچسپيد. ۵ و امو نبي يا نفری که خاو ديده، بايد کُشته شُنه، چراکه او د خلاف خُداوند، خُداي شُمو که شُمو ره از سرزمين مصر برو آورد و از جایی که غلام بوديد آزاد کد تورای فتنه انگيز گفته تا شُمو ره از راه-و-طريقي که خُداوند، خُداي شُمو دز شُمو امر کده که مطابق ازو رفتار کنيِد بر کنه. دَمزی رقم شَرارت ره از مينکل خُو پاک کنيِد.

اگه برار تو که باچه آبه تو آسته يا باچه و دُختر تو يا خاتون تو که د بغل تو آسته و يا رفيق جانبرابر تو، تو ره تاشکی گپ بديه و بُگيه، 'بيه که بوری و خُدايون ديگه ره پرستش کنی،' خُدايونی ره که نه خود تو مينخشی و نه بابه کلونای تو ميشنخت، ۷ خُدايون ملت های ره که د گرد-و-بر شُمو آسته، چی د نزديک تو، چی از تو دور و چی از يگ گوشه زمی تا ديگه گوشه شی، ۸ تو بايد راضي نشنی و د توره ازو

گوش ندی. د بِلِه اَزُو رَحْم نَكُو و دَزُو دِل نَسوزَن و گُناهِ اَزُو ره تاشه نَكُو، ^۹ بَلَكِه اُو ره حتماً بَكُش؛ دِسْتِ اَزْتُو بايد اَوَّل بَلَدِه كُشتونِ اَزُو دِرَاز شُنه و بعد اَزُو دِسْتِ تمام قَوْم. ^{۱۰} اُو ره سنگسار كُو تا بُمَرِه، چُون اُو كوشش كده كه تُو ره از خُداوند، خُداي تُو رُوِي-گَرْدو كُنه، امزُو كه تُو ره از سرزمينِ مِصر، از جايي كه غُلام بُوْدِي بَرُو اُورْد. ^{۱۱} اوخته تمام قَوْمِ اِسْرَائِيل مِيشَنَوِه و ترس مُوخوره و دِيگِه هِيچ كس اِي رَقْم شَرَاَتِ ره دَ مِينَكَل شُمُو اَنْجَام نَمِيدِيه.

^{۱۲} اگِه دَ بارِه يَكِي از شاراي كه خُداوند، خُداي شُمُو بَلَدِه بُوْد-و-باش دَز شُمُو مِيدِيه بَشَنَوِيد ^{۱۳} كه نَفْرَاي شَرِير از مِينَكَل شُمُو باله شُدِه و باشِنْدِه هَاي شار ره گَمْرَاه كده مُوگِيه: 'بِيِيد كه بوري و خُدايونِ دِيگِه ره عِبَادَت كَنِي، ' خُدايوني ره كه شُمُو نَمِينَخَشِيد، ^{۱۴} اوخته شُمُو تَحْقِيق و كُنْج-و-كاو كده اِي توره ره خُوب بَرَسِي كُنِيد. اگِه اِي توره راسْت ثَابِت شُد كه امي رَقْم كَارِ نَفَرْت-اَنْگِيز دَ مِينَكَل شُمُو اَنْجَام شُدِه، ^{۱۵} اوخته شُمُو حتماً باشِنْدِه هَاي امزُو شار ره قَد دَم شَمَشِير بَرَنِيد و اَمُو شار ره قَد تمام چِيزاي كه دَ مَنِه شِي اَسْتِه كَامِلًا نَابُوْد كُنِيد، حَتِي چَارپَايَاي شِي ره اَم قَد دَم شَمَشِير بَرَنِيد. ^{۱۶} بعد اَزُو تمام وُلْجِه شِي ره دَ مَنِه شار دَ يِگ مِيدَانِي جَم كُنِيد و شار ره قَد تمام وُلْجِه شِي دَ عِنْوَانِ هَدِيه سوختنِي بَلَدِه خُداوند، خُداي خُو دَ آتِش كَامِلًا دَر بَدِيد. اَمُو شار بَلَدِه هَمِيشِه يِگ خَرَابِه بُمْنِه و هَرگِز دُو بارِه اَبَاد نَشُنِه. ^{۱۷} اَمُو چِيزاي كه بَلَدِه نَابُوْد شُدو جَم شُدِه، هِيچ چِيز شِي دَ دِسْتاي شُمُو نَبَشِه، تا خُداوند از قَار خُو بَشِينِه و دَ بَلِه شُمُو رَحْم و دِلْسوزِي كُنه و تِعْدَاد شُمُو ره كَلو كُنه، اَمُو رَقْم كه دَ بابِه كَلوناي شُمُو قَسْم خورْدِه بُوْد. ^{۱۸} وختِيكِه شُمُو از اَبِيد خُداوند، خُداي خُو شُنِيد و پِگ اَحْكَامِ اَزُو ره كه ما اِمْرُوز دَز شُمُو اَمْر مُوْنَم نِگَاه كُنِيد و چِيزاي ره كه دَ نَظَرِ خُداوند، خُداي شُمُو دُرُسْت اَسْتِه، دَ جَاي بِيرِيد، و عِدِه خُداوند بَلَدِه شُمُو پُورِه مُوْشِه.

چیزای پاک و نجس

۱۴

۱ شمو بچکیچای خُداوند، خُدای خُو آستید، پس دَ عَیتِ ماتِمِ بِلِدِه مُرده ها، خودون خُو ره زخمی نَکُنید و مینکلِ چیمای خُو ره کل نَکُنید؛ ۲ چُون شمو بِلِدِه خُداوند، خُدای خُو یگ قَوْمِ مُقَدَّسِ آستید و خُداوند شمو ره بِلِدِه خُو اِنْتِخاب کده تا از مینکلِ پگِ قَوْمِ های که دَ رُوی زمی آسته، قَوْمِ خاصِ اَزو بَشید.

۳ شمو هیچ چیزِ نَجَسِ ره نَخورید. ۴ حیوانای ره که شمو خورده میتنید، اینیا آسته: گاو، گوسپو و بَز، ۵ آهو، بَز کوهی، آهو بره، بَز وحشی، گوزن، گاوِ وحشی و قُوچ کوهی. ۶ هر حیوان که سُم شی شق بشه، یعنی دُوشق بشه و نَشقار کُنه، از مینکلِ حیوانا اُو ره میتنید بَخورید. ۷ لیکن از مینکلِ حیوانای که نَشقار مونه یا سُم شی دُوشق آسته، اینیا ره نَخورید: اُشتر، خرگوش و تَوَلی، چراکه اونا نَشقار مونه، و لے سُم ازوا دُوشق نییه؛ اونا بِلِدِه شمو نَجَسِ آسته. ۸ خوک اگرچه سُم شی دُوشق آسته، و لے نَشقار نَمونه، اُو بِلِدِه شمو نَجَسِ آسته. پس گوشتِ امزی حیوانا ره نَخورید و دَ لاشِ امزیا دِست نَرزید.

۹ از مینکلِ پگِ زنده جانای که دَ آو آسته، هر زنده جان که شاپَر و فِلس^a دَره میتنید بَخورید. ۱۰ لیکن زنده جانای ره که شاپَر و فِلس ندره نَخورید؛ اونا بِلِدِه شمو نَجَسِ آسته.

۱۱ هر رقمِ مُرغکوی پاک ره شمو میتنید بَخورید. ۱۲ لیکن اینیا ره نَخورید: بُرگُج، لاشخور، لاشخورِ رِبَشتُو، ۱۳ شاهین، پُشت سُرَخگ، باشه هر رقم شی که بشه، ۱۴ زاغ هر رقم شی که بشه، ۱۵ شُتر مُرغ، مُرغِ دربیایی، کله خورک، باز هر رقم شی که بشه، ۱۶ بومِ ریزگک، بومِ کُته، بومِ سفید، ۱۷ قوطو، لاشخورِ مِصری، قاز،

^a ۹:۱۴ «فِلس» امو چیزای جلجلی ره مَگِیَه که دَ رُوی پوستِ ماهی آسته. ^b ۱۶:۱۴ بوم یعنی

۱۸ لَکَلْگ، کُلَنگ هر رقم شی که بَشه، پُوپوک و شاپِرگ چرمی. ۱۹ تمام اوخلی های بالدار بلده شُمو نَجس آسته؛ اونا نباید خورده شنه. ۲۰ لیکن زنده‌جانای بالدار که پاک آسته، اونا ره میتنید بخورید.

۲۱ هیچ جاندار خود مُرده ره نخورید؛ او ره دَ بیگنه که دَ شارای شُمو زندگی مُونه بدید تا بخوره، یا دَ یگ بیگنه مُسافر سَودا کُنید، چراکه شُمو بلده خُداوند، خُدای خُو یگ قَوم مُقدّس آستید.

امچنان بَزغله ره دَ شیر آبه شی پُخته نَکُنید.

دَ باره ده-یگ

۲۲ ده-یگ تمام حاصلاتِ زمین خُو ره که سالانه از زمی دَ دست مییه، حتماً جدا کُنید. ۲۳ و دَ حُضور خُداوند، خُدای خُو دَ جایی که او اِنتخاب مُونه تا نام خُو ره دَ اُونجی قرار بدیه، ده-یگ غَلّه، شیرِه انگور و روغون خُو ره قد اولباری گله و رَمه خُو بخورید، تا یاد بگیری که همیشه از خُداوند، خُدای خُو ترس دشته بشید. ۲۴ لیکن اگه راه بلده شُمو دَ اندازه دُور بَشه، که ده-یگ ره برده تَننید، یعنی جایی ره که خُداوند، خُدای شُمو اِنتخاب مُونه تا نام خُو ره دَ اُونجی قرار بدیه بلده شُمو دُور بَشه، اوخته عَیتی که خُداوند، خُدای شُمو، شُمو ره بَرکت دد، ۲۵ امو ده-یگ ره دَ نُقره سَودا کُنید و نُقره ره دَ دست خُو گِرِفته دَ جایی که خُداوند، خُدای شُمو اِنتخاب مُونه بورید. ۲۶ دَ اُونجی قد نُقره هر چیزی که دل شُمو شد بخرید: گاو، گوسپو، شرابِ انگور، شراب های دِیگه، و هر چیزِ دِیگه که خوش شُمو آمد؛ و دَ حُضور خُداوند، خُدای خُو خودون شُمو قد خانوار خُو بخورید و خوشی کُنید. ۲۷ و لایوای ره که دَ شارای شُمو زندگی مُونه، از یاد نبرید، چراکه اونا دَ مینکل شُمو تقسیم و مُلک ندره.

۲۸ دَ آخر هر سه سال، یعنی دَ سالِ سَوم تمام ده-یگ حاصلاتِ خُو ره بیرید و دَ شارای خُو ذخیره کُنید ۲۹ تا لایوا که دَ مینکل شُمو تقسیم و مُلک ندره و بیگنه گو، بیتیمما و

خاتونوی بیوه که د شارای شمو آسته، آمده بخوره و سیر شنه، و خداوند، خدای شمو، شمو ره د تمام کارای دست شمو که انجام میدید، برکت بدیه.

سالِ بخشیدونِ قرض ها

۱۵

۱ د آخر هر هفت سال باید قرض ها ره بخشش کنید. ۲ و طبقه بخشیدونِ قرض اینی آسته: هر قرض دهنده که د همسایه خو قرض دده بشه، باید بخشش کنه و از همسایه یا برار اسرائیلی خو قرض خو ره طلب نکنه، چراکه بخشیدونِ قرض از طرف خداوند اعلان شده. ۳ از بیگنه میتنی که قرض خو ره طلب کنی، لیکن قرض تو که د بله برار اسرائیلی تو بشه، باید ازو دست باله کنی. ۴ یقیناً د مینکل شمو هیچ نفر محتاج وجود نمیداشته بشه، چون خداوند، خدای شمو، حتماً شمو ره د امزو سرزمی که د عنوان ملکیت دز شمو میدیه تا او ره تصرف کنید، برکت میدیه، ۵ د شرطی که از آید خداوند، خدای خو شنید و تمام امزی احکام ره که ما امروز دز شمو امر مونم د دقت د جای ببرید. ۶ چون خداوند، خدای شمو، امر رقم که دز شمو گفته، شمو ره برکت میدیه و شمو د ملت های کلو قرض میدید، لیکن از هیچ کس قرضدار نموشید؛ و شمو د بله ملت های کلو حکمرانی مونید، لیکن اونا د بله از شمو حکمرانی نمونه.

۷ اگه د مینکل شمو یکی از برارون اسرائیلی شمو د یکی از شارای شمو د سرزمینی که خداوند، خدای شمو دز شمو میدیه، محتاج بشه، دل خو ره سخت نکیند و دست خو ره د روی برار محتاج خو بسته نگیرید، ۸ بلکه دست خو ره واز بگیرید و سخاوتمندانه د اندازه احتیاج شی بلده ازو قرض بدید. ۹ احتیاط کنید که ای فکر فاسد ره د دل خو راه ندید که بگید: 'سال هفتم، سال بخشیدونِ قرض ها نزدیک آسته،' و د برابر برار محتاج خو تنگ نظر شنید و دزو هیچ چیز ندید. اگه ایطور کنید، او د پیش خداوند د خلاف شمو ناله-و-فریاد مونه و ای بلده شمو گناه حساب موشه. ۱۰ دزو سخاوتمندانه

قرض بیدید و از دَدونِ قرضِ دِلِ شُمو غَمگی نَشَنه، چراکه دَ عِوضِ امزی کار خُداوند، خُدای شُمو، شُمو ره دَ تمامِ کارای شُمو که بلده انجام شی دِست دِراز کُنید، بَرکت میدیه. ^{۱۱} ازی که آدم مُحْتَاج هیچ غَیت از زمی گَم نُموشه، امزی خاطر ما دز شُمو امر مُونم که دَ رُوی برارِ غَریب و مُحْتَاج خُو که دَ سرزمینِ شُمو زندگی مونه، دِست خُو ره واز بَگیرید.

^{۱۲} اگه از جمِ برارو و خوارونِ اسرائیلی تُو یگ مَرِدِ عِبرانی یا خاتونِ عِبرانی دَز تُو سودا شُد، اُو شَش سال تُو ره خِدمت کُنه و دَ سالِ هفتم تُو باید اُو ره از پیش خُو آزاد کنی. ^{۱۳} و غَیتیکه اُو ره از پیش خُو آزاد مونی، اُو ره باید دِستِ خالی رَی نکنی، ^{۱۴} بلکه از گلّه خُو، خرمنجوی خُو و چرخشتِ انگور^a خُو سخاوتَمَدانه دَزو بدی؛ اَره، از چیزای که خُداوند، خُدای تُو، تُو ره بَرکت دَده، دَزو بدی. ^{۱۵} دَ یاد تُو بشه که تُو دَ سرزمینِ مِصرِ غُلام بودی و خُداوند، خُدای تُو، تُو ره آزاد کد؛ امزی خاطر ما اِمروز ای حُکم ره دَز تُو میدیم. ^{۱۶} لیکن اگه غُلام بَگیه، 'ما از پیش تُو نَمورم، بخاطری که اُو خود تُو و خاتوار تُو ره دوست دَره و وخت شی قد از تُو خوش تیر شُد، ^{۱۷} اوخته یگ دروش ره بَگیر و نَرمی گوش شی ره دَ درگه چَسپِنده سُلَاح کُو و اُو بلده همیشه غُلام تُو موشه. قد کَنیز خُو ام عینِ کار ره بَکُو.

^{۱۸} وختیکه غُلام خُو ره از پیش خُو آزاد مونی باید دَ نظر تُو سخت نَخوره، چُون اُو مَدَتِ شَش سال تُو ره خِدمت کده، که دُو برابرِ مُزدِ یگ مُزدورکار موشه. و خُداوند، خُدای تُو، تُو ره دَ پَگِ کارای تُو بَرکت میدیه.

^a ۱۴:۱۵ دَ اُو زمان مردم دَ هر باغ انگور یگ حوضچه بلده انگور لَغه کدو میکنند، تا شیرِه انگور ره بُر کنه. اُمو حوضچه «چرخشت» نام دشت.

تقدیم کدون اُولباری چارپایا

۱۹ تمام اُولباری های نر ره که د گله و رمه شمو زیده موشه بلده خُداوند، خُداى خُو جدا کُنید؛ د بِلِه اُولباری گاو خُو کار نَکُنید و پاشم اُولباری گوسپون خُو ره کل نَکُنید. ۲۰ اونا ره هر سال د حُصُورِ خُداوند، خُداى خُو د جایی که خُداوند اِنتِخاب مونه، شمو و خانوار شمو بُخورید. ۲۱ لیکن اگه حیوان عیبی بَشه، یعنی لَنگ یا کور بَشه و یا یگو عیبِ دیگه دَشته بَشه، او ره د حُصُورِ خُداوند، خُداى خُو حلال نَکُنید، ۲۲ بلکه او ره د مَنِه شارای خُو بُخورید؛ نفر پاک و ناپاک میتنه ازو بُخوره، امو رقم که آهو بره یا آهو ره موخورید. ۲۳ لیکن خُونِ ازو ره نَخورید، بلکه او ره رقمِ آو د زمی لُوو کُنید.

عیدِ پَصَح

۱ ماهِ اَیبیب^a ره نگاه کُنید و عیدِ پَصَح ره بلده خُداوند، خُداى خُو برگزار کُنید، چراکه د ماهِ اَیبیب خُداوند، خُداى شمو، شمو ره از مصر د عَیتِ شاو بُرو آورد. ۲ پس قُرانی پَصَح ره از رمه و گله خُو بلده خُداوند، خُداى خُو د جایی که خُداوند اِنتِخاب مونه تا نام خُو ره د اُونجی قرار بدیه، حلال کُنید. ۳ قد ازو هیچ چیزِ خمیرمایه تُو نَخورید؛ بلده هفت روز نانِ فطیر بُخورید، یعنی نانِ سختی-و-مُشَقَّت، چراکه شمو از سرزمینِ مصر د عَجَله بُر شُدید؛ ای کار ره کُنید تا روز بُر شُدون خُو ره از سرزمینِ مصر د تمام روزای زندگی خُو د یاد دَشته بَشید. ۴ پس بلده هفت روز د تمام مُلک شمو هیچ خمیرمایه دیده نَشنه و از حیوانی که د شامِ روزِ اوّل حلال مُونید، هیچ گوشت شی تا صُبح باقی نَمَنه.

^a ۱۶:۱ ماهِ اَیبیب یعنی ماهِ حمل.

[‡] ۱۶:۱ خُروج؛ ۳-۱۲:۱۲. ۴:۱۳

۵ شمو قُرْبانی پَصَح ره دَ هیچ کُدم از شارای خُو که خُداوند، خُدای شُمو دَز شُمو میدیه، حق ندرید که حلال کُنید؛ ۶ بلکه قُرْبانی پَصَح ره دَ جایی که خُداوند، خُدای شُمو اِنْتِخاب مونه تا نام خُو ره دَ اُونجی قرار بَدیه، دَ غَیتِ شام دَ وختِ آفتو شِشتو حلال کُنید، چُون شُمو دَ غَیتِ شام از مِصر بُر شُدید. ۷ اُو ره دَ امزُو جای که خُداوند، خُدای شُمو اِنْتِخاب مونه، پُخته کده بُخورید و صَباح گاه باله شُده پس دَ خِیمه های خُو بورید. ۸ بلده شَش روز نانِ فطیر بُخورید و دَ روز هفتمِ بلده خُداوند، خُدای خُو یگ جِلسه مُقدَّس برگزار کُنید، دَمزُو روز هیچ کار نَکُنید.

عید هفته ها

۹ هفت هفته ره بلده خُو حساب کُنید؛ حسابِ هفت هفته ره از غَیتی بَگیرید که قد داس دِرُو کدونِ حاصلات خُو ره شروع مُونید. ۱۰ † اوخته عیدِ هفته ها ره بلده خُداوند، خُدای خُو برگزار کده هدیه داوطلبانه خُو ره دَ اندازه بَرکتی که خُداوند، خُدای شُمو دَز شُمو دده، تقدیم کُنید ۱۱ و دَ حُضورِ خُداوند، خُدای خُو دَ جایی که اُو اِنْتِخاب مونه تا نام خُو ره دَ اُونجی قرار بَدیه خوشی کُنید: خودون شُمو، باچه های شُمو، دُخترن شُمو، غُلام شُمو، کِنیز شُمو، لاوبای که دَ شارای شُمو زندگی مونه، بیگنه گو، یَتیما و خاتونوی بیوه که دَ مینکل شُمو زندگی مونه. ۱۲ دَ یاد خُو بیرید که دَ مِصر غُلام بُوید، پس امی احکام ره دَ دِقت دَ جای بیرید.

عید چَپری ها

۱۳ عیدِ چَپری ها ره بعد از جم کدونِ حاصلات خُو از خرموجای و چرخُشتِ انگور بلده هفت روز برگزار کُنید. ۱۴ † دَ عید خُو خوشی کُنید: شُمو، باچه های شُمو، دُخترن شُمو، غُلام شُمو و کِنیز شُمو، و امچنان لاویا، بیگنه گو، یَتیما و خاتونوی بیوه که

† ۱۶:۹ لاویا ۲۱-۲۳: ۱۳ † ۱۶:۱۳ لاویا ۴۳-۴۴: ۲۳

دَ شارای شُمُو زندگی مُونه. ^{۱۵} هفت روز ره بلده خُداوند، خُدای خُو دَ جایی که او اِنتخاب مُونه عید بَگیرید، چُون خُداوند، خُدای شُمُو، شُمُو ره دَ پَگِ حاصلات و دَ تمام کارای دِست شُمُو بَرکت میدیه و شُمُو کَلو خوشحال مُوشید.

^{۱۶} سالِ سیه دفعه پَگِ مَردا-و-باچه های شُمُو باید دَ خُصُورِ خُداوند، خُدای شُمُو دَ جایی که او اِنتخاب مُونه حاضر شُنه: دَ عیدِ فطیر، دَ عیدِ هفته ها و دَ عیدِ خیمه ها. هیچ کس دِست-خالی دَ خُصُورِ خُداوند حاضر نَشُنه. ^{۱۷} هر کُدم شُمُو باید دَ اندازه وِس-و-توان خُو هر قدر که خُداوند، خُدای شُمُو دَز شُمُو بَرکت دَدِه، هدیه بَدید.

تعیین کردنِ قاضی ها

^{۱۸} قاضی ها و کُته-کلونا ره دَ تمام شارای که خُداوند، خُدای شُمُو دَز شُمُو میدیه دَ هر طایفه خُو تعیین کُنید تا اونا مَرُوم ره عادلانه قضاوت کُنه. ^{۱۹} قضاوت ره دَ نَعِ هیچ کس تغییر نَدید، طرفداری نَکُنید و رشوت نَگیرید، چراکه رشوت چیمای دانایو ره کور مُونه و تورای آدمای عادل ره کَج مُونه. ^{۲۰} تنها و تنها از عدالت پیروی کُنید تا زنده بُمَینید و سرزمینی ره که خُداوند، خُدای شُمُو دَز شُمُو میدیه، صاحب شُینید.

بُت پرستی نَکُنید

^{۲۱} هیچ رقم چپو ره دَ عنوانِ بُتِ آشیره^a دَ پالوی قُربانگاهی که بلده خُداوند، خُدای خُو جور مُونید، ایستلجی نَکُنید؛ ^{۲۲} و سُنون های پَرستیشی بلده خُو ایستلجی نَکُنید، چراکه خُداوند، خُدای شُمُو ازوا نَفَرَت دَرِه.

^۱ شُمُو باید بلده خُداوند، خُدای خُو گاو یا گوسپونی ره که عیب یا یگو چیزی بَد^b دَشته بَشه، قُربانی نَکُنید، چراکه او کار دَ پیشِ خُداوند، خُدای شُمُو نَفَرَت-انگیز آسته.

^a ۱۶:۲۱ آشیره یگ بُتِ چوبی بُود که شکلِ خاتو ره دَشت. ^b ۱۷:۱ مَثَلًا خَصى شُدِه بَشه.

۲ اگه د مینکل شمو د یکی از شارای شمو که خداوند، خدای شمو دز شمو میدیه، یگ مرد یا خاتو پیدا شنه که د نظر خداوند، خدای شمو شرارت-و-بدی کنه، یعنی عهد ازو ره میدیه کنه ۳ و رفته خدایون دیگه ره پرستش و سجده کنه، چی آفتو و ماهتو بشه یا دیگه لشکر آسمو^۱ که ما پرستش ازوا ره امر نکدیم، ۴ و دز شمو خبر دده شنه یا شمو د باره ازو بشنوبید، اوخته خوب تحقیق کنید. اگه راست بود و ثابت شد که امی کار نفرت‌انگیز د اسرائیل انجام شده، ۵ اوخته امو مرد یا خاتو ره که امی شرارت-و-بدی ره کده، از درگه شار خو بر و بیرید و امو مرد یا خاتو ره سنگسار کنید تا بمره. ۶ امو نفر که محکوم د مرگ آسته، د شاهدی دو یا سه شاهد باید کشته شنه؛ لیکن د شاهدی یگ نفر نباید کشته شنه. ۷ دستای شاهدای باید اول بلده کشتون امزو نفر باله شنه و بعد ازو دستای پگ مردم. د امزی رقم شرارت-و-بدی ره از مینکل خو پاک کنید.

قضاوت قاضی ها و پیشوایو

۸ اگه یگو قضیه د پیش شمو مییه که قضاوت کدون شی بلده شمو غدر سخت بشه، بطور مثال د باره خونی که قصداً ریختنده شده و خونی که سهواً، د باره دو دعوا کونده و یا د باره لت کونده و لت خورنده، یعنی د باره قضیه های دعوا که د شارای شمو رخ میدیه، اوخته شمو باله شده دمزو جای بورید که خداوند، خدای شمو انتخاب مونه. ۹ د پیش لاریای که پیشوا آسته و پیش قاضی که د امزو روزا قضاوت مونه بورید و مشوره کنید؛ اونا فیصله خو ره د باره امزو قضیه دز شمو اعلان مونه. ۱۰ شمو مطابق فیصله که اونا امزو جای انتخاب کده خداوند دز شمو اعلان موکنه، رفتار کنید. هوش خو ره بگیرید که مطابق هر هدایتی که اونا دز شمو میدیه، عمل کنید. ۱۱ شمو باید مطابق حکم شریعت که اونا بلده شمو بیان مونه و مطابق قضاوتی که دز شمو

^a ۱۷:۳ مقصد از «لشکر آسمو» آفتو، ماهتو و ستاره ها آسته.

اعلان موكنه، رفتار كنيد؛ از فيصله كه اونا دز شمو اعلان مونه طرف راست يا چپ تاو نخوريد. ۱۲ هر كسى كه از روى كبر-و-غرور از آيد پيشواى كه د خصور خداوند، خداى شمو بلده خدمت د اونجى ايسته موشه يا از آيد قاضى نموشه، او بايد كشته شنه. د امزى رقم شرارت-و-بدى ره از اسرائيل پاك كنيد. ۱۳ اوخته پگ قوم اى ره ميشنوه و ترس موخوره و ديگه از روى كبر-و-غرور رفتار نمونه.

مقررات بلده پادشاه

۱۴ وختى د سرزمينى كه خداوند، خداى شمو دز شمو ميديه، داخل شنيد و او ره تصرف كده دزو جاي-د-جاي شنيد و بگيد، 'رقم پگ ملت هاى كه د گرد-و-بر مو آسته مو ام يگ پادشاه د بله خو تعيين موني،' ۱۵ اوخته شمو بايد پادشاهى ره كه خداوند، خداى شمو انتخاب مونه د بله خو تعيين كنيد. شمو بايد يكي از برارون اسرائيلى خو ره د بله خو پادشاه تعيين كنيد؛ كدم نفر بيگنه ره كه از جم برارون اسرائيلى شمو نبييه د بله خو تعيين نكيد. ۱۶ ليكن او بايد اسپ هاى كلو بلده خو جم نكنه و قوم ره دوباره د مصر ربي نكنه تا بلده شى اسپ هاى كلو بيره، چون خداوند دز شمو گفته، 'هرگز دوباره دزو راه نرويد.' ۱۷ امچنان او بايد بلده خو خاتونوى كلو نكيه، نشنه كه دل شى گمراه شنه. او بايد طلا و نقره كلو ام بلده خو جم نكنه. ۱۸ وختيكه او د بله تخت پادشاهى خو شست، او بايد يگ نسخه امزى شريعت ره د يگ طومار از روى نسخه اصلى كه د پيش لاويى پيشوا آسته بلده خو نوشته كنه. ۱۹ امو نسخه د پيش ازو بشه و او د تمام روزاى زندگى خو او ره خنده بوره تا ياد بگيره كه از خداوند، خداى خو پترسه و پگ توراى امزى شريعت و امزى احكام ره د دقت د جاي بيره، ۲۰ تا د دل ازو د برابر برارون اسرائيلى شى غرور پيدا نشنه و امزى احكام طرف راست يا چپ تاو نخوره و تا او و اولاده شى بلده مدت كلو د مملكت خو د اسرائيل پادشاهى كنه.

حق لاویا و پیشوایو از هدیه ها

۱۸

۱ لاویای پیشوا، بلکه تمام طایفه لاوی د اسرائیل تقسیم و مُلک نَدشته بَشه. اونا مِیْتنه از هدیه های خاص خُداوند که تقسیم ازوا آسته بْخوره. ۲ پس اونا باید د مینکل برارون اسرائیلی خُو مُلک-و-زَمی نَدشته بَشه، چراکه حق خُداوند تقسیم^a ازوا آسته، امو رقم که دزوا گفته.

۳ از طرفِ مردُم، یعنی از طرفِ کسای که گاو یا گوسپو ره قُرَبانی مونه حق پیشوایو اینیا آسته: قی، کله و شِکْمه؛ اونا امی حِصّه ها ره د پیشوایو بدیه. ۴ امچنان از حاصلِ نَوِ غَلّه و شرابِ انگور و روغونِ زَبْتُون خُو و از اَوّلین پاشمِ گوسپون خُو دزوا بدیه، ۵ چراکه خُداوند، خُدای شُمو اونا ره از مینکل پگِ طایفه های شُمو اِنْتِخاب کده تا اونا و باچه های ازوا همیشه د نام خُداوند بلده خِدْمت ایسته شُنه.

۶ اگه یگ لاوی از یکی از شارای شُمو یعنی از هر جایی که او د اسرائیل زندگی مونه بر موشه و د خوشِ دِل خُو د جایی که خُداوند اِنْتِخاب مونه مِیبه، ۷ و د نام خُداوند، خُدای خُو خِدْمت مونه، رقمی که دیگه برارونِ لاوی شی د اُونجی د حُضورِ خُداوند بلده خِدْمت ایسته موشه، ۸ اوخته او مِیْتنه از خوراک ها مساویانه بْخوره؛ عایدی که از سَودا کدونِ جایدادِ بابه کلونای شی دزُو مِیرسه، حساب شی جدا یه.

اخطار د باره کارای نَفَرَتِ انگیز

۹ وختی د سرزمینی که خُداوند، خُدای شُمو دز شُمو میدیه داخل شُدید، شُمو کارای نَفَرَتِ انگیز امرُو ملّت ها ره یاد نَگیرید و ازوا تَقْلید نَکَید. ۱۰ د مینکل شُمو باید هیچ کس پیدا نَشْنه که باچه یا دُختر خُو ره د آتِش قُرَبانی کُنه؛ و پالگر، غیبیگوی، رَمَل

^a ۱۸:۲ ازی که لاویا تقسیم مُلک-و-زَمی نَدشت، خُداوند د یازده طایفه دیگه اسرائیل امر کد که هدیه ها و ده-یگ های خُو ره که حق خُداوند آسته د لاویا بدیه تا امو چیزا تقسیم ازوا بَشه.

انداز، جاڈوگر، ^{۱۱} تعویذ نویس، کسی کہ جنیات یا ارواح رہ حاضر مونه و از مُردہ ہا مشورہ میگیرہ ام د مینکل شمو نبشہ. ^{۱۲} چون ہر کسی کہ امی کارا رہ انجام پدیہ، او د نظر خُداوند نجس آستہ؛ از خاطرِ امزی کارای نَفرتِ انگیز خُداوند، خُداى شمو اونا رہ از پیش روى شمو هى مونه. ^{۱۳} شمو باید د پیش خُداوند، خُداى خو بے عیب بشید. ^{۱۴} امی ملتِ های رہ کہ شمو هى مونیید، اونا د توره پالگرا و غیبگویا گوش میدیہ، لیکن خُداوند، خُداى شمو دز شمو اجازہ نمیدیہ کہ امو کار رہ کنید.

وعدہ ظُهورِ یگِ نبیِ رقمِ موسیٰ

^{۱۵} خُداوند، خُداى شمو از مینکل شمو، از جمِ برارون شمو یگِ پیغمبر رہ کہ رقمِ از مہ آستہ مقرر مونه؛ شمو باید د توره ازو گوش بدید. ^{۱۶} ای مطابقِ چیزی آستہ کہ خودون شمو د کوه حوریب، د روزی کہ جم شُدہ بودید، از خُداوند، خُداى خو خاهش کدید و گفتید: 'مو دیگہ نمیتنی آواز خُداوند، خُداى خو رہ بشنوی و ای آتش بزرگ رہ بنگری، نشنہ کہ بمری. ^{۱۷} اوختہ خُداوند دز مہ گفت: 'چیزی رہ کہ اونا گفته، خوب آستہ. ^{۱۸} ما یگِ نبی رہ بلدہ ازوا از مینکل برارون ازوا مقرر مونم کہ رقمِ ازتویہ و ما تورای خو رہ د دانِ ازو میندزم و ہر چیزی رہ کہ دزو امر کنم، او دزوا نقل مونه. ^{۱۹} ہر کسی کہ د تورای از مہ کہ امو نبی د نامِ از مہ مویگہ، گوش ندیہ، ما خود مہ ازو بازخواست مونم. ^{۲۰} لیکن پیغمبری کہ خودسرانہ د نامِ از مہ توره بگیہ، د حالیکہ ما دزو امر نکدیم کہ توره بگیہ، یا پیغمبری کہ د نامِ خُداونِ بیگنہ توره بگیہ، باید کُشتہ شنہ. ^{۲۱} شمو شاید د دل خو بگید: 'مو چطور میتنی پی ببری کہ یگِ توره رہ خُداوند نگفتہ؟' ^{۲۲} وختیکہ یگِ نبی د نامِ خُداوند توره بگیہ و امو چیز واقع نشنہ و حقیقت پیدا نکنہ، او توره آستہ کہ خُداوند نگفتہ، بلکہ امو پیغمبر او رہ خودسرانہ گفته. پس ازو نترسید.

شارای پناهگاه

۱۹

۱ وختیکه خُداوند، خُدای شُمو مِلت های ره که سرزمین ازوا ره دز شُمو میدیه نابُود کد و شُمو اونا ره هَی کدِید و دَ شارا و خانه های ازوا جای-د-جای شُدِید، ۲ اوخته سِه شار ره دَ سرزمینی که خُداوند، خُدای شُمو دَ عِنوان مُلکیت دز شُمو میدیه، بَلدِه خُو جدا کُنِید. ۳ فاصِلِه سرحدا ره اندازه کُنِید و سرزمینی ره که خُداوند، خُدای شُمو دَ عِنوان مُلکیت دز شُمو میدیه سِه تقسیم کُنِید تا دَ هر تقسیم یگ شارِ پناهگاه بَشِه و نفرِ قاتِل بَتنه دَ اُونجی دُوتا کُنه. ۴ ای دَسْتور-العمل دَ باره قاتلی آسته که مِیتنه دَ اُونجی دُوتا کُنه تا زنده بُمَنه: هر کسی که یگو نفر ره سهواً بکُشه و از پیش قد اَزو دُشمنی نَدَشته بَشِه مِیتنه دَ اُونجی دُوتا کُنه. ۵ فرض کُنِید که یگ نفر قد همسایه خُو بَلدِه دِرخت زَدو دَ جنگل موره و امی که دِست خُو ره باله مونه که دِرخت ره قد تَوَر قَطع کُنه، تَوَر از دِستِه خُو بُر شُدِه دَ همسایه شی مُخوره و اُو کُشته موشه. پس اُو مِیتنه که دَ یکی امزُو شارا دُوتا کنه و زنده بُمَنه. ۶ اگه تنها یگ شارِ پناهگاه دَشته بَشِید و فاصِلِه عَدَر کَلو بَشِه، اِمکان دَره که اِنْتِقام گِیرِنْدِه خُون دَ غِیتِ خُون گرمی خُو قاتِل ره دُمبال کنه و اُو ره گِیر کده بکُشه، دَ حالیکه اُو سزاوارِ مرگ نَبُوده، چُون از پیش قد اَزو دُشمنی نَدَشته. ۷ امزی خاطر ما دز شُمو اَمر کُدُم که سِه شار ره بَلدِه خُو جدا کُنِید.

۸ خُداوند، خُدای شُمو سرحدای شُمو ره پراخ مونه اَمو رقم که دَ بابِه کَلونای شُمو قَسَم خورده، و پگِ سرزمینی ره که دَ بابِه کَلونای شُمو وعده کُدُد دز شُمو میدیه، ۹ دَ شرطی که شُمو تمامِ امزی احکام ره که ما اِمروز دز شُمو اَمر مَوْنُم نِگاه کده دَ جای بَیرید و خُداوند، خُدای خُو ره دوست بَدَنِید و همیشه مُطابِقِ راه-و-طریقِ اَزو رفتار کُنِید. وختیکه ای کار شُد، اوخته شُمو سِه شارِ دِیگه ام دَ بِلِه امزی سِه بَلدِه خُو اِضافه کُنِید،

۱۰ تا خُونِ نَفْرِ بے گناه دَ سرزمینی که خُداوند، خُداي شُمُو دَ عِنوانِ مُلکیتِ دَز شُمُو میدید، ریختنده نَشْنه و خُونِ کس دَ گردون شُمُو نَبْشه.

۱۱ لیکن اگه یگو کس قد یگ نفر دُشمنی دشته بَشه و دَ کَمینِ اَزُو شِشته دَ بِلَه اَزُو حَمَله کُنَه و اُو ره بَزَنه تا بُمَره و خود شی دَ یکی امزُو شارا دُوتا کُنَه، ۱۲ اوخته ریش سفیدای شار شی نفر رَبی کده اُو ره اَزُونجی بَگیره و دَ دِسْتِ اِنْتِقَامِ گِیرِنْدَه خُونِ تَسْلیم کُنَه تا کُشته شُنَه. ۱۳ دَ بِلَه اَزُو رَحْمِ نَکُئید؛ شُمُو باید خُونِ بے گناه ره از اسرائیل پاک کُئید تا دَ خُوبی شُمُو تمام شُنَه.

۱۴ دَ سرزمینی که خُداوند، خُداي شُمُو دَز شُمُو میدید تا اُو ره تَصْرَفِ کُئید، سنگِ ایشْتَه پُلوان-شَرِیکِ خُو ره که پیشنه گون شُمُو دَ تَقْسیمِ زَمینِ شُمُو ایشْتَه تَغییرِ نَدید.

قانون دَ باره شاهد

۱۵ شاهدی یگ نفر بلده اِثباتِ جُرْمِ یگو کس هر خطا یا هر گناهی که اُو مُرتکب شده بَشَه، بَس نَبیه؛ یگ قضیه باید دَ شاهدی دُو شاهد یا دَ شاهدی سِه شاهد ثابت شُنَه. ۱۶ اگه یگ شاهد از رُوی بدخاهی باله شده دَ خِلَافِ یگو کس شاهدی بدیه که اُو مُرتکبِ جُرْمِ شده، ۱۷ اوخته هر دُو نفری که دَ بَینِ ازوا دعوا آسته باید دَ حُضُورِ خُداوند، دَ پِیشِ پِیشوایو و قاضی های که دَ امزُو زَمانِ قضاوتِ مُونَه، حاضرِ شُنَه ۱۸ و قاضی ها خُوبِ تَحْقِیقِ کُنَه، اگه اُمُو شاهد یگ شاهدِ دروغگوی بُوَد و دَ خِلَافِ بَرارِ اِسْرَائیلی خُو شاهدی دروغ دَدَه بُوَد، ۱۹ اوخته دَ حَقِ شاهدِ دروغگوی اُمُو کار ره کُئید که اُو قَصْدِ دَشْتِ دَ حَقِ بَرارِ اِسْرَائیلی شی شُنَه. دَ امزی رقم شرازت-و-بدی ره از مینکل خُو پاک کُئید. ۲۰ وختی باقی مُردُم دَزی باره بَشَنَوَه، ترس مُوخوره و دِیگه هر گَزِ ای رقم کارِ بد ره دَ مینکل شُمُو انجام نَمیدید. ۲۱ هیچ رَحْمِ دَ چِیم شُمُو نَبْشه؛ جان ره دَ عِوَضِ جان، چِیم ره دَ عِوَضِ چِیم، دَندو ره دَ عِوَضِ دَندو، دِسْتِ ره دَ عِوَضِ دِسْتِ و پای ره دَ عِوَضِ پای بَگیرید.

مُقَرَّرَاتِ بَلَدِهِ جَنگ

۲۰

۱ وختی دَ خِلَافِ دُشْمَنایِ خُو دَ جَنگِ مَوْریدِ و مِینِگْرِیدِ کِه اَسپِ هَا، گَاذِی هَایِ جَنگی و لَشکَرِ اَزوا از شُمُو کَدِه کَلو یِه، اَزوا ترسِ نَخوْریدِ، چُونِ خُداوندِ، خُدا یِ شُمُو کِه شُمُو رِه از سرزمینِ مِصرِ بَرُو اَوْرَدِ، قَد شُمُو اَسْتِه. ۲ اَمی کِه دَ مِیدانِ جَنگِ نَزْدیکِ شُدیدِ، پِیشوا پِیشِ بیهِ و قَد لَشکَرِ شُمُو گَپِ بَرَنه ۳ و دَزوا بُوگیه: 'اَی قَوْمِ اِسْرَائیلِ، بِشَنو! اِمروزِ شُمُو پِیشِ مَوْریدِ تا دَ خِلَافِ دُشْمَنایِ خُو جَنگِ کُنیدِ. کَمِ دِلِ نَشْنیدِ، ترسِ نَخوْریدِ، و حَشْتِ زَدِه نَشْنیدِ و اَزوا پِیمِ نَکُنیدِ، ۴ چَرَاکِه خُداوندِ، خُدا یِ شُمُو قَد شُمُو موره تا بَلَدِه شُمُو دَ خِلَافِ دُشْمَنایِ شُمُو جَنگِ کَدِه شُمُو رِه پِیروزِ کُنِه. ۵ بَعْدِ اَزُو کَنه کَلونا قَد لَشکَرِ گَپِ زَدِه بُوگیه: 'اَیا کِسی اَسْتِه کِه خَانِه نُو اَبَادِ کَدِه بَشِه و اُو رِه وَقْفِ نَکَدِه بَشِه؟ اگِه اَسْتِه، اُو بایدِ پَسِ دَ خَانِه خُو بوره، نَشْنِه کِه اُو دَ جَنگِ کُشْتِه شُنِه و دِیگِه کَسِ خَانِه شی رِه وَقْفِ کُنِه. ۶ اَیا کِسی اَسْتِه کِه باغِ اَنگُورِ جوْر کَدِه بَشِه و حاصِلِ شی رِه نَچَشْنیدِه بَشِه؟ اگِه اَسْتِه، اُو بایدِ پَسِ دَ خَانِه خُو بوره، نَشْنِه کِه اُو دَ جَنگِ کُشْتِه شُنِه و حاصِلِ شی رِه دِیگِه کَسِ بَچَشِه. ۷ اَیا کِسی اَسْتِه کِه قَد یِگِ دُخْتَرِ نَامزادِ شُدِه بَشِه و تویِ نَکَدِه بَشِه؟ اگِه اَسْتِه، اُو بایدِ پَسِ دَ خَانِه خُو بوره، نَشْنِه کِه اُو دَ جَنگِ کُشْتِه شُنِه و دِیگِه مَرْدِ قَد اَزُو دُخْتَرِ تویِ کُنِه. ۸ و کَنه کَلونا اِدَامِه دَدِه دَ لَشکَرِ بُوگیه: 'اَیا کِسی اَسْتِه کِه ترسِ خورده بَشِه یا کَمِ دِلِ شُدِه بَشِه؟ اگِه اَسْتِه، اُو بایدِ پَسِ دَ خَانِه خُو بوره، نَشْنِه کِه پَرارونِ اِسْرَائیلی خُو رِه رَقَمِ خُو اَلی کَمِ دِلِ کُنِه. ۹ و خَتِیکِه کَنه کَلونا از توره کُفْتُو قَد لَشکَرِ خِلَاصِ شُدِ، اُونَا دَ بِلِه لَشکَرِ سَرکرده هَا تَعیینِ کُنِه تا دَ لَشکَرِ هِدایتِ بَدیه.

۱۰ هَرِ غَیْتی کِه دَ یِگِ شارِ نَزْدیکِ مَوْشیدِ تا دَ خِلَافِ اَزُو جَنگِ کُنیدِ، اوّلِ بَلَدِه اَزُو پِیشِنَهَادِ صُلحِ کُنیدِ. ۱۱ اگِه پِیشِنَهَادِ صُلحِ شُمُو رِه قَبُولِ کَدِ و درگِه هَا رِه بَلَدِه شُمُو واز کَدِ، اوخته پِگِ مَرْدُمی کِه دَ مَنِه شی اَسْتِه بَلَدِه شُمُو کارِ اِجباری کَدِه شُمُو رِه

خدمت كُنه. ^{۱۲} لیکن آگه قد شُمو صلح نكد و دَ خِلافِ شُمو جنگ كد، اوخته اُو ره محاصره كُنید. ^{۱۳} و غَیبتیکه خُداوند، خُداى شُمو اُو شار ره دَ دست شُمو تسلیم كد، یگِ مردا-و-باچه های جوان شی ره از دَمِ شمشیر تیر كُنید. ^{۱۴} مگم خائونو، بچكیچای ریزه، چارپایا و چیزای دیگه ره كه دَ شار بَشه دَ عِنوانِ وُلجه بلده خُو بگیریِد. شُمو میتنید كه تمام وُلجه های دُشمون خُو ره كه خُداوند، خُداى شُمو دَز شُمو دده، استفاده كُنید. ^{۱۵} امی كار ره دَ حقِ یگِ شارای كُنید كه از شُمو دُور آسته و از جمِ شارای امزی مِلتِ های نزدیك نییه. ^{۱۶} لیكن دَ شارای امزی مِلتِ های نزدیك كه خُداوند، خُداى شُمو دَ عِنوانِ مُلكیتِ دَز شُمو میدیه، یگِ زنده جان ره ام زنده نیلید. ^{۱۷} بلکه امی مِلتِ ها، یعنی حِتیا، آموریا، كِنعانیا، فرزیا، حویا و یبوسیا ره كاملاً نابود كُنید، امو رقم كه خُداوند، خُداى شُمو دَز شُمو آمر كده؛ ^{۱۸} تا اونا نتنه كه امو چیزای نفرت انگیز ره كه بلده خُدايون خُو انجام میدیه دَز شُمو تعلیم بدیه؛ نَشنه كه شُمو امو چیزا ره ام انجام بدید و دَ خِلافِ خُداوند، خُداى خُو گناه كُنید.

^{۱۹} وختیکه یگِ شار ره بلده روزای كلو محاصره مُونید تا دَ خِلافِ ازو جنگ كده اُو ره بگیریِد، شُمو درختون شی ره قد تَوَر نزنید و اونا ره از بین نبرید، چون شُمو میتنید كه از میوه ازوا بخورید، پس اونا ره قَطع نكُنید. آیا درختون صحرا انسان آسته كه شُمو اونا ره محاصره كُنید؟ ^{۲۰} لیكن درختای ره كه میدنید میوه نمیدیه، اونا ره میتنید بزَنید و قَطع كُنید و بلده جور كدون سنگر دَ خِلافِ شاری كه قد شُمو جنگ مونه استفاده كُنید، تا وختیکه اُو سقوط كُنه.

مُقَررات بلده قتلی كه قاتِل معلوم نَبشه

^۱ آگه دَ سرزمینی كه خُداوند، خُداى شُمو دَز شُمو میدیه تا اُو ره تَصَرَف كُنید، یگِ جَسَدِ دَ صحرا اُفتده بَشه و معلوم نَبشه كه اُو ره كِی كُشته، ^۲ اوخته ریش سفیدا و قاضی های شُمو بَرُو رفته فاصِله شارای ره كه دَ گِرَد-و-بَرِ جَسَد

آسته، اندازه كُنه. ۳ و هر شاری كه دَمَرُو جَسَدِ نَزْدِیك بُود، رِیشِ سفیدایِ امَرُو شارِ یگِ جونِه‌گاوِ ره كه هِنوزِ كارِ نَكده بَشه و یُوعِ دَ بِلِه شی ایشته نَشده بَشه بَگیره ۴ و اُو ره دَ یگِ دَرّه كه آوِ جاری بَشه و دَزِ شی هر گَزِ قَلبِه و كِشت-و-كارِ نَشده بَشه تاهِ كُنه و گردونِ امَرُو جونِه‌گاوِ ره دَ اُونجی دَ مَنِه دَرّه مَبده كُنه. ۵ بعدِ ازُو پِشوايو كه اولادِه لاوی آسته نَزْدِیكِ بییه، چُونِ خُداوند، خُدايِ شُمُو اونا ره اِنْتِخابِ كده تا دَ حَضُورِ خُداوندِ خِدْمَتِ كُنه و دَ نامِ ازُو بَرَكْتِ بَدِیِه و تا دَ حُكْمِ ازوا هر جنجالِ و هر ضَرْبِه زَدو حل-و-فصلِ شُنه. ۶ و یگِ رِیشِ سفیدایِ امَرُو شارِ كه دَ جَسَدِ نَزْدِیكِ آسته دِستایِ خُو ره دَ بِلِه جونِه‌گاوِ كه گردونِ شی دَ مَنِه دَرّه مَبده شُدِه، بَشُویِه ۷ و اونا اِعلانِ كده بَگیه: 'دِستایِ مو امی خُونِ ره نَرِیختنْدِه و چِیمایِ مو ام نَدیده. ۸ آيِ خُداوند، ای كِفارِه ره بَلدِه قَوْمِ خُو اِسْرَائِیلِ كه بازخِریدِ كدِے، قَبُولِ كُو و نَبیلِ كه خُونِ بَے گُناهِ دَ گردونِ قَوْمِ تُو اِسْرَائِیلِ باقی بُمَنِه. ۹ اوخته اونا ازِ گُناهِ خُونِ رِیختنْدِه شُدِه بَخَشِیدِه مَوْشه. ۹ دَ امزی رِقْمِ شُمُو خُونِ بَے گُناهِ ره ازِ مینكلِ خُو پاكِ كُنید، چُونِ شُمُو بایدِ چِیزیِ ره كه دَ نَظَرِ خُداوندِ صَحیحِ آسته، انجامِ بَدیدِ.

مُقَرَّرَاتِ بَلدِه تویِ كدوِ قَدِ خاتُونویِ اَسِیرِ

۱۰ وختی دَ جنگِ دُشمنایِ خُو موریِدِ و خُداوند، خُدايِ شُمُو اونا ره دَ دِستِ شُمُو تَسْلِیمِ مُونِه و شُمُو اونا ره اَسِیرِ مُونید، ۱۱ و دَ مینكلِ اَسِیراِ یگِ خاتُونِ نُورَبندِ ره مینگَرِیدِ و یگِ شُمُو عاشقِ ازُو مَوْشه و میخایِه كه اُو ره خاتُو كُنه، ۱۲ اُو مَبیتنِه اُو ره دَ خانِه خُو بُره. اُمُو خاتُو بایدِ سرِ خُو ره كلِ كُنه، ناخُونایِ خُو ره بَگیره ۱۳ و كالایِ اَسِیریِ خُو ره تَبْدیلِ كده دَ خانِه ازُو نَفَرِ بُمَنِه و یگِ ماهِ بَلدِه آتِه و آبه خُو مَاتَمِ بَگیره. بعدِ ازُو اُمُو مَرْدِ مَبیتنِه قَدِ ازُو یگجایِ شُنه و شُویِ ازُو شُنه و اُو خاتُونِ ازُو. ۱۴ لیكِنِ اگِه اُو قَدِ امَرُو خاتُو خوشِ نَبَشِه، اُو ره بایدِ آزادِ كُنه كه دَ خوشِ دِلِ خُو بوره و حقِ نَدَرِه كه اُو ره دَ نَفَرِه سَوَدَا كُنه. اُو نَبایدِ قَدِ ازُو رِقْمِ یگِ كِنیزِ رِفْتارِ كُنه، چراكِه اُو ره بَپَرْدِه كده.

حق باچه اُولباری

۱۵ اگه یگ مرد دُو خاتو دشته بَشه که یگ شی از دِل شی بَشه و دیگه شی از دِل شی نَبشه و هر دوی ازوا بلده شی باچه بزیه، ام او که از دِل شی آسته و ام او که از دِل شی نییه؛ و باچه خاتونی که از دِل شی نییه اُولباری بَشه، ۱۶ اوخته دَ روزی که او دارایی خُو ره دَ باچه های خُو تقسیم مونه، نَمیتنه باچه خاتونی ره که از دِل شی آسته دَ جای باچه خاتونی که از دِل شی نییه حق اُولباری گی بدیه، چُون او واقعاً اُولباری آسته. ۱۷ بلکه باچه خاتونی ره که از دِل شی نییه باچه اُولباری خُو قبول کنه و از پگ دارایی خُو دُو تقسیم بلده ازُو بدیه، چراکه او حاصلِ اُولین ثمر قُوت شی آسته و حق اُولباری گی ازُو موشه.

باچه یاغی

۱۸ اگه یگو کس یگ باچه سرکش و یاغی دشته بَشه که از ایدِ آته و آبه خُو نَشنه و هرچند که او ره سرزنش کنه دزوا گوش ندیه، ۱۹ اوخته آته و آبه شی باید او ره گِرَفته دَ پیشِ ریش سفیدای شار خُو دَ درگه امزُو جای بیره ۲۰ و دَ ریش سفیدای شار خُو بُگیه: 'ای باچه مو سرکش و یاغی آسته. ای از اید مو نَموشه و ایله خرچ و شرابی آسته.' ۲۱ اوخته پگِ مردمِ شار باید او ره سنگسار کنه تا بُمَره. دَ امزی رقم شمو شرارت-و-بدی ره از مینکل خُو پاک کُئید؛ اوخته تمام قومِ اسرائیل ای ره میسنوه و ترس مُوخوره.

دستورای دیگه

۲۲ اگه یگو نفر مُرتکِب گُناهی شُده بَشه که جزای شی مرگ آسته و او اعدام شُده دَ درخت آوزو شُده بَشه، ۲۳ جَسَدِ ازُو تمام شاو دَ درخت باقی نَمنه. او ره حتماً دَ امزُو روز

۲۲

دَفَنِ كُنَيْدِ، چُون هر كسى كه دَ دارِ اوزو شُنَه نَالَتِ خُدا دَ بِلَه شى آستَه. شُمُو سرزَمِينِي ره كه خُداوند، خُداى شُمُو دَ عِنوانِ مُلكِيتِ دَزَشُمُو مِيدِيه، نَجِسِ نَكُنَيْدِ.

۱ اگه گاو يا گوسپونِ بَرارِ اِسْرَائِيلِي خُو ره مِينِگَرِي كه رَاهِ خُو ره گَم كَدَه، تِيرِ خُو ره نَبِيرِ، بَلَكِه اُو ره پَس دَ خُونِدِه شى بُبِر. ۲ اگه بَرارِ اِسْرَائِيلِي تُو دَ نَزْدِيكِ تُو زِنْدَگِي نَكُنَه يا نَقَامِي كه صَاحِبِ شى كِي آستَه، اُو ره دَ خانِه خُو بُبِر و اُو دَ پِيشِ تُو بُمَنَه تا غَيتِيكِه بَرارِ اِسْرَائِيلِي تُو دَ طَلَبِ شى بُرِ شُنَه، اوختَه اُو ره دَزُو پَسِ بَدِي. ۳ قَدِ خَرِ شى عَيْنِ كارِ ره كُو، قَدِ كالايِ شى عَيْنِ كارِ ره كُو و قَدِ هر چيزِي دِيگِه بَرارِ اِسْرَائِيلِي خُو كه گَم شُدِه بَشَه و تُو پِيدا كَدِه بَشِي، ام عَيْنِ كارِ ره كُو. تُو نَبَايدِ تِيرِ خُو ره بَبِرِي.

۴ اگه خَرِ يا گاوِ بَرارِ اِسْرَائِيلِي خُو ره مِينِگَرِي كه دَ رَاهِ زِيرِ بارِ خاو كَدَه، تِيرِ خُو ره نَبِيرِ، بَلَكِه حَتَمًا قَدِ اَزُو كَوْمَكِ كُو كه اُو ره ايسْتَلجِي كُنَه.

۵ يِگِ خائُو بَايدِ رَخْتِ مَرْدانِه دَ جَانِ خُو نَكُنَه و يِگِ مَرْدِ ام بَايدِ كالايِ زَنانِه نَبِوشَه، چُون هر كسى كه امِي كارِ ره كُنَه خُداوند، خُداى تُو اَزُو نَفَرَتِ مُونَه.

۶ اگه وورِ يِگُو مَرُغَكِ ره دَ رَاهِ خُو مِينِگَرِي، چِي دَ دِرَخْتِ بَشَه، چِي دَ زَمِي و دَ مَنِه اَزُو چُوچه ها يا تُخْمِ ها بَشَه و آبه دَ بِلَه چُوچه ها يا تُخْمِ ها خاو بَشَه، آبه ره قَدِ چُوچه هاى شى نَكَبِرِ. ۷ آبه شى ره ايلَه كُو كه بورَه، تَنها چُوچه هاى شى ره بَلَدِه خُو بَكَبِرِ، تا دَ خُوْبِي تُو تَمامِ شُنَه و عُمَرِ دِرَازِ دَشْتَه بَشِي.

۸ وختِيكِه يِگِ خانِه نو آبادِ مُونِي، دَ بِلَه بامِ خُو دِيوالِ نِيْمَه جورِ كُو، نَشُنَه كه يِگُو كَسِ ازِ بِلَه شى بُفْتَه و جَرْمِ خُونِ ره دَ بِلَه خانِه خُو بَبِرِي.

۹ دَ باغِ اِنگُورِ خُو دُو رَقْمِ تُخْمِ كِشْتِ نَكُو، اگه نَه، پَكِ حاصِلِ شى صَبْطِ موشَه، امِ تُخْمِي ره كه كِشْتِ كَدِه و امِ حاصِلِ باغِ اِنگُورِ.

۱۰ گاو و خَرِ ره دَ يِگِ يُوغِ جورَه كَدِه قَدِ شى قُلْبَه نَكُو.

۱۱ كالايِ ره كه ازِ پاشُمِ و كَتانِ قَتِي بافْتَه شُدِه بَشَه، نَبِوشِ.

۱۲ دَ چار گوشه چَپَن خُو که خود ره قد شی مُپوشنی، تُوپَک کوک کُو.

مُقَررات دَ باره رابِطه زَن و شوی

۱۳ اگه یگو مَرَد بلده خُو یگ خاتُو بَگیره و بعد از خاو شُدو قد شی، ازُو بد بیره
۱۴ و دَ بله ازُو تَهَمَت کده او ره بدنام کُنه و بَگیه: 'ما قد امزی خاتُو توی کدُم، لیکن
وختیکه قد شی نزدیک شُدُم، فامیدُم که دُختر نییه.' ۱۵ اوخته آته و آبه دُختر باید
نشانی دُختری امزُو خاتُو ره گِرَفته دَ پیش ریش سفیدای شار دَ درگه شار بیره. ۱۶ و آته
دُختر دَ ریش سفیدا بَگیه: 'ما دُختر خُو ره دَ امزی آدم دَدُم که خاتُون شی شنه، لیکن
ای آدم ازُو بد موبره. ۱۷ اینه، آلی دَ بله دُختر مه تَهَمَت کده مَوگیه: "دُختر تُو دُختری
نَدشت." "ابنی ام نشانی دُختری دُختر مه.' اوخته اونا امو تکه ره دَ پیش ریش سفیدای
شار آوار کُنه؛ ۱۸ و ریش سفیدای شار امو مَرَد ره گِرَفته جَزَا بدیه. ۱۹ امچنان او ره
صد مِثقال نُقره جَریمه کُنه و جَریمه ره دَ آته دُختر بدیه، چراکه امو آدم یگ دُخترِ خانه
اسرائیلی ره بدنام کده. او دُختر باید خاتُونِ ازُو مَرَد باقی بُمَنه و امو مَرَد تا زنده آسته،
نَمیتنه او ره طلاق بدیه.

۲۰ لیکن اگه ای توره راست بشه و نشانی دُختری امزُو دُختر پیدا نَشنه، ۲۱ اوخته
امو دُختر ره دَ پیش درگه خانه آته شی بیره و مَرَدای شار شی باید او ره سنگسار کُنه
تا بُمَره، چراکه او دَ خانه آته خُو زنا کده و دَ اسرائیل یگ کارِ شرم‌آور انجام دده. دَ
امزی رقم شَمو شرارت-و-بدی ره از مینکل خُو پاک کُنید.

۲۲ اگه یگ مَرَد دَ حینِ خاو شُدو قد یگ خاتُونِ شوی تُو گِرَفته شنه، اوخته هر دُوی
ازوا باید کُشته شنه، ام مَرَدی که قد امزُو خاتُو خاو کده و ام امو خاتُو. دَ امزی رقم
شرارت-و-بدی ره از اسرائیل پاک کُنید.

۲۳ اگه یگ دُخترِ خانه قد یگ مَرَد نامزاد بشه و یگ مَرَدِ دیگه او ره دَ شار پیدا کده
قد ازُو خاو کُنه، ۲۴ اوخته هر دُوی ازوا ره دَ درگه شار بییرید و اونا ره سنگسار کُنید تا

بُمَره؛ دُختر ازی که دَ شار بُود و بلده کومک چِیغ-و-شور نکد باید کُشته شُنه و مرد ازی که خاتُون یگو کس دِیگه ره بے آبرو کده باید کُشته شُنه. دَ امزی رقم شرارت-و-بدی ره از مینکل خُو پاک کُنید.

۲۵ لیکن اگه اُمُو مرد دُخترِ نامزاد-دار ره دَ صحرا پیدا کُنه و دَ بله ازو زور اُورده قد ازو خاو کُنه، اوخته تنها اُمُو مرد که قد ازو خاو کده باید کُشته شُنه. ۲۶ دَ حق دُختر هیچ کار نکُو، چُون اُو گناهی نکده که سزاوارِ مرگ بشه. ای مِثل قضیه آسته که یگو کس دَ بله یگ نفر دِیگه حمله مونه و اُو ره مُوکُشه، ۲۷ چُون وختیکه اُمُو مرد دُخترِ نامزاد-دار ره دَ صحرا پیدا کد، دُختر بلده کومک چِیغ-و-شور کد، لیکن هیچ کس نَبود که اُو ره نجات بدیه.

۲۸ اگه یگ مرد یگ دُخترِ خانه ره که نامزاد نَدشته بشه پیدا کنه و اُو ره دَ زور گِرِفته قد ازو خاو کنه و اونا گِرِفته شُنه، ۲۹ اوخته اُمُو مرد که قد ازو خاو کده، باید پنجاه مِثقال نُقره دَ آته دُختر بدیه و اُمُو دُختر خاتُون ازو شُنه. ازی که اُو ره بے آبرو کده، اُو تا عَیْتیکه زنده آسته نَمیتنه اُو ره طلاق بدیه. ۳۰ یگ مرد نَباید خاتُون آته خُو ره بگیریه و دامون آته خُو ره بے پرده کنه.

مُقَرَّرات دَ باره کسای که دَ جماعت داخل شُده نَمیتنه

۱ هر کسی که چوره بشه یا آله تناسلی شی منٹی بشه، اُو نَباید دَ جماعتِ خُداوند داخل شُنه. ۲۳

۲ آدم حرامزاده نَباید دَ جماعتِ خُداوند داخل شُنه؛ حتی تا پُشتِ دَهم هیچ کُدم اولاده ازو نَباید دَ جماعتِ خُداوند داخل شُنه.

۳ هیچ عمونی و موآبی نَباید دَ جماعتِ خُداوند داخل شُنه؛ حتی تا پُشتِ دَهم هیچ کُدم اولاده ازوا هیچ وخت نَباید دَ جماعتِ خُداوند داخل شُنه، ۴ چراکه اونا قد نان و آو دَ دم راه شُمو نَمد وختیکه شُمو از مصر بُرو اَمدید، بلکه بلعام باچه بعور ره از فِتور، از

ارامِ نَهْرینِ کِرا کد تا شُمو ره نالت کنه. ^۵ لیکن خُداوند، خُدای شُمو نَخاست که توره بلعام ره بَشَنوه، بلکه خُداوند، خُدای شُمو نالت ره بلده شُمو دَ بَرکت تبدیل کد، چراکه اُو شُمو ره دوست دَره. ^۶ پس تا زنده آستید، خَیر و خُوبی ازوا ره طلب نکید.

^۷ شُمو نباید از اِدومیا نَفرت دَشته بشید، چُون اونا برارون شُمو آسته. شُمو نباید از مِصریا نَفرت دَشته بشید، چُون شُمو دَ سرزمینِ ازوا دَ عِنوانِ بیگنه زندگی مُوکدید.

^۸ اولادای نسلِ سِوَمِ ازوا که بلده ازوا دَ دُنیا مییه، مِیتنه دَ جماعتِ خُداوند داخلِ شنه.

پاک-و-مُقَدَّسِ نگاهِ کدونِ خَیمه‌گاهِ نظامی

^۹ وختیکه قد لشکر دَ خِلافِ دُشمنای خُو مورید، خودون ره از تمامِ چیزای ناپاک دُور نگاه کنید. ^{۱۰} اگه کُدمِ شُمو ره شیطو بازی بدیه و اُو ناپاک شنه، اُو باید از خَیمه‌گاه بَرور و دَ خَیمه‌گاه داخلِ نَشنه. ^{۱۱} وختیکه شامِ نزدیکِ شُد، اُو باید خود ره قد اُو غَسَلِ بدیه و عَیتیکه آفتو شِشت، اُو مِیتنه پس دَ خَیمه‌گاه داخلِ شنه.

^{۱۲} شُمو باید دَ بَرُونِ خَیمه‌گاهِ یگ جای دَشته بشید تا بلده رفِعِ حاجتِ بتنید دَ اُونجی بورید. ^{۱۳} دَ بَینِ اسبابِ خُو باید یگ بیلچه دَشته بشید، تا وختیکه بلده رفِعِ حاجتِ مِیشینید قد اَزُو زمی ره بَکنید و بعد اَزُو چنلی خُو ره بپوشنید، ^{۱۴} چراکه خُداوند، خُدای شُمو دَ مَنه خَیمه‌گاهِ شُمو دَ حَرکت آسته تا شُمو ره نجاتِ بدیه و دُشمنای شُمو ره دَ دِستِ شُمو تسلیم کنه. پس خَیمه‌گاهِ شُمو باید پاک-و-مُقَدَّسِ بشه تا خُداوند دَ مینکل شُمو نجاست ره ننگره و از شُمو رُوی‌گردو نَشنه.

احکامِ مُختَلِفِ

^{۱۵} غلامی که از پیشِ بادار خُو دُوتا کده دَ پیشِ ازتو مییه، اُو ره پس دَ بادار شی تسلیمِ نکُو. ^{۱۶} اُو قد تُو دَ مینکل شُمو دَ هر جای که دِلِ شی موشه و دَ هر شاری که اِنتِخابِ مونه، زندگی کنه. دَ سِرِ اَزُو ظلمِ نکُو.

۱۷ از دخترانِ اسرائیلی هیچ کدَم شی فاحِشَه بُت‌خانه نَبَشه و از باچه های اسرائیلی ام هیچ کدَم شی فاحِشَه بُت‌خانه نَبَشه. ۱۸ عایدِ خاتُونِ فاحِشه و مَرِدِ فاحِشه^۱ ره بلده پوره کدون هیچ نذر دَ خانه خُداوند، خُداى خو نَبَرِد، چراکه هر دوى شی دَ پيش خُداوند، خُداى شُمو نَجَس آسته.

۱۹ دَ برارِ اسرائیلی خُو که قرض مِيدِد، سُوَد نَگِيرِد، نَه سُوَد از پيسه، نَه سُوَد از خوراکه و نَه سُوَد از هر چیزی که سرِ سُوَد دَدَه موشه. ۲۰ دَ یگ بیگنه مِيتنيد سرِ سُوَد قرض بَدِید، لیکن برارِ اسرائیلی خُو ره که قرض مِيدِد، سُوَد نَگِيرِد تا خُداوند، خُداى شُمو دَ سرزمینی که بلده تَصَرَف کدون شی داخل موشید، شُمو ره دَ هر کار که دِست خُو ره دِراز کُنید، بَرکت بَدِیه.

۲۱ وختیکه بلده خُداوند، خُداى خُو نذر مِیگِيرِد، بَدُونِ طال-و-طُول اُو ره آدا کُنید، چراکه خُداوند، خُداى شُمو حتماً اُو ره از شُمو طلب مونه، اوخته شُمو گناهکار موشید. ۲۲ لیکن اگه از نذر کدو خودداری کُنید، مَرْتکِبِ گناه نَموشید. ۲۳ هر چیزی که از دان شُمو بُر موشه، اُو ره دَ دَقَت دَ جای بَیرِد، مُطابِقِ هر چیزی که دَ رضای خُو بلده خُداوند، خُداى خُو نذر کدِید و قد زبون خُو گفْتِید، عمل کُنید.

۲۴ وختیکه دَ باغِ انگورِ همسایه خُو داخل موشید، از انگور شی تا سیر نَشْدِید بَخورِید، لیکن دَ ظرف خُو آندخته نَبَرِد. ۲۵ وختیکه دَ زمینِ همسایه خُو داخل موشید، مِيتنيد خوشه ها ره قد دِست خُو بَچینید، مگم داس ره دَ کِشَتِ همسایه خُو دَ کار نَبَرِد.

۲۴
۱ اگه یگ مَرِد قد یگ خاتو توی کنه و امو خاتو دَ نظر شی خوش نَخوره بخاطری که دَزُو یگو چیزِ خَراب پیدَا کده، اوخته اُو یگ طلاق‌نامه نوشته کده دَ دِستِ اَزُو بَدِیه و اُو ره از خانه خُو هَى کنه. ۲ وختیکه اُو خانه اَزُو ره ایله کد، اُو مِيتنه بوره و خاتونِ یگ مَرِدِ دِیگه شنه. ۳ اگه شوى دَوْمى ام اَزُو خوش شی نَبه و یگ طلاق‌نامه نوشته کده دَ دِستِ اَزُو بَدِیه و اُو ره از خانه خُو هَى کنه یا امو شوى دَوْمى

^۱ ۲۳:۱۸ دَ جای «مَرِدِ فاحِشه» دَ زبونِ عبرانى «قِیمَتِ سَگ» نوشته یه.

که او ره خاتو کده، بُمَره؛^۴ اوخته شوی اُولی که او ره ایله کده، حق ندره که او ره بسم بگیریه و خاتون خُو کنه، چُون او ناپاک شُده و ای کار دَ نظرِ خُداوند زِشت آسته. پس دَ بِلَه سرزمینی که خُداوند، خُدا ی شُمو دَ عِنوانِ مُلکیت دَز شُمو میدیه، گُناه نیرید.

^۵ وختیکه یگ آدم نو توی مونه، او نَباید قد لشکر دَ جنگ بوره و نَباید یگو و ظیفه بَلده شی دَده شُنه؛ او باید بَلده یگ سال آزاد بَشه تا دَ خانه خُو بِشیننه و خاتونی ره که گِرِفته، خوش نِگاه کنه.

^۶ هیچ کس نَباید آسیا یا سنگِ بَلنه آسیا ره گِرَو بگیریه، چُون ای کار مِثلِ ازی آسته که یگ زندگی ره دَ گِرَو بگیری.

^۷ اگه یگو نفر پیدا شُنه که یگ برارِ اسرائیلی خُو ره اِختِطاف کنه و دَ بِلَه شی ظلم کنه یا او ره سَودا کنه، اَمو اِختِطافچی باید کُشته شُنه. دَ امزی رقم شِرازت-و-بَدی ره از مینکل خُو پاک کُنید.

^۸ فِکر خُو ره بگیری که دَ باره مَرَضِ کولی هر چیزی که پیشوایونِ لاوی دَز شُمو هِدایت میدیه، او ره دَ دَقَت انجام بدید. اَره، هر چیزی که ما دَزوا امر کدیم، دَ مُطابِقِ ازوا دَ دَقَت عمل کُنید.^۹ دَ یاد خُو بیرید که خُداوند، خُدا ی شُمو دَ راه دَ حَقِ مَریم چیز کار کد، غَیْتیکه شُمو از مِصر بَرُو اَمَدید. †

^{۱۰} وختیکه دَ همسایه خُو قرض میدی، هر رقم قرض که بَشه، نَباید دَ خانه اَزو داخل شُنی که یگو چیز اَزو ره گِرَو بگیری،^{۱۱} بَلکِه دَ بَرُو ایسته شو تا اَمو نفر که بَلده شی قرض میدی، چیزی گِروی ره بَلده تُو دَ بَرُو بیره.^{۱۲} اگه اَمو نفر غَریب بَشه، دَ رختِ گِروی اَزو خاو نَکو،^{۱۳} بَلکِه دَ غَیْتِ آفتو شِشتو حتماً رختِ گِروی ره بَلده اَزو پس بدی تا او دَ مَنَه رختِ خُو خاو کنه و بَلده تُو دُعایِ خَیر-و-بَرَکت بدیه؛ و ای کار بَلده تُو دَ حُضُورِ خُداوند، خُدا ی تُو یگ عملِ عادِلانه حساب موشه.

† ۲۴:۹-۱۶. عَدَدها ۱۶-۹:۱۲

۱۴ دَ بِلِه مَزْدُورِکارِ که غَرِیب و مُحْتَاجِ آسْتِه ظَلَم نَکُو، چِی از جِمِ پِرارونِ اِسْرَائِیلی تُو
 بَشَه، چِی از جِمِ بَیگَنه گونی که دَ سِرزَمِینِ شُمُو دَ یِکی از شَارایِ شُمُو زِندگی مُونه.
 ۱۵ مَزْد اَزُو رِه هِر روزِ پِیش از آفْتُو شِشْتو بِلدِه شی بَدی، چِرَاکه اُو غَرِیبِ آسْتِه و زِندگی
 اَزُو دَ امَزُو بَسْتِه یَه؛ اگِه نَه، اُو دَ خِلَافِ تُو دَ پِیشِ خُدَاوندِ ناله-و-فِرِیادِ مُونه و تُو
 گَنَاهِکارِ حِسَابِ مَوْشی.

۱۶ آتِه گُو نَبایدِ بَخاطِرِ اَوْلادایِ خُو کُشْتِه شُنَه و نَه امِ اَوْلادا بَخاطِرِ آتِه گونِ خُو کُشْتِه
 شُنَه؛ هِر کَس بایدِ بَخاطِرِ گَناهِ خُودِ خُو کُشْتِه شُنَه.

۱۷ بَیگَنه گُو و یَتِیْما رِه از عَدالتِ مَحْرُومِ نَکْنِید و کالایِ خاتُونِ بَیوه رِه گِرُو نَگَیرِید.
 ۱۸ دَ یِادِ خُو بَیرِید که شُمُو دَ مِصرِ غَلَامِ بُوید و خُدَاوند، خُدایِ شُمُو، شُمُو رِه اَزُونجی
 آزادِ کد. امزیِ خاطرِ ما دَزِ شُمُو اَمْرِ مُونُمُ که امیِ کارا رِه اِنجَامِ بَدِید.

۱۹ وختیکه حاصِلِ خُو رِه از زَمِینِ خُو دَرُو مونی و یِگِ قُودِه رِه دَ زَمِینِ خُو پُرْمُشْت
 مونی، بِلدِه گِرِفتونِ اَزُو پَسِ نَرُو؛ بیلِ که بِلدِه بَیگَنه، یَتِیْم و خاتُونِ بَیوه بَشَه تا خُدَاوند،
 خُدایِ تُو، تُو رِه دَ تَمَامِ کارایِ دِستِ تُو بَرکتِ بَدِیه. ۲۰ وختیکه دِرِختِ زَبْتُونِ خُو رِه
 مِیتَکَنی، اُو رِه بَسْمِ نَتَکَن؛ بیلِ که بِلدِه بَیگَنه، یَتِیْم و خاتُونِ بَیوه بَشَه. ۲۱ امیِ رَقْمِ
 وختیکه اِنگُورِ رِه از باغِ اِنگُورِ خُو مِیچِینی، بَسْمِ بِلدِه اِنگُورِ چِیندو نَرُو؛ بیلِ که بِلدِه
 بَیگَنه، یَتِیْم و خاتُونِ بَیوه بَشَه.

۲۲ دَ یِادِ خُو بَیرِید که شُمُو دَ سِرزَمِینِ مِصرِ غَلَامِ بُوید. امزیِ خاطرِ ما دَزِ شُمُو اَمْرِ
 مُونُمُ که امیِ کارا رِه اِنجَامِ بَدِید.

۱ وختیکه دُو نَفَرِ قَدِ یِگَدِیگِه خُو دَعوا دَرِه، اُونَا بایدِ دَ مَحکَمه بوره و قاضی
 ۲۵ دَ بَینِ اَزوا فِیصله کده اَدَمِ عَادِلِ رِه بَی گَناهِ اِعلانِ کَنه و اَدَمِ مُجْرِمِ رِه مَحکُوم
 کَنه. ۲ اوخته اگِه اَدَمِ مُجْرِمِ سزاوارِ قَمچیِ خورده بَشَه، قاضیِ اُو رِه قَدِ رُویِ شی
 خاَوَلجیِ کَنه و اَمْرِ کَنه که دَ پِیشِ رُویِ شی اُو رِه دَ مَطابِقِ جُرْمِ اَزُو دَ حِسَابِ قَمچیِ

بَرَنه. ^۳ او ره تا چل قَمچی زده مِیتنه، اَزو کلو نه، چُون اگه اَزو کده کلو بَرَنه، بَرارِ اسرائیلی شُمو دَ نظرِ شُمو خار-و-حقیر موشه. ^۴ دانِ گاو ره دَ غَیتِ جُعول کدو بسته نَکو.

^۵ اگه چند بَرار یگجای زندگی کنه و یکی ازوا بے اولاد بُمَره، اوخته خاتونِ امزو بَرارِ فَوْت شُدِه، بَرُو از خانوارِ شی دَ آدمِ بیگنه دَده نَشْنه، بلکه بَرارِ شوی شی قد اَزو یگ جای شُدِه او ره خاتو کُنِه و بلده اَزو حقِ ایوری ره پوره کنه. ^۶ و اوّلین باچه که او مِیزیه باید دَ نامِ بَرارِ فَوْت شُدِه وارثِ شُنه تا نامِ اَزو از اسرائیل گُل نَشْنه. ^۷ لیکن اگه امو مَرْد راضی نَشْنه که خاتونِ بَرارِ خُو ره بَگیره، اوخته خاتونِ بَرارِ شی باید دَ درگه شار دَ پیشِ ریش سفیدا بوره و بَگیه: 'ایور مه نَمیخایه که نامِ بَرارِ شی دَ اسرائیل باقی بُمْنه و وظیفه ایوری ره بلده اَزو دَ جای بیره.' ^۸ بعد اَزو ریش سفیدای شار شی امو آدم ره کوی کنه و قد اَزو توره بَگیه. اگه او تاکید کده بَگیه: 'ما نَمیخایم که او ره بَگیرم،' ^۹ اوخته خاتونِ بَرارِ شی دَرُو نزدیک شُنه و دَ حُضورِ ریش سفیدا کوشره شی ره از پای اَزو بَر کده دَ رُوی شی تُف پورته کنه و دَ جوابِ شی بَگیه: 'اینی کار دَ حقِ کسی شُنه که خانه بَرارِ خُو ره آباد نُمونه.' ^{۱۰} و خانوارِ اَزو دَ اسرائیل، دَ نامِ «خانوارِ کوشره-بَر-شُدِه» کوی شُنه.

^{۱۱} اگه دُو مَرْد قد یگدیگه خُو جنگ کُنِه و خاتونِ یکی ازوا پیشِ بییه تا شوی خُو ره از چنگِ آدمِ زَدَنی خلاص کُنِه و دِستِ خُو ره دِراز کده شرمگاهِ اَزو ره بَگیره، ^{۱۲} دِستِ اَزو ره باید مَنّتی کُنید و دَرُو رَحْم نَکُنید.

^{۱۳} شُمو نَباید دَ خَلته خُو دُو رَقْم سنگِ تَرَازُو دَشته بَشید که یگ شی گَرنگ و دِیگه شی سُبک بَشه. ^{۱۴} شُمو نَباید دَ خانه خُو دُو رَقْم مَنک دَشته بَشید که یگ شی کنه و دِیگه شی ریزه بَشه. ^{۱۵} بلکه سنگِ تَرَازُو صَحیح و پوره دَشته بَشید و مَنک شُمو ام صَحیح و پوره بَشه تا دَ سرزمینی که خُداوند، خُدای شُمو دَر شُمو میدیه، عُمَرِ دِراز

دَشْتَه بَشِيد. ۱۶ چُون هر كَسِي كه اَمِي كَارَا رِه كَنه، يِعْنِي هر كَسِي كه دَغَلِي كُنَه، خُداوند، خُداي شُمو اَزُو بَد مُوْبِرِه.

۱۷ دَ يَاد خُو بِيْرِيْد كه عَمَالِيْقِيَا دَ غَيْتِ بُرُو اَمْدُون شُمو از مِصْر دَ رَاه قَد شُمو چِيْز كَار كَد، ۱۸ چَطُور اُونَا دَ رَاه دَ بَلِه شُمو حَمَلِه كَد؛ دَ حَالِيْكَه شُمو ضَعِيْف و مَنْدَه بُوِيْد، اُونَا تَمَام كَسَاي رِه كه از حَال رَفْتُد و پَس مَنْدُد زَد و از خُدا نَتْرَسِيْد. ۱۹ پَس و خْتِيْكَه خُداوند، خُداي شُمو، شُمو رِه از شَرِ پَگِ دُشْمَنَايِ گِرْد-و-بَرِ شُمو دَ سِرْزَمِيْنِي كه خُداوند، خُداي شُمو دَز شُمو دَ عِنْوَانِ مُلْكِيْتِ مِيْدِيَه تَا اُو رِه تَصْرَفِ كُنِيْد، خَلَاص كَدِه اَرَامِي بَخْشِيْد، اَوْخْتِه شُمو بَايْد نَامِ عَمَالِيْقِ رِه از تِي اَسْمُو كُلِ كُنِيْد؛ اِي رِه پَرْمُشْتِ نَكُنِيْد.

هديه های حاصلِ نو و ده-يگ

۲۶ ۱ و خْتِي دَ سِرْزَمِيْنِي كه خُداوند، خُداي شُمو دَز شُمو دَ عِنْوَانِ مُلْكِيْتِ مِيْدِيَه دَاخِلِ شُدِيْد و اُو رِه تَصْرَفِ كَدِه دَز شِي جَاي-د-جَايِ شُدِيْد، ۲ اَوْخْتِه هر كَدَم شُمو يِگ مِقْدَارِ نَوْبَرِ تَمَامِ حَاصِلَاتِ زَمِيْنِ اَمْرُو مُلْكِ رِه كه خُداوند، خُداي شُمو دَز شُمو مِيْدِيَه گِرْفْتِه بِيْرِيْد و دَ يِگ سَبَدِ اَيْشْتِه دَ جَايِي كه خُداوند، خُداي شُمو اِنْتِيْخَابِ مُونِه تَا نَامِ خُو رِه دَ اُونَجِي قَرَارِ بَدِيَه، بُوْرِيْد. ۳ شُمو دَ دِيْبَرِ پِيْشْوَايِ كه دَ اَمْرُو رُوْزَا خِدْمَتِ مُونِه بُوْرِيْد و دَزُو بُوْگِيْد: 'اِمْرُوْز دَ پِيْشِ خُداوند، خُداي تُو اِقْرَارِ مُوْتُمِ كه مَا دَ سِرْزَمِيْنِي دَاخِلِ شُدِيْم كه خُداوند دَ بَابِه كَلُونَايِ مَوْ قَسَمِ خُورْد كه دَز مَوْ مِيْدِيَه. ۴ اَوْخْتِه پِيْشْوَا سَبَدِ رِه از دِسْتِ شُمو بِيْگِيْرِه و دَ پِيْشِ قُرْبَانْگَاهِ خُداوند، خُداي شُمو بِيْلِه، ۵ و شُمو دَ حُضُورِ خُداوند، خُداي خُو اِقْرَارِ كَدِه بُوْگِيْد: 'بَابِه كَلُونِ مَوْ يِگ اِرَامِي اَوَارِه بُوْد، اُو قَد تَعْدَادِ كَمِ دَ مِصْرِ رِفْتِ و دَ اُونَجِي دَ عِنْوَانِ بِيْگَنَه زَنْدَگِي كَد و دَ اُونَجِي اُو يِگ قَوْمِ كَنَه، قَوِي و پَرْنَفُوسِ جُورِ شُد. ۶ لِيْكِنِ مِصْرِيَا قَد اَز مَوْ بَدْرِفْتَارِي كَد و مَوْ رِه اَزَار-و-اَذِيْتِ كَدِه كَارَايِ سَخْتِ رِه دَ گَرْدُونِ مَوْ اَنْدَخْت. ۷ اَوْخْتِه مَوْ دَ پِيْشِ خُداوند، خُداي بَابِه كَلُونَايِ خُو نَالِه-و-فَرِيَادِ كَدِي و خُداوند اَوَازِ مَوْ رِه شِنِيْد و رَنْجِ و سَخْتِي و مَظْلُومِيْتِ مَوْ رِه

دید. ^۸ خُداوند مو ره قد دِسْتِ زورْتُو، بازُو قوی، وَحْشَتِ بزرگ و مُعْجِزَه ها و چِیزای عَجِیب از مِصر بُرو آورْد؛ ^۹ و مو ره دَ امزی جای داخِل کد و امی سرزَمی ره که از شی شیر و عسل جاری آسته دَز مو بَخْشِید. ^{۱۰} اینه، آلی ما نَوِرِ حاصِلِ زمینی ره آورْدیم که تُو، آی خُداوند دَز مه دَدے. ^{۱۱} اوخته سَبَد ره دَ حُضُورِ خُداوند، خُداي خُو بیلید و دَ پِیشِ خُداوند، خُداي خُو سَجَدَه کُنِید. ^{۱۱} بعد ازُو شُمو قد لاویا و بیگنه گونی که دَ مینکل شُمو زندگی مُونه بخاطرِ پِگِ چِیزای خُوب که خُداوند، خُداي شُمو دَز شُمو و دَ خانوارِ شُمو بَخْشِیده، خوشی کُنِید.

^{۱۲} دَ سالِ سِوم که سالِ دَه-یگِ آسته، وختی از جدا کدوِنِ دَه-یگِ تمامِ حاصِلاتِ خُو خلاص شُدید، اُو ره دَ لاویا، بیگنه گو، یَتِیما و خاتونوی بیوه بَدید تا دَ مَنَه شارای شُمو بُوخوره و سِبر شُنه. ^{۱۳} اوخته دَ حُضُورِ خُداوند، خُداي خُو بَگَید: 'ما دَ مُطابِقِ پِگِ احکامِ تُو که دَز مه امر کدی حِصَّه مُقَدَّسِ ره از خانِه خُو بُر کُدُم و اُو ره دَ لاویا، بیگنه گو، یَتِیما و خاتونوی بیوه دَدُم. ما از احکامِ تُو سرپیچی نَکُدُم و اونا ره پُرْمُشت نَکُدُم. ^{۱۴} ما دَ وختِ ماتَمِ خُو ازُو نَخورْدُم و عَیْتِیکه ناپاک بوْدُم دَزُو دِسْتِ نَزْدُم و هیچ چِیزی ازُو ره دَ مُرده ها نَدَدُم، بَلْکِه از اَیدِ خُداوند، خُداي خُو شُدُم و مُطابِقِ چِیزای که دَز مه امر کدی، رفتار کُدُم. ^{۱۵} از جایگاهِ مُقَدَّسِ خُو از عالمِ باله توخ کُو و قَوْمِ خُو اِسْرائیل و امی سرزَمی ره که دَز مو دَدے بَرکتِ بَدی، امی سرزَمی ره که دَ بابَه کَلونای مو قَسَمِ خورده وعده کدی، امی سرزَمی ره که از شی شیر و عسل جاری آسته.'

پِیروِی از احکامِ خُداوند

^{۱۶} اِمروز خُداوند، خُداي شُمو دَز شُمو امر مُونه که امی قانونا و دِسْتُورا ره دَ جای بَیرید. پس قد تمامِ دِل و قد تمامِ جانِ خُو دَ دِقَتِ دَ جای بَیرید. ^{۱۷} شُمو اِمروز اِقرار کدید که خُداوند، خُداي شُمو آسته و تَعَهْدِ کدید که دَ مُطابِقِ راه-و-طَریقِ ازُو رفتار مَونید، قانونا، احکام و دِسْتُورای شی ره دَ جای مَیرید و از اَیدِ ازُو مَوشید. ^{۱۸} و خُداوند اِمروز

اقرار کد که شُمو قَوْمِ خاصِ اَزُو آستید، اَمُو رقم که او وعده کده. پس باید پگِ احکام اَزُو ره نگاه کُنید، ^{۱۹} تا دَ تعریف، دَ شَهْرَت و دَ اِحترام شُمو ره از پگِ مِلَّتِ های که خَلق کده، بلندتر قرار بَدیه و تا بلده خُداوند، خُدای خُو یگِ قَوْمِ مُقَدَّسِ بَشیدِ مُطابِقِ وعده اَزُو.

قُربانگاه دَ کوهِ عیبال

۲۷ ^۱ اوخته موسیٰ و ریش سفیدای اسرائیل دَ بله قَوْمِ اَمَر کده گُفت: ”پگِ احکامی ره که ما اِمروز دَز شُمو اَمَر مُونم، دَ جای بَیرید. ^۲ روزی که از دریای اَرْدُن دَ سرزمینی که خُداوند، خُدای شُمو دَز شُمو مِیدیه تیر شُدید، سنگای کته ره ایستلجی کُنید و دَ رُوی ازوا گِجِ بُمَلید ^۳ و پگِ توره های امزی شریعت ره دَ رُوی ازوا نوشته کُنید. اَره، امی که از دریا تیر شُدید و دَ سرزمینی که خُداوند، خُدای شُمو دَز شُمو مِیدیه داخل شُدید، دَمَرُو سرزمی که از شی شِیر و عسل جاری آسته و خُداوند، خُدای بابه کلونای شُمو دَز شُمو وعده کده، امی کار ره انجام بَدید. ^۴ خُلاصه، بعد از تیر شُدو از دریای اَرْدُن امی سنگا ره که اِمروز دَ باره شی دَز شُمو اَمَر کدم، دَ کوهِ عیبال ایستلجی کُنید و دَ رُوی ازوا گِجِ بُمَلید. ^۵ دَ اُونجی یگِ قُربانگاه بلده خُداوند، خُدای خُو آباد کُنید؛ قُربانگاه باید سنگی بَشه و بلده آباد کدون شی از اوزارِ آینی کار نگیرید. ^۶ قُربانگاه خُداوند، خُدای خُو ره از سنگای تراش نَشده آباد کُنید و قُربانی های سوختنی ره دَ بله اَزُو بلده خُداوند، خُدای خُو تقدیم کُنید. ^۷ قُربانی های سلامتی ره تقدیم کده دَ اُونجی بَخورید و دَ حُضورِ خُداوند، خُدای خُو خوشی کُنید. ^۸ فِکر شُمو بَشه که پگِ تورای امزی شریعت ره دَ رُوی اَمَرُو سنگا دَ خطِ روشو و واضح نوشته کُنید.

^۹ اوخته موسیٰ و لاویای پیشوا قد پگِ بنی اسرائیل گپ زده گُفت: ”ای بنی اسرائیل، آرام بَشینید و گوش بَگیرید. اِمروز شُمو قَوْمِ خُداوند، خُدای خو شُدید. ^{۱۰} پس از اید

خداوند، خدای خُو شُنید و احکام و قانونای اَزو ره که ما اِمروز دَز شُمو امر مُوئم، دَ جای بَیرید.

نالَت ها از کوهِ عیبال

۱۱ دَ امزُو روز مُوسیٰ دَ مردُم امر کده گُفت: ۱۲ ”وختیکه از دریای اَرْدُن تیر شُدید، اینی طایفه ها دَ بِلَه کوهِ جِرزیم ایسته شُنه تا مردُم ره بَرکت بَدیه: شَمعون، لاوی، یهُودا، یساکار، یوسف و بنیامین. ۱۳ و اینی طایفه ها دَ بِلَه کوهِ عیبال ایسته شُنه تا نالَت کُنه: رثوبین، جاد، اَشبیر، زبولون، دان و نَفتالی. ۱۴ و لاویا قد آوازِ بلند دَ تمام مردای اسرائیل اعلان کده بُگیه:

۱۵ نالَت دَ کسی که بُت تراش شُده یا ریختنده شُده که دَ نظرِ خداوند نَفرت انگیز آسته، دَ وسیله یگ بُت تراش جور کنه و دَ یگ جای تاشه نگاه کنه.

و پگِ مردُم دَ جوابِ ازوا بُگیه، آمین!

۱۶ نالَت دَ کسی که دَ آته و آبه خُو بے احترامی کنه.

و پگِ مردُم بُگیه، آمین!

۱۷ نالَت دَ کسی که سنگِ ایشته پُلوان-شربک خُو ره تغییر بَدیه.

و پگِ مردُم بُگیه، آمین!

۱۸ نالَت دَ کسی که آدم کور ره از راه دَ بے راهه بیره.

و پگِ مردُم بُگیه، آمین!

۱۹ نالَت دَ کسی که بیگنه، یتیم و خاتونِ بیوه ره از انصاف محروم کنه.

و پگِ مردُم بُگیه، آمین!

۲۰ نالَت دَ کسی که قد خاتونِ آته خُو خاو کنه، چراکه دامونِ آته خُو ره بے پرده کده.

و پگِ مردُم بُگیه، آمین!

۲۱ نالَت دَ کسی که قد یگو حیوان معامله جنسی کنه.

- و پگِ مردُم بُگیه، آمین!
- ۲۲ 'نالت دَ کسی که قد خوار خُو خاو شُنه، چی دُخترِ آتِه شی بَشه و چی دُخترِ آبه شی.'
- و پگِ مردُم بُگیه، آمین!
- ۲۳ 'نالت دَ کسی که قد خُسرمادر خُو خاو کنه.'
- و پگِ مردُم بُگیه، آمین!
- ۲۴ 'نالت دَ کسی که همسایه خُو ره تاشکی بُکشه.'
- و پگِ مردُم بُگیه، آمین!
- ۲۵ 'نالت دَ کسی که پیسه بَگیره و خُون یگ بیگناه ره بریزنه.'
- و پگِ مردُم بُگیه، آمین!
- ۲۶ 'نالت دَ کسی که دَ تورای امزی شریعت ثابت قَدَم نَمنه و امیا ره دَ جای نیره.'
- و پگِ مردُم بُگیه، آمین!

بَرکت بِلده إِطاعتِ کُننده ها

- ۲۸ ۱ اگه توره های خُداوند، خُدای خُو ره دَ دِقَتِ بَشَنوید و پگِ احکامِ اَزو ره که ما امروز دَز شُمو آمر مُوئم نگاه کده دَ جای بیرید، اوخته خُداوند، خُدای شُمو، شُمو ره از تمامِ مِلَّتِ های زمی کده بِلندتر قرار میدیه. ۲ آرے، اگه از آیدِ خُداوند، خُدای خُو شُنید، پگِ امزی بَرکت ها دَز شُمو میرسه و قد شُمو مومنه،
- ۳ شُمو دَ شار بَرکت یافته موشید و دَ صحرا بَرکت یافته موشید.
- ۴ ثمرِ رَحَمِ شُمو، حاصلِ زمینِ شُمو و ثمرِ چارپایایِ شُمو یعنی گوسله های گاو های شُمو و باره گونِ رمه شُمو بَرکت یافته موشه.
- ۵ سَبَد و تَشَتِ خَمیرِ شُمو بَرکت یافته موشه.
- ۶ وختیکه خانه میید بَرکت مینگرید و غَیتیکه بُرو مورید بَرکت مینگرید.

^۷ خُداوند دُشمنای شُمو ره که دَ خِلافِ شُمو باله شُنه دَ پِیشِ شُمو شِکست مِیدیه؛
 اونا از یِگ راه دَ خِلافِ شُمو مِییه و از هفت راه از پِیشِ شُمو دُوتا مونه.
^۸ خُداوند دَ دِی‌خانه‌های شُمو بَرکت مِیدیه و دَ هر کاری که دِست خُو ره دِراز کُنید،
 و شُمو ره دَ سرزمینی که خُداوند، خُدای شُمو دَز شُمو مِیدیه، صاحبِ بَرکت مونه.
^۹ اگه احکامِ خُداوند، خُدای خُو ره دَ جای بَیرید و مُطابقِ راه‌ها-و-طریق‌های اَزو رفتار
 کُنید، خُداوند شُمو ره دَ عِنوانِ قَوْمِ مُقَدَّسِ خُو آباد مونه، اَمو رقم که دَز شُمو قَسَم
 خورده. ^{۱۰} اوخته پِگِ قَوْمِ های زمی مینگره که شُمو دَ نامِ قَوْمِ خُداوند کُوی موشید و
 اونا از شُمو ترس مُوخوره. ^{۱۱} خُداوند خُوب پَریمونی نصیبِ شُمو مونه. اَره، خُداوند
 دَ ثَمَرِ رَحْمِ شُمو، دَ ثَمَرِ چاربايای شُمو و دَ حاصِلِ زمينِ شُمو دَ سرزمینی که خُداوند دَ
 بابه‌کلونای شُمو قَسَم خورد که دَز شُمو مُوخشه، بَرکت مِیدیه. ^{۱۲} خُداوند خزانه خُوبی
 خُو یعنی آسمو ره بلده شُمو واز مونه تا بارش ره دَ بِلِه زمينِ شُمو دَ مَوسَمِ شِی بُبَارنه
 و شُمو ره دَ تمامِ کارای دِستِ شُمو بَرکت بَدیه. شُمو دَ مِلتِ های کَلو قرض مِیدید،
 لیکن خودون شُمو هیچ قرض نَمیگیرید. ^{۱۳} خُداوند شُمو ره سر جور مونه، نَه دُم، شُمو
 همیشه دَ جایگاهِ بلند قرار مِیدشته بَشید، نَه دَ تاه، دَ شرطی که احکامِ خُداوند، خُدای
 خُو ره که ما اِمروز دَز شُمو اَمر مَونم بَشَنوید و اونا ره دَ دِقَتِ نِگاه کده دَ جای بَیرید
^{۱۴} و از پِگِ تورای که ما اِمروز دَز شُمو اَمر مَونم طرفِ راست یا چپ تاو نَخورید که
 بورید از خُدايونِ بیگنه پَیروی کده اونا ره خِدمت کُنید.

نَالْتِ بِلْدِه نَاِطَاعَتِي

^{۱۵} لیکن اگه از اَیدِ خُداوند، خُدای خُو نَشَنید و پِگِ احکام و قانُونای شِی ره که ما
 اِمروز دَز شُمو اَمر مَونم دَ دِقَتِ دَ جای نَیرید، اوخته اِینی نَالْتِ ها پِگِ شِی دَ بِلِه شُمو
 مِییه و شُمو ره گِرِفْتار خُو مونه:
^{۱۶} شُمو دَ شار نَالْتِ مَوشید و دَ صحرا نَالْتِ مَوشید.

۱۷ سَبَد و تَشْتِ خَمِيرِ شُمُو نَالْتِ مُوشِه.

۱۸ ثَمْرِ رَحْمِ شُمُو، حَاصِلِ زَمِينِ شُمُو، گوسله های گله و باره‌گونِ رَمِه شُمُو نَالْتِ مُوشِه.

۱۹ وختیکه خانه میپید نالتِ مُوشید و غَیْتیکه برُو مورید نالتِ مُوشید.

۲۰ دَهر کاری که دِسْت خُو ره دِراز کُیید تا اُو ره انجام بَدید، خُداوند دَ بِلِه شُمُو نَالْتِ، پَریشانی و سرزنش رَبی مُونه تا دَ زُودی نَابُود شُدِه از بَین بورید، فقط بخاطرِ شَرارتِ اعمالِ خُو که دَ و سِیلِه ازوا اُو ره ایله کدید. ۲۱ خُداوند مَرَضِ وُبا ره دَ بِلِه شُمُو میره تا شُمُو ره از سرزمینی که بلده تَصَرُفِ کدون شی داخلِ مُوشید، نَابُود کنه. ۲۲ خُداوند شُمُو ره قد مَرَضِ کُشِنده، تاو و آماس و قد گرمی سوزان، شمشیر، خُشکسالی و آفتِ مِیژنه. امیا شُمُو ره تا وختی دُمالِ مُونه که از بَین بورید. ۲۳ آسمو دَ بِلِه سر شُمُو رَقْمِ برونز مُوشه و زمینی که تَی پای شُمُو یه، رَقْمِ آین. ۲۴ خُداوند بارشِ سرزمینِ شُمُو ره دَ گَرْد و خاکِ تَبْدیلِ مُونه و گَرْد و خاک از آسمو دَ بِلِه شُمُو مُوباره تا غَیْتیکه شُمُو نَابُود شُنید.

۲۵ خُداوند شُمُو ره دَ پِیشِ دُشمنایِ شُمُو شِکستِ میدیه. شُمُو از یگ راه دَ خِلَافِ ازوا مورید و از هفت راه از پِیشِ ازوا دُوتا مُونید. شُمُو بلده تمامِ مَمَلکَتِ های زمی مایه و حَشْتِ مُوشید. ۲۶ جَسَدایِ شُمُو خوراکِ تمامِ مَرُغکویِ هَوا و جانورایِ زمی مُوشه و هیچ کس و جُود نَمیدَشْتِه بَشِه که اونا ره هَی کنه. ۲۷ خُداوند شُمُو ره دَ دانه های بیخ کُئِه مِصر، دَ مَرَضِ جِلی، دَ دانه های رِیمتُو و خَرِشتی مَبْتلا مُونه که شُمُو ازوا شَفا پِیدا نَمیتِنید. ۲۸ خُداوند شُمُو ره دَ دِیونگی، کوری و پَریشانی فِکر دُچار مُونه. ۲۹ شُمُو دَ چاشتِ روز تَپ توبله مُونید رَقْمی که کور دَ تریکی تَپ توبله مُونه، و شُمُو دَ پِیدا کدون راه های خُو کامیاب نَمُوشید، بَلِکِه دَ تمامِ روزایِ زَندگیِ شُمُو دَ بِلِه شُمُو ظَلَمِ مُوشه و شُمُو چُور-و-چِپاؤلِ مُوشید و هیچ کس شُمُو ره نِجات نَمیدیه. ۳۰ شُمُو قد یگ خاتُو نامزاد مُوشید، لیکن دِیگه کس قد اَزو خاو مُونه. شُمُو خانه آباد مُونید، مگم دَزشی

زندگی نمونید. شُمو باغ انگور جور مُونید، ولے از میوه شی نَمیچشید. ۳۱ گاو شُمو دَ پیش چیمای شُمو قصابی موشه، لیکن شُمو از گوشت شی نَموخورید. خَر شُمو دَ پیش چیمای شُمو بُرده موشه و او ره پس گِرِفته نَمیتنید. گوسپون شُمو دَ دُشمنون شُمو دده موشه و هیچ کس دَ داد شُمو نَمیرسه. ۳۲ باچه ها و دُخترن شُمو دَ دیگه قوم دده موشه دَ حالیکه چیمای شُمو توخ مونه؛ شُمو تمام روز چیم دَ راه ازوا ششسته چیمای خورِه خیره مُونید و هیچ چیز از دِست شُمو نَمییه. ۳۳ حاصلِ زمین شُمو و تمام زحمت شُمو ره قومی موخوره که هیچ نَمینخشید؛ همیشه دَ بله شُمو ظلم موشه و شُمو کُفته موشید. ۳۴ و بخاطر چیزای که چیم شُمو مینگره، شُمو دیونه موشید. ۳۵ خُداوند دَ زانو ها و دِلگ های پای شُمو دانه های بیخ کُنه دَر دناک بُر مونه که از قف پای تا تولغه شُمو ره میگیره و ازوا شفا پیدا نَمیتنید.

۳۶ خُداوند شُمو و پادشاه شُمو ره که دَ بله خُو مُقرر مُونید، دَ پیش مَلتی موبره که نه شُمو مینخشید و نه بابه کلونای شُمو مِیشنخت؛ دَ اُونجی شُمو خُداونِ بیگنه ره که از چیبو و سنگ جور شُدده، خِدمت مُونید. ۳۷ شُمو دَ مینکلِ پگِ قوم های که خُداوند شُمو ره دَ اُونجی موبره، مایه وَحشت، یگِ مِثال و کِنایه جور موشید.

۳۸ شُمو تَخمِ کَلو دَ زمینِ خُو موبَرید، مگم حاصلِ کم جم مُونید، چراکه مَلخ ها او ره موخوره. ۳۹ شُمو باغ های انگور جور کده خِدمتِ ازوا ره مُونید، لیکن شراب شی ره وُچی نَمونید و انگور شی ره نَمیچنینید، چراکه اونا ره کِرم موخوره. ۴۰ شُمو دَ تمام سرزمین خُو درختای زَبْتون مِیدشسته بَشید، لیکن خود ره قد روغو چرب نَمونید، چراکه زَبْتون شُمو خام مِیثکه. ۴۱ شُمو صَاحِبِ باچه ها و دُختر و موشید، مگم اونا دَز شُمو نَمومنه، چراکه اونا دَ اَسیری بُرده موشه. ۴۲ پگِ دِرختا و حاصِلاتِ زمینِ شُمو ره مَلخ میگیره. ۴۳ بیگنه های که دَ مینکل شُمو زندگی مونه، از شُمو کده باله شُدده موره، دَ حالیکه شُمو تاه آمده مورید. ۴۴ اونا دَز شُمو قرض مِیدیه، مگم شُمو دَزوا قرض نَمیدید. اونا سر جور موشه و شُمو دُم.

۴۵ پگ امزی نالت ها د بِلَه شُمُو مِیِیَه و شُمُو رَه دُمبال کده گِرِفَتار خُو مُونَه تا غِیْتِیکَه نَابُود شُنید، چراکه شُمُو از اَیدِ خُداوند، خُدايِ خُو نَشُدید و احکام و دِستُورای رَه که دَز شُمُو اَمَر کد، دَ جَای نُورِید. ۴۶ اَمی نالت ها بِلَدَه از شُمُو و اُولادِه شُمُو تا اَبَد دَ عِنوانِ یِگِ نِشانِی و چِیزِ عَجِیب و جُود مِیدِشْتَه بَشَه. ۴۷ از یِ که شُمُو خُداوند، خُدايِ خُو رَه قَد خوشحالی و خوشی دِلِ بَخاطِرِ پَرِیمونی پِگِ چِیزا خِدمت نَکَدید، ۴۸ شُمُو دُشمنایِ خُو رَه که خُداوند دَ ضِدِ شُمُو رِیِیِ مُوکنَه خِدمت مُونید، دَ حالِیکَه کُشَنه، تُشَنه، لُج و مُحتاجِ هِر چِیز اَسْتید. و خُداوند یُوعِ اَینی رَه دَ بِلَه گَرَدون شُمُو مِیلَه تا شُمُو رَه نَابُود کَنه.

۴۹ خُداوند از دُور، از اَخرِ زَمیِ یِگِ مِلَّت رَه که رَقَمِ بَرُگُجِ اَلّی بِلندِ پَرِواز اَسْتَه دَ بِلَه شُمُو مِیرَه، مِلَّتِی رَه که شُمُو زَبون شی رَه پِی نَمُوفْتِید، ۵۰ مِلَّتِی رَه که چِهرَه ترسناکِ دَرَه، اُونَا نَه دَ رِیشِ سَفیدایِ شُمُو اِحْتِرام مُونَه و نَه دَ جِوانایِ شُمُو رَحِم. ۵۱ اُونَا چُورچَه های چارپایایِ شُمُو و حاصِلِ زَمینِ شُمُو رَه مُوخورَه تا غِیْتِیکَه شُمُو نَابُود شُنید. اُونَا بِلَدَه شُمُو غَلَه، شِیرَه اَنگُور، رِوعونِ زِیْتون، گوسله های گَلَه و باره گونِ رَمه رَه باقی نَمِیلَه تا وختِیکَه شُمُو از بَینِ بَورید. ۵۲ اُونَا شُمُو رَه دَ تَمامِ شارایِ شُمُو محاصِرَه مُونَه تا دیوالایِ بِلند و مُستَحکمی که شُمُو تَوکُلِ خُو رَه دَزوا کَدید دَ پِگِ سِرزَمینِ شُمُو چِپَه شَنه. اَرَه، اُونَا شُمُو رَه دَ تَمامِ سِرزَمینی که خُداوند، خُدايِ شُمُو دَز شُمُو مِیدیه، محاصِرَه مُونَه. ۵۳ بَخاطِرِ محاصِرَه و سختی که دُشمنایِ شُمُو دَ بِلَه شُمُو مِیرَه شُمُو ثَمِرِ رَحِمِ خُو، یعنی گوشتِ باچَه ها و دُخترِونِ خُو رَه که خُداوند، خُدايِ شُمُو دَز شُمُو مِیدیه، مُوخورید. ۵۴ حتّیٰ بادِیانت تَرین و مِهرَبان تَرین مَرَد که دَ مِینکلِ شُمُو بَشَه، دَ بَرارِ خُو، دَ خاتُونِ خُو که دَ بَغَلِ شی اَسْتَه و دَ بچِکِچایِ خُو که باقی مُونَه، نَظَرِ بَدِ مِیدِشْتَه بَشَه، ۵۵ دَ اندازَه که دَ هِیچِ کُدَمِ ازوا از گوشتِ بچِکِچایِ خُو که مُوخورَه، نَمِیدیه، چُونِ دَ وختِ محاصِرَه و سختی که دُشمنایِ شُمُو دَ تَمامِ شارایِ شُمُو دَ بِلَه شُمُو مِیرَه، هِیچِ چِیز بِلَدَه اَزُو باقی نَمُومَنه. ۵۶ خاتُونی که نازک تَرین و نازدانه تَرین خاتُو دَ مِینکلِ شُمُو اَسْتَه و بَخاطِرِ نازکی و نازدانه گی جُرأتِ مُونَه که قَفِ پایِ خُو رَه دَ زَمیِ بیلَه،

دَ شُوی خُو که دَ بَغَل شی آسته و دَ باچه و دُختر خُو نَظَرِ بَد مِیدَشته بَشه؛ ^{۵۷} او جورِه نِلغِه ره که از مینکلِ پای های شی بُر موشه و نِلغِه ره که مِیزِه، تاشکی موخوره، چراکه دَ وختِ محاصِرِه و سختی که دُشمنای شُمو دَ شارای شُمو دَ بِلِه شُمو میره، هیچ چیزِ دیگه پَیدا نَمُوشه.

^{۵۸} اگه تمامِ تورای امزی شریعت ره که دَ امزی کِتابِ نَوشته شُدِه، دَ دِقَت دَ جای نَبرِید و امزی نامِ پُرْجَلال و باهَبیت، یعنی از خُداوند، خُداى خُو ترس نَخورِید، ^{۵۹} اوخته خُداوند دَ بِلِه از شُمو و دَ بِلِه اولادِه شُمو بلاهای عَجیب میره، بلاهای سخت و دوامدار و مَرَض های خطرناک و بے عِلاج. ^{۶۰} او پَگِ مَرَض های مِصر ره که ازوا مِیترسِیدِید بسم میره تا دَ بِلِه از شُمو بییه و دُچار شُمو شُنه. ^{۶۱} امچنان پَگِ ناجوری ها و تمامِ بلاهای که دَ امزی کِتابِ شریعت نَوشته نَشُدِه، خُداوند اونا ره دَ بِلِه شُمو میره تا غَیبتیکه شُمو نابُود شُنیید. ^{۶۲} شُمو که یگ زمان رَقم سِتاره های آسمو کلو بُودِید، فقط یگ تِعدادِ کَم شُمو باقی مومنه، چراکه شُمو از اَیدِ خُداوند، خُداى خُو نَشُدِید. ^{۶۳} امو رَقم که خُداوند از خُوبی کدو دَ حَق شُمو و از کلو کدون تِعدادِ شُمو خوش شُد، امو رَقم از نابُود کدو و از بَین بُردون شُمو ام خوش موشه؛ و شُمو از سرزمینی که دَز شی داخِل موشِید تا او ره تَصَرَف کُنِید، ریشه-کَن موشِید.

^{۶۴} و خُداوند شُمو ره دَ مینکلِ پَگِ مِلَت ها دَ سر تا سرِ زمی تِیت پَرَک مونه و دَ اُونجی شُمو خُدايُونِ بیگنه ره که از چِبو و سنگ جور شُدِه، خِدمت مُونِید، خُدايُونی ره که نَه شُمو مِیشَنَخِید و نَه بابِه کَلونای شُمو. ^{۶۵} دَ مینکلِ امزُو مِلَت ها شُمو آسودگی ره نَمِینگرِید و جای آرام کدو بِلدِه قَفِ پای شُمو و جُود نَمِیدَشته بَشه. دَ اُونجی خُداوند بِلدِه شُمو دِلِ لَرزو، چِمای خِیره و روحِ پُژمُردِه مِیدِیه. ^{۶۶} زِندگی شُمو رَقمِ قَفِ سرِ او موشه؛^a شاو و روز ره دَ ترس-و-وَحْشَت تیر مُونِید و دَ زِندگی خُو هیچ اِعتبار نَمِیدَشته بَشِید. ^{۶۷} دَ وختِ صُبح مَوگِید: 'کَشکِه شام موبُود،' و دَ غَیبتِ شام مَوگِید: 'کَشکِه

^a ۲۸:۶۶ دَ زَبونِ عِبرانی نَوشته یه: "زِندگی شُمو دَ پِیش رُوی شُمو اوزو یه."

صَبِيحٌ مُؤَبَّدٌ، بِخَاطِرِ تَرَسَى كَه دَ دِلِ خُو اَحْسَاسِ مُؤَنِيْدِ وِ بِخَاطِرِ چِيْزَايِ كَه چِيْمَايِ شُمُو مِيْنِگِرَه. ٤٨ خُداوند شُمُو رَه قَد كِشْتِي هَا اَمْرُو رَاه كَه دَز شُمُو كُفْتُم دِيْگَه نَمِيْنِگَرِيْد بَسْم دَ مِصْرِ مُؤَبْرَه؛ و دَ اَوْنَجِي شُمُو خُودُوْنِ خُو رَه دَ دُشْمَنَايِ خُو دَ عِنْوَانِ غُلامِ و كِنِيْزِ سُوْدَا مُؤَنِيْد، لِيَكِنِ هِيْجِ خَرِيْدَارِ پِيْدا نُمُوْشَه.

خُداوند عهدِ خُو رَه قَد اِسْرَائِيْلِ تازَه مُوْنَه

٢٩ اِی توره هَايِ عَهْدِي اَسْتَه كَه خُداوند دَ سَرزَمِيْنِ مُوآبِ دَ مُوسَى اَمْرِ كَد تَا قَد بَنِي اِسْرَائِيْلِ بَسْتَه كَنَه، جَدَا اَز عَهْدِي كَه اُو قَد اَزُوا دَ حُورِيْبِ بَسْتَه كَد. ٢ پَس مُوسَى پَكِ بَنِي اِسْرَائِيْلِ رَه كُوِي كَد و دَزُوا كُفْت: ”شُمُو پَكِ چِيْزَايِ رَه كَه خُداوند دَ پِيْشِ چِيْمَايِ شُمُو دَ سَرزَمِيْنِ مِصْرِ دَ حَقِ فِرْعَوْنِ، پَكِ خِدْمَتْگَارَايِ شِي و تَمَامِ سَرزَمِيْنِ شِي كَد، دِيْدِيْد. ٣ اَر، چِيْمَايِ شُمُو مُصِيْبِيْتِ هَايِ بَزْرُگِ، مُعْجَزَه هَا و چِيْزَايِ عَجِيْبِ بَزْرُگِ رَه دِيْد. ٤ مَگَم تَا اِمْرُوْزِ خُداوند دَز شُمُو دَلِي كَه دَاْنَا بَشَه، چِيْمَايِ كَه بِيْنَا بَشَه و گوْشَايِ كَه شِنُوَا بَشَه نَدَدَه. ٥ مُدْتِ چَلِ سَالِ مَا شُمُو رَه دَ بِيَابُو رَهْبَرِي كَدَم؛ دَ اَمْرِي مُدْتِ نَه كَالَايِ شُمُو شَارِيْدِ و نَه كُوْشْرَه هَايِ شُمُو كَنْدَه شُد، ٦ شُمُو نَه نَانِ خُورِيْدِ و نَه شَرَابِ اَنْگُوْرِ و شَرَابِ هَايِ دِيْگَه وُچِي كَدِيْد، بَلَكِه هَر چِيْزِ رَه كَه خُداوند مُهْيَا كَد خُورِيْدِ، تَا بَدَنِيْد كَه خُداوند، خُدايِ شُمُو اَسْتَه.

٧ و غَيْتِيْكَه دَ اِيْنَجِي رَسِيْدِيْد، سَبِيْحُوْنِ پَادِشَاهِ حِشْبُوْنِ و عُوْجِ پَادِشَاهِ بَاشَانِ دَ خِلَافِ مُوْبُرِ شُدَه اَمْدِ تَا قَد اَز مُوْجَنْگِ كَنَه، مَگَم مُو اَوْنَا رَه شِكْسْتِ دَدِي ٨ و سَرزَمِيْنِ اَزُوا رَه گَرِفْتَه دَ رَثُوْبِيْنِيَا، جَادِيَا و نِيْمِ طَايِفَه مَنَسَى دَ عِنْوَانِ مُلْكِيْتِ دَدِي. ٩ پَس تُوْرَايِ اَمْرِي عَهْدِ رَه دَ دِقْتِ دَ جَايِ بِيْرِيْدِ تَا هَر كَارِي رَه كَه اَنْجَامِ بِيْدِيْد كَامِيَاْبِ شُنِيْدِ.

١٠ اِمْرُوْزِ پَكِ شُمُو دَ حُضُوْرِ خُداوند، خُدايِ خُو اِيْسْتَه شُدِيْد: رَهْبَرَايِ طَايِفَه هَايِ شُمُو،^a رِيْشِ سَفِيْدَايِ شُمُو، كَنَه كَلُوْنَايِ شُمُو، پَكِ مَرْدَايِ اِسْرَائِيْلِ، ١١ بَجَكِيْچَايِ شُمُو،

^a ٢٩:١٠ دَ بَعْضِي نُسْخَه هَا «رَهْبَرَايِ شُمُو، طَايِفَه هَايِ شُمُو» نُوْشْتَه يَه.

خاتونوی شُمو، بیگنه های که دَ خیمه‌گاهِ شُمو آسته، از چپو میده‌گرای شُمو گرفته تا آو کَشای شُمو. ۱۲ شُمو حاضرِ شُدید تا دَ عهدِ خُداوند، خُدای خُو و قَسَمِ خُداوند، خُدای خُو که امروز قد شُمو بسته مونه شاملِ شُنید ۱۳ و تا که خُداوند امروز شُمو ره دَ عنوانِ قَوْمِ خُو برقرار کُنه و خُدای شُمو بَشه، اُمو رقم که دَز شُمو وعده دَد و دَ بابه کَلونای شُمو اِبراهیم و اِسحاق و یَعقُوب قَسَم خورد. ۱۴ ما ای عهد و قَسَم ره تنها قد شُمو بسته نَمُونم، ۱۵ قد شُمو که امروز دَ اینجی قد ازمو دَ حُضُورِ خُداوند، خُدای مو حاضرِ اَسْتید، بلکه قد نسل های آینده که امروز قد ازمو دَ اینجی نییه ام بسته مُونم؛ ۱۶ -- دَ یاد شُمو بَشه که مو دَ سرزمینِ مصر چی رقم زندگی مَوکدی و چطور از مینکلِ مِلّت ها تیر شده دَ اینجی اَمدی ۱۷ و شُمو چیزای نفرت‌انگیز امزی مِلّت ها ره دیدید، بُت‌های پلید ره که از چپو و سنگ و از نُقره و طلا جور شُدَد و دَ مینکلِ ازوا و جُود دَشت -- ۱۸ باخبر بَشید که امروز دَ مینکلِ شُمو کُدم مَرَد یا خائُو، کُدم اولادِ بابه یا طایفه نَبشه که دِل شی از خُداوند، خُدای مو بگرده و رفته خُدا یونِ امزُو مِلّت ها ره عبادت کنه. نَشنه دَ مینکلِ شُمو ریشِه بَشه که میوه تلخ و زاردار بدیه. ۱۹ ای رقم نفر و ختیکه تورای امزی عهد-و-قَسَم ره بَشنوه، اُو دَ دِلِ خُو خود ره اِطْمینان دده مَوگیه: 'اگرچه دَ مُطابقِ سنگدلی خُو رفتار مُونم، ما سلامت مومنم، اُو باعثِ موشه که تر و خُشک یگجای دَر بگیریه. ۲۰ خُداوند راضی نَموشه که اُو ره بَبخشه، بلکه آتِشِ قار و غِیرتِ خُداوند دَ حُضدِ امزُو نفر داغ موشه و پگِ نالتِ های که دَ امزی کِتابِ نوشته شده، دَ بله اَزو مییه و خُداوند نامِ اَزو ره از تی آسمو گُل مونه. ۲۱ خُداوند اُو ره از پگِ طایفه های اِسرائیل جدا مونه تا مُطابقِ پگِ نالتِ های عهدی که دَ امزی کِتابِ شریعت نوشته شده دَزُو بدی بَرسنه. ۲۲ نسل های آینده یعنی اولادای شُمو که بعد از شُمو مییه و بیگنه های که از سرزمینای دُور مییه، اونا مُصیبتِ امزی سرزمی و مریضی های ره که خُداوند دَ بله ازی اُورده مینگره. ۲۳ اونا مینگره که تمامِ زمینای شی دَ وسیله گوگرد و شوره دَر گرفته، دَز شی هیچ چیز کِشت نَموشه و هیچ چیز نَمورویه و هیچ علف سُوَز

نمونه و حالت شی رقم خرابی سدوم و عموره و آدمه و صبوئیم شده که خداوند د غیتِ قار و غَضَبِ حُو اونا ره سرنگون کد. ^{۲۴} اوخته پگِ مِلتِ ها پُرسان مونه: 'چرا خداوند قد امزی سرزمی ای کار ره کده و شدتِ قارِ کلون شی از چی خاطر بود؟' ^{۲۵} پس دزوا گفته موشه: 'ای امزی خاطر شده که اونا عهدِ خداوند، خدای بابه کلونای حُو ره که او د غیتِ برو اوردونِ ازوا از سرزمینِ مصر قد ازوا بسته کدد، میده کد ^{۲۶} و رفته خدایونِ بیگنه ره عبادت کد و اونا ره سجده کد، خدایونی ره که اونا نمیشنخت و خداوند عبادتِ ازوا ره منع کدد. ^{۲۷} پس آتشِ قارِ خداوند د خِلافِ امزی سرزمی داغ شد و تمام نالت های ره که د امزی کتاب نوشته شده، د بِلِه شی اورد. ^{۲۸} خداوند اونا ره قد قار و حَشَم و غَضَبِ بزرگ از سرزمینِ ازوا ریشه کن کد و د سرزمینِ دیگه پورته کد، امو رقم که امروز آسته.'

^{۲۹} چیزای تاشه د خداوند، خدای مو تعلقِ دره، لیکن چیزای که برملا آسته، تا ابد دز مو و اولادای مو تعلقِ دره، تا پگِ تورای امزی شریعت ره د جای بیری.

نتیجه پس آمدو سون خدا

۳۰ ^۱ وختیکه پگِ امزی چیزا، یعنی برکت ها و نالت های که د پیش شمو ایشتم د بِلِه شمو آمد و شمو امیا ره د مینکلِ پگِ مِلتِ های که خداوند، خدای شمو، شمو ره د اونجی هی مونه، د یاد اوردید ^۲ و سون خداوند، خدای حُو پس آمدید و از آید شی شدید و تمام چیزای ره که ما امروز دز شمو امر موئم، شمو و بچکیچای شمو قد تمام دل و تمام جان حُو د جای اوردید، ^۳ اوخته خداوند، خدای شمو خوشبختی های شمو ره پس میره ^۴ و د بِلِه شمو رحم کده شمو ره از مینکلِ پگِ قوم های که خداوند، خدای شمو، شمو ره د اونجی تبت پرک کده، پس جم مونه. ^۴ حتی اگه شمو

^a ۳:۳۰ یگ معنای دیگه شی اینی آسته: "شمو ره از اسیری پس میره."

تا آخرِ زمی^a ام آواره شده بشید، خُداوند، خُدای شُمو، امزُونجی ام شُمو ره جم مونه و پس میره.^۵ و خُداوند، خُدای شُمو، شُمو ره دَ سرزمینی که دَ بابه کلونای شُمو تعلق دشت پس میره و شُمو صاحبِ ازو موشید؛ اُو دَ حق شُمو خویی مونه و تعداد شُمو ره از بابه کلونای شُمو کده کلوتر موكنه.^۶ علاوه ازی، خُداوند، خُدای شُمو دِل از شُمو و دِل بچکِ چای شُمو ره ختنه مونه تا خُداوند، خُدای خُو ره قد تمام دِل و تمام جان خُو دوست دشته بشید و زنده بُمَید.^۷ خُداوند، خُدای شُمو پگِ امزی نالت ها ره دَ بله دُشمن و مخالفای شُمو که شُمو ره آزار-و-اذیت کد میره.^۸ اوخته شُمو بسم از آید خُداوند موشید و پگِ احکامِ ازو ره که ما امروز دَز شُمو امر مُونم، دَ جای میرید^۹ و خُداوند، خُدای شُمو، شُمو ره دَ پگِ کارای دِست شُمو کامیاب مونه و دَ تَمَر رَحَم شُمو، دَ تَمَر چارپایای شُمو و دَ حاصلاتِ زمین شُمو بَرکت میدیه، چُون خُداوند از کامیاب کدون شُمو بسم خوشحال موشه، امو رقم که از کامیاب کدون بابه کلونای شُمو خوشحال شد،^{۱۰} دَ شرطی که از آید خُداوند، خُدای خُو شنید و احکام و دستورای شی ره که دَ امزی کتابِ شریعت نوشته شده، دَ جای بیرید و قد تمام دِل و تمام جان سُون خُداوند، خُدای خُو پس بیید.

اِنْتِخابِ زندگی یا مرگ

^{۱۱} امی حُکم ره که ما امروز دَز شُمو امر مُونم، بلده شُمو کلو مُشکل نیسته و از دِسترس شُمو ام دُور نییه.^{۱۲} ای دَ عالمِ باله نیسته که بگید: 'کی بلده ازمو دَ عالمِ باله موره و اُو ره بلده ازمو میره تا که مو بَشَنوی و دَ جای بیری؟'^{۱۳} دَ اُو طرفِ دریا ام نیسته که بگید: 'کی بلده ازمو دَ اُو طرفِ دریا تیر موشه و اُو ره بلده ازمو میره تا که مو بَشَنوی و دَ جای بیری؟'^{۱۴} بلکه ای کلامِ غدر دَ نزدیک شُمو آسته؛ دَ دان شُمو و دَ دِل شُمو، تا ای ره دَ جای بیرید.

^a ۳۰:۴ دَ جای «زمی» دَ زیونِ عبرانی «آسمو» نوشته یه.

۱۵ اینه، ما امروز ام زندگی و کامیابی ره د پیش روی شمو ایشتم و ام مرگ و تباهی ره. ۱۶ چون ما امروز دز شمو امر مونم که خداوند، خدای خو ره دوست داشته بشید، د مطابق راه ها-و-طریق های ازو رفتار کنید و احکام، قانونا و دستورای ازو ره د جای بیرید تا زنده بمانید و تعداد شمو کلو شنه و تا خداوند، خدای شمو، شمو ره د سرزمینی که بلده تصرف کدون شی دزو داخل موشید، برکت بدیه. ۱۷ لیکن اگه دل شمو از راه بر شنه و از آید نشنید و گمراه شده خدایون بیگنه ره سجده و عبادت کنید، ۱۸ امروز دز شمو اعلان مونم که شمو حتماً از بین مورید و د سرزمینی که بلده تصرف کدون شی از دریای اردن تیر شده داخل موشید، عمر دراز نمیداشته بشید. ۱۹ امروز آسمو و زمی ره د بله شمو شاهد میگیرم که ما زندگی و مرگ ره د پیش روی شمو ایشتم و برکت و نالت ره. پس زندگی ره انتخاب کنید تا شمو و اولاده شمو زنده بمانید. ۲۰ آره، خداوند، خدای خو ره دوست داشته بشید، از آید شی شنید و دزو محکم بچسپید، چراکه او زندگی و درازی عمر شمو آسته، تا د سرزمینی که خداوند بلده بابه کلونای شمو، ابراهیم و اسحاق و یعقوب قسم خورد که او ره دزوا میدیه، جای-د-جای شنید.

خدا بلده یوشع وظیفه میدیه

۳۱ موسی ادامه دده اینی تورا ره د پگ قوم اسرائیل بیان کد ۲ و دزوا گفت: "ما آلی یگ صد و بیست ساله آستم و دیگه توان بر-و-در شدو ره ندرم و خداوند ام دز مه گفته که، تو امزی دریای اردن تیر نموشی. ۳ خداوند، خدای شمو خود شی پیش پیش شمو از دریای اردن تیر موشه و او امی ملت ها: ره از پیش روی شمو نابود مونه تا سرزمین ازوا ره تصرف کنید. یوشع ام پیش پیش شمو از دریای اردن تیر موشه، امو رقم که خداوند گفته. ۴ خداوند د حق ازوا امو کار ره مونه که د حق سیحون و عوج پادشایون اموریا و د حق سرزمین ازوا کد وختیکه اونا ره نابود کد.

۵ خُداوند اُونَا رِه دَ دِست شُمُو تَسْلِیم مُونِه و شُمُو قَد اَزوا دَ مُطَابِقِ تَمَام حُکْمی کِه ما دَز شُمُو اَمْر کَدُم رِفْتار کُنِید. ۶ قَوی و دَلِیر بَشِید؛ اَزوا تَرَس نَخوَرِید و وَحْشَت نَكُنِید، چِرَاکِه خُداوند، خُداي شُمُو خُود شِی قَد شُمُو موره؛ اُو شُمُو رِه تَنها نَمِیلِه و شُمُو رِه ایلِه نَمِیدِه.

۷ اوخته مُوسى یوشع رِه کوی کد و دَ پِیشِ نَظَرِ پَگِ قَوْمِ اِسْرَائِیلِ دَزُو گُفت: ”قَوی و دَلِیر بَش، چِرَاکِه تُو قَد اَمزى قَوْمِ دَ سِرزَمِینى مورى کِه خُداوند دَ بابِه کَلونای اَزیا قَسَم خُورَد کِه دَزیا مِیدِه؛ و تُو اُو رِه دَ عِنوانِ مُلکِیتِ بِلدِه اَمزیا مِیدى. ۸ خُداوند خُود شِی پِیشِ تُو موره و قَد تُو آستِه؛ اُو تُو رِه تَنها نَمِیلِه و تُو رِه ایلِه نَمِیدِه. پس تَرَس نَخور و وَحْشَت زَدِه نَبَش.“

۹ اوخته مُوسى اَمى شَرِيعت رِه نَوشْتِه کَدِه دَ پِیشوايو، یَعْنى دَ اَوْلادِه لاوى کِه مَسْئُولِ بُرْدونِ صَنْدُوقِ عَهْدِ خُداوند بُوَد و دَ پَگِ رِيشِ سَفِیدایِ قَوْمِ اِسْرَائِیلِ دَد. ۱۰ و مُوسى دَزوا اَمْر کَدِه گُفت: ”دَ اَخِرِ هَر هَفْت سال، دَ سَالِ بَخْشِیدونِ قَرْضِ هَا کِه تَعْيِین شُدِه، دَ عَیْتِ عَیدِ چَپْرِی هَا، ۱۱ و خْتِیکِه پَگِ قَوْمِ اِسْرَائِیلِ دَ حُضُورِ خُداوند، خُداي شُمُو دَ جایی کِه اُو اِنْتِخابِ مُونِه حَاضِرِ موشِه، شُمُو بایَدِ اِی شَرِيعت رِه دَ پِیشِ تَمَامِ قَوْمِ اِسْرَائِیلِ بَخانِید تا دَ گُوشِ اَزوا بَرَسِه. ۱۲ قَوْمِ رِه یَعْنى مَرْدَا، خاتُونو، بچکِیچا و بیگَنه هَاي رِه کِه دَ شارایِ شُمُو زِنْدَگى مُونِه جَم کُنِید تا اُونَا بَشَنوَه و یَاَدِ بَگِیرِه کِه اَز خُداوند، خُداي شُمُو بَتَرَسِه و تَمَامِ توراىِ اَمزى شَرِيعت رِه دَ دَقْتِ دَ جَایِ بیره ۱۳ و تا بچکِیچایِ اَزوا کِه اَمى شَرِيعت رِه نَمِیدَنه، اَم بَشَنوَه و یَاَدِ بَگِیرِه تا بِلدِه تَمَامِ عُمَرِ حُو دَ سِرزَمِینى کِه شُمُو بِلدِه تَصَرَفِ کَدونِ شِی اَز درِیایِ اَرْدُن تِیرِ موشِید و دَ اُونَجى زِنْدَگى مُونِید اَز خُداوند، خُداي شُمُو بَتَرَسِه.“

۱۴ خُداوند دَ مُوسى گُفت: ”اِینِه، وختِ مَرْدونِ تُو نَزْدِیکِ آستِه؛ یوشع رِه کُوى کُوى و دَ حَیمِه مُلَاقَاتِ حَاضِرِ شَنِید تا اُو رِه وَظِيفَه بَدِیم.“ پس مُوسى و یوشع اَمَدِه دَ حَیمِه مُلَاقَاتِ حَاضِرِ شُد. ۱۵ اوخته خُداوند دَ سَتُونِ اَوْرِ دَ حَیمِه ظاهِرِ شُد و سَتُونِ اَوْرِ دَ درِگِه

خیمه ایسته شد. ^{۱۶} و خداوند دَ موسیٰ گفت: "دَ زودی تُو فوت کده قد بابه کلونای حو یگجای موشی. بعد ازو ای قوم باله شده از خدایون بیگنه پیروی مونه، از خدایون امزو سرزمی که اونا دَ اونجی دَ مینکل ازوا داخل موشه؛ قد امزی کار اونا خود ره فاحشه جور مونه؛ اونا مره ایله مونه و عهدی ره که قد ازوا بسته کدیم، میده مونه. ^{۱۷} دَ امزو روز آتشی قار مه دَ بله ازوا داغ موشه و ما اونا ره ایله مونم و روی خو ره ازوا تاشه مونم؛ اونا نابود موشه و مصیبت ها و مشکلات کلو دَ بله ازوا مییه، دَ اندازه که اونا دَ امزو روز مویگه: 'آیا امی مصیبت ها امزی خاطر دَ بله مو نمده که خدای مو دَ مینکل مو نیسته؟' ^{۱۸} لیکن دَ امزو روز ما حتماً روی خو ره ازوا تاشه مونم، بخاطر پگ شرارت-و-بدی که اونا کده و بخاطری که سون خدایون بیگنه رفته. ^{۱۹} پس آلی ای سرود ره بلده خو نوشته کنید و تُو ای ره دَ بنی اسرائیل تعلیم بدی تا اونا ای ره از بر کنه^{۲۰} و تا ای سرود بلده ازمه دَ خلاف بنی اسرائیل یگ شاهد بشه. ^{۲۰} چون وختی اونا ره دَ سرزمینی که دَ بابه کلونای ازوا وعده کدیم پرسنم، دَ سرزمینی که از شی شیر و غسل جاری آسته، اوخته اونا خورده سیر و چاق موشه و سون خدایون بیگنه موره و اونا ره عبادت مونه و دَ ز مه توهین کده عهد مره میده موکنه. ^{۲۱} وختیکه مصیبت ها و مشکلات کلو دَ بله ازوا مییه، اوخته ای سرود رقم یگ شاهد دَ بله ازوا شاهی میدیه، چراکه ای سرود از دان اولاده ازوا پرمشت نموشه. چون دَ باره خیالات ازوا ما امی آلی میدنم، پیش ازی که اونا ره دَ سرزمینی که دَ باره شی قسم خوردیم، داخل کنم. ^{۲۲} پس دَ امزو روز موسیٰ ای سرود ره نوشته کد و دَ بنی اسرائیل تعلیم دد. ^{۲۳} اوخته خداوند دَ یوشع باچه نون وظیفه دد و گفت: "قوی و دلیر بش، چراکه تُو بنی اسرائیل ره دَ سرزمینی که ما بلده ازوا وعده کدیم داخل مونی و ما قد تُو آستم." ^{۲۴} وختی موسیٰ تورای امزی شریعت ره دَ یگ کتاب تا آخر نوشته کده خلاص کد، ^{۲۵} او دَ لایبای که مسئول بردون صندوق عهد خداوند بود، امر کده گفت: ^{۲۶} "ای

^{۱۹:۳۱} دَ زبون عبرانی مویگه: «ای سرود ره دَ دان ازوا بیل.»

کتاب شریعت ره بگیریِد و د پالوی صندوق عهدِ خُداوند، خُداى خُو بیلید تا د اُونجی د عنوانِ شاهدِ دِ خِلافِ بَنیِ اسرائیلِ بَشَه. ۲۷ چُون ما میدَنُم که شُمُو چِقیس یاغی و سرکشِ اَسْتِید. اینه، امروز که ما هنوز زنده و د مینکل شُمُو اَسْتُم، شُمُو دِ خِلافِ خُداوند شورشِ کدید، پس چِقیس کلوتر بعد از مُردون مه شورشِ مُونید! ۲۸ پگِ ریشِ سفیدای طایفه های خُو و کتله کلونای خُو ره دِ پیشِ مه جَم کُنید تا ایِ تورا ره دِ گوشِ ازوا پِرَسْنُم و اَسْمُو و زمی ره دِ بِلَه ازوا شاهدِ بگیریِم. ۲۹ چُون ما میدَنُم که بعد از مُردون مه شُمُو خودون ره کاملاً فاسِدِ مُونید و از راه-و-طریقِی که دَز شُمُو اَمَرِ کدیم میگردید. دِ زمانای آینده مُصِیبتِ دِ بِلَه شُمُو مییه، چُون شُمُو چیزی ره انجامِ میدید که دِ نظرِ خُداوند بدِ اَسْتَه و قد کارایِ دِستِ خُو قارِ خُداوند ره باله میرید.

سُرودِ مُوسى

۳۰ اوخته مُوسى توراى امزى سُرود ره دِ حالیکه تمامِ جماعتِ اسرائیلِ گوشِ میگردید تا اَخرِ خاند:

۱ "ای آسمونا، گوشِ بگیریِد که ما توره مُوگیم؛

۳۲

ای زمی، توراى دانِ مَرَه بَشَنَو!

۲ بیلِ که تعلیمِ مه رقمِ بارو اَلیِ بُباره

و توراى مه رقمِ شبنمِ وریِ بَشِینه،

رقمِ قطره هایِ تَرَمِ بارو دِ بِلَهِ عِلْفِ تازه

و رقمِ بارشِ ها دِ بِلَهِ گیاهِ هایِ نَو-بُر-شده،

۳ چراکه ما نامِ خُداوند ره اِعلانِ مُونُم:

بُزرگیِ خُداى مو ره تَوْصِیفِ کُنید!

۴ اُو قاده-و-پناهگاهِ اَسْتَه، کارایِ شىِ کاملِ،

و پگِ راهِ هایِ شىِ پُر از اِنصاف.

أُو خُدای وفادار آسته و دُور از جِبله-و-مَکر،
أُو عادِل و راست آسته.

۵ قوم شی دَ برابرِ اَزو فِساد کد؛

عِیب های ازوا ثابت کد که اونا بچکِیچای اَزو نییه،
بلکه یگ نسلِ کَجرو و گُمراه آسته.

۶ آی قومِ جاهِل و نادو،

آیا نیکی های خُداوند ره امی رقم ادا مُونید؟

آیا اُو آته و صاحبِ شُمو نیسته؟

أُو شُمو ره خَلق کده اُستوار کد.

۷ روزای قدیم ره دَ یاد خُو بیرید

و دَ باره سال های گُذشته فکر کُنید.

از آته خُو پُرسان کُنید تا دَز شُمو بیان کُنه،

و از ریش سفیدای خُو تا دَز شُمو نقل کنه.

۸ وختیکه خُدای مُتعال تقسیمِ مِلّت ها ره دَزوا دَد

و بَنی آدم ره دَ هر جای تَبیت کد،

أُو سرحدِ قوم ها ره دَ مُطابقِ تعدادِ بَنی اسرائیل تعیین کد.

۹ چُون تقسیمِ خُداوند قومِ اَزو آسته

و یعقُوب^a حصّه خاصِ اَزو.

۱۰ خُداوند اُو ره دَ یگ زمینِ بیابونی پیدا کد،

دَ یگ بیابونِ خُشک و سوزان.

أُو ره پناه دَد و فکرِ خُو ره سُون اَزو گرفت

^a ۳۲:۹ یعقُوب یعنی قومِ اسرائیل.

- و ازو رقمِ تَخْمِ چیم خُو حِفَاظَتِ کد .
- ۱۱ رقمی که بُرْکُجِ چُوچه های خُو ره از وور خُو پَرَواز مِیدیه
و دَ بِلِه چُوچه های خُو پَر مِیَزَنه،
رقمی که بال های خُو ره واز کده اونا ره باله مونه
و اونا ره دَ بِلِه پَرهای خُو موبره،
۱۲ اَمُو رقم خُداوند تنهای خُو اُو ره رهبری کد؛
هیچ خُدای بیگنه قد ازو نَبود .
- ۱۳ خُداوند اُو ره دَ پلندی های زمی سوار کد
و از حاصِلاتِ زمی دَزُو خورند؛
اُو از قَرخِ دَزُو عسل دَد که بچشه،
و از سنگِ خارا روغو .
- ۱۴ مسکِه گله و شِیرِ رمه ره
قد چربی باره گو و فُوجِ های باشان و بَرِها
و خُو بَتَرِین دانه های گندم، دَزُو دَد .
و اُو شراب از خُونِ اَنگُور وُچی کد .
- ۱۵ لیکن یَشُورُون^a چاق شده لَغِه زَد؛
اُو چاق، دَبَل و بَرْتُو شُد .
اُو خُدای ره که اُو ره خَلَقِ کد، ایله کد
و قاده نِجاتِ خُو ره خار-و-حقییر حساب کد .
- ۱۶ اونا قد پَرستشِ خُدا یونِ بیگنه غَبِیرتِ خُداوند ره دَ شور اُورد
و قد کارای نَفرتِ اَنگیزِ خُو قارِ ازو ره باله اُورد .

^a ۳۲:۱۵ یَشُورُون که معنای شی «راستکار» آسته از رُوی کِنایه بلده قومِ اِسْرَائیلِ اِسْتِفاده شُدِه .

۱۷ اونا بَلَدِه جِنِيَاتِ قُرْبَانِي تَقْدِيمِ كَد، نَه دَ خُدَا،
 بَلَدِه خُدَايُونِي كِه اونا هِيچ نَمِيشَنَخْت،
 بَلَدِه خُدَايُونِ نُو كِه تازِه پَيِدا شُدِه،
 بَلَدِه خُدَايُونِي كِه بابِه كَلُونَاي شُمُو ازوا هِيچ ترس نَدَشْت.
 ۱۸ خَالِقِي^a كِه اونا رِه دَ وُجُود اُورِد، پَرَوَاي شِي رِه نَكْد؛
 و خُدَاي كِه اونا رِه پَيِدا كَد، اونا اُو رِه پُرْمُشْت كَد.

۱۹ خُدَاوند اِي كَار رِه دِيْد و ازوا بَدْبُر شُد،
 چِرَاكِه باچِه ها و دُخْتَرُون شِي قَارِ اَزُو رِه بالِه اُورِد.
 ۲۰ پَس اُو كُفْت: 'مَا رُوِي خُو رِه ازوا تاشِه مُونُم،

تا بِنِگَرُم كِه عاقَبَتِ ازوا چِي موشِه؛
 چُون اونا يِگ نَسَلِ گُمراه-و-شَرِيرِ اَسْتِه،
 بچِكِيچاي كِه وُفَا دَز شِي وُجُود نَدَرِه.

۲۱ اونا قَد پَرَسِتِش چِيَزاي كِه خُدَا نَبِيِه مَرِه سِرِ غَيْرَت كَد
 و قَد بُت هاي خُو قَار مَرِه بالِه اُورِد.

پَس ما اونا رِه دَ وِسِيْلِه كَساي كِه هِيچ قَوْم حِسَاب نَمُوشِه سِرِ غَيْرَت مُونُم
 و تَوَسُطِ يِگ مِلَّتِ جَاهِلِ قَارِ ازوا رِه بالِه مِيرُم.

۲۲ چُون يِگ اَتِش دَ وِسِيْلِه غَضَبِ مِه داغ شُدِه
 كِه اَلَنِكِه شِي تا غَوُجِي هاي عَالَمِ مُرْدِه ها مِيرَسِه؛
 اُو زَمِي رِه قَد حاصِلِ شِي قُورْت مُونِه
 و بُنيادِ كُوه ها رِه اَتِش مِيرَنِه.

۲۳ ما بَلَاها رِه دَ بَلِه ازوا جَم مُونُم

^a ۱۸: ۳۲ دَ جاي «خالق» دَ زَبُونِ عِبْرَانِي «قاده» نُوَشْتِه يِه.

و خَلَطَهُ تَبْرَهَای خُو رِه دَ بِلِه ازوا خالی مُونُم.

۲۴ اُونَا از گُشَنگی تَلَف مُوشِه،

و دَ وَسِیلَه آتَشِ تَو و مَرَضِ وُبَای تَلَخ از بَین مورِه؛

ما دَنَدونَی جانَوْرَای وَحْشی رِه دَ خِلَافِ ازوا رَبِی مُونُم

و زارِ جاندارَی رِه که دَ خَاکِ خَزَکِ مُونِه.

۲۵ شَمشیرِ اُونَا رِه دَ بُرُو بَی اُولادِ مُونِه

و وَحْشَتِ دَ داخِلِ دَ بِلِه ازوا حاکِمِ مُوشِه.

مَرَدَایِ جوانِ و دُخترِونِ جوانِ،

نِلغِه گونِ شَیرخورِ و نَفْرَایِ مُوی سفیدِ پگِ شی نَابُودِ مُوشِه.

۲۶ ما گُفْتُمُ که اُونَا رِه تَبِتِ پَرِکِ کُنُم

و نامِ ازوا رِه از مینکَلِ اِنسانِ ها گُلِ کُنُم؛

۲۷ لَبِکِنِ از طَعْنِه دُشْمُو تَرَسِیدُم

که نَشْنَه مُخَالَفا عَاطُطِ فِکْرِ کُنِه

و بُگیه: ”دِسْتِ ازمو پِیروزِ شُدِه؛

و خُداوندِ پگِ امزیِ کارا رِه نَکَدِه.“

۲۸ اُونَا یگِ قَوْمِ بَی عَقْلِ اَسْتِه

و دَزوا هِیچِ داناییِ و جُودِ نَدَرِه.

۲۹ کَشْکِه اُونَا عَقْلِ مِیْدَشْتِ و اَمیِ توره رِه مُوفامِید

و پَیِ مُوبُرْدِ که عاقِبَتِ ازوا چِیِ مُوشِه!

۳۰ چِطُورِ یگِ نَفْرِ مِیْتَنَه هزارِ نَفْرِ رِه دُمبالِ کَنِه

و دُو نَفْرِ دَه هزارِ نَفْرِ رِه دُو تَلْجیِ کَنِه،

اگِه قَادِه پَناهِگَهِ ازوا اُونَا رِه سَوْدَا نَکَدِه بَشَه،

و خُداوند اونا ره تسلیم نَکده بَشه!
۳۱ چُون پناهگاهِ دُشمنّا رقمِ قاده پناهگاهِ ازمو آلی نیسته،
حتّا دُشمنای مو ای ره تصدیق مونه.

۳۲ تاک های انگورِ ازوا از تاکستان های سدوم مییه
و از باغ های انگورِ عموره.
انگورای ازوا انگورای زاردار آسته
و خوشه های ازوا تلخ.
۳۳ شرابِ ازوا زارِ مار آسته،
زارِ کُشنده تیرمار.

۳۴ آیا ای چیزا د پیش مه دَخیره نییه
و د دی‌خانه های مه مَهر-و-لاک نَشده؟
۳۵ انتقامِ گِرفتو و جزا ددو کارِ ازمه یه؛
پای های ازوا د وختی مُعین میلَخشه،
چراکه روزِ تباهی ازوا نزدیک آسته

و نابودی که د بِلّه ازوا آمدنی یه، عَجَله مونه.

۳۶ چُون خُداوند قَوْم خُو ره د حق شی میبرسنه
و د خدمتگاری خُو دلِ موسوزنه،

دُرست د غَیتی که او مینگره که قُوت ازوا از بین رفته
و هیچ کس باقی نَمنده، نه غلام و نه آزاد.

۳۷ اوخته خُداوند د قَوْم خُو مَوگِیه: 'کُجا آسته خُدایون ازوا،

قاده های پناهگاهی که اونا دزوا پناه گِرفتند،

۳۸ خُدایونی که چربی قُربانی های ازوا ره مُوخورد

و شرابِ هدیه های وُچی کَدنی ازوا ره وُچی مُوکد؟

۳۹ اینه، بِنگرید که ما خود مه امو اَسْتُم!

و د پالوی مه هیچ خُدای دِیگه وُجود نَدِره.

ما مُوکُشُم و ما زنده مُونُم،

ما زخمی مُونُم و ما شفا میدیُم،

و هیچ کس از دِست مه خلاص شُدِه نَمیْتنه.

۴۰ چُون ما دِست خُو ره دَ آسمو باله مُونُم و مُوگیُم:

”ما تا اَبَد زنده اَسْتُم.

۴۱ ما شمشیرِ جَلوی خُو ره تیز مُونُم

و دِست مه اُو ره بلده قضاوت میگیره.

ما از دُشمنای خُو اِنتقام میگیرم

و کسای ره که از مه بد مُوبره جَزا میدیُم.

۴۲ تیرهای خُو ره قد خُون مَسْت مُونُم

قد خُون کُشته شُدِه ها و اسپیرا؛

شمشیر مه گوشت مُوخوره

گوشتِ سرِ قومندانای دُشمو ره.”

۴۳ آی مِلّت ها قد قَوْمِ اَزو خوشحالی کُنید،

چراکه اُو اِنتقامِ خُونِ خِدمتگارانِ خُو ره میگیره؛

اُو از دُشمنای خُو اِنتقام میگیره

و سرزمی و قَوْمِ خُو ره از گُناه پاک مونه.”

۴۴ دَمزى رَقْمِ مُوسَى اَمَدَه پَگِ توراى اَمزى سَرود رِه دَ حَالِيكِه قَوْمِ گُوشِ مِيگِرِفَتِ خاند، اُو وِ يوشِيع^a باچِه نُون. ۴۵ وختِيكِه مُوسَى پَگِ اَمزى تورا رِه دَ تَمَامِ قَوْمِ اِسْرَائِيلِ خاند و خِلاصِ شُد، ۴۶ اُو دَزوا گُفَت: ”پَگِ توراى رِه كه ما اِمروز بَحِيثِ شَاهِدِ دَز شُمُو اِعْلانِ كَدُمِ دَ دِلِ خُو جَاى بَدِيدِ و دَ بَچِكِيچَاى خُو اَمَرِ كُنِيدِ كه تَمَامِ توراى اَمزى شَرِيْعَتِ رِه دَ دَقْتِ دَ جَاى بِيَرِه، ۴۷ چِراكه اِى بِلَدِه شُمُو توره اِيلَهِيى نِيستِه، بَلَكِه زَنَدَگِي شُمُو يَه؛ دَ وَسِيْلَه اَمزى توره شُمُو دَ اَمْرُو سَرزَمِي كه بِلَدِه تَصْرَفِ كَدونِ شِي از دَرِباى اَرْدُنِ تير مُوشِيِد، عُمَرِ دِرَاز مِيَدَشْتِه بَشِيِد.“

خُداوندِ مُوسَى رِه از مَرگِ شِي باخبرِ مُونه

۴۸ دَ اَمْرُو رُوزِ خُداوندِ دَ مُوسَى گُفَت: ۴۹ ”دَ اَمزى كَوِه عَبَارِيْمِ، يَعْنِي كَوِه نَبُو كه دَ سَرزَمِيْنِ مَوآبِ رُوى دَ رُوى شَارِ اَرِيحَا اَسْتِه بَرِ شُو و سَرزَمِيْنِ كِنَعانِ رِه كه ما دَ بَنِي اِسْرَائِيلِ دَ عِنوانِ مُلْكِيْتِ مِيَدِيْمِ تُوخِ كُو. ۵۰ تُو دَ اَمْرُو كَوِه كه بَرِ مُوشِي دَ اَمُونَجِي فَوْتِ مُونِي و قَدِ قَوْمِ خُو يِگْجَاى مُوشِي، اَمُو رَقْمِ كه بَرارِ تُو هَارُونِ دَ كَوِه هورِ فَوْتِ كَدِ و قَدِ قَوْمِ خُو يِگْجَاى شُد، ۵۱ چِراكه شُمُو دَ مِيْنَكَلِ بَنِي اِسْرَائِيلِ دَ پِيَشِ اَوِ مَرِيبَاى قَادِشِ دَ بِيابونِ صِيْنِ از مِه نَاِطاعَتِي كَدِيدِ، چُونِ مُقَدَّسِ بُوْدونِ مَرِه دَ مِيْنَكَلِ بَنِي اِسْرَائِيلِ ثابِتِ نَكَدِيدِ. ۵۲ اَمزى خَاطِرِ اَمُو سَرزَمِي رِه تَنها از دُورِ مِيْنِگَرِي، لِيكِنِ دَ اُونَجِي دَ سَرزَمِيْنِي كه دَ بَنِي اِسْرَائِيلِ مِيَدِيْمِ، داخِلِ نَمُوشِي.“

دُعَاى بَرَكْتِ مُوسَى بِلَدِه قَوْمِ اِسْرَائِيلِ

۳۳^۱ اَيْنِمِيا توره هاى بَرَكْتِي اَسْتِه كه مُوسَى، مَرِدِ خُدا، پِيَشِ از مُردونِ خُو قَدِ شِي قَوْمِ اِسْرَائِيلِ رِه بَرَكْتِ دَدِه^۲ گُفَت:

”خُداوندِ از كَوِه سِيْنا اَمَدِ،

^a ۳۲:۴۴ دَ جَاى يوشِيعِ دَ زَبونِ عِبْرانِي حوشِيعِ نُوشتِه يَه.

اُو از سَعِير^a دَ بِلِه ازوا طُلُوعِ كَد
 و از كوه پاران روشنی دَد.
 اُو قد هزاران هزار مُقَدَّسِينَ اَمَد
 و از دِسْتِ رَاسْتِ شِی بِلِدِه ازوا شَرِيعَتِ اَتَشِی بُرُ شُد.^b
^۳ رَاسْتِی كِه اُو قَوْمِ حُو رِه دُوسْتِ دَرِه؛
 پِگِ مُقَدَّسِينَ شِی دَ دِسْتِ اَزُو يِه.
 اُونَا دَ پِيشِ پَيَايِ اَزُو مِيشِينِه
 و هَر كُذَمِ شِی از توره های اَزُو بِرْخُورْدَارِ مُوشِه.
^۴ مُوسَى دَزِ مَوْ شَرِيعَتِی رِه اَمْرِ كَد
 كِه مِيرَاثِ جَمَاعَتِ يَعْقُوبِ اَسْتِه.
^۵ اُو دَ بِلِه يَشُورُونِ^c پَادشَاهِ شُد
 دَ غَيْتِی كِه رَهبرای قَوْمِ قَد طَايفِه های اِسْرَائِيلِ قَتِی جَمِ شُد.

^۶ بِيِلِ كِه رَثَوِيينِ زِنْدِه بُمْنِه و نَمْرِه
 و تَعْدَادِ مَرْدَايِ شِی كَمِ نَبَشِه.

^۷ و دَ بَارِه يَهُودَا اَيْنِی رَقْمِ كُفْتِ:
 "اَيِ خُدَاوَنْد، اَوَازِ يَهُودَا رِه بِشَنُو
 و اُو رِه دَ پِيشِ قَوْمِ شِی بِيِر.
 اُو قَد دِسْتَايِ حُو بِلِدِه حُو جَنْگِ مُونِه

^a ۳۳:۲ سَعِير یعنی اِدوم. ^b ۳۳:۲ دَ بَعْضِی نُسخِه ها اَيْنِی رَقْمِ نُوِشْتِه يِه: اَتَشِ دَ دِسْتِ رَاسْتِ اَزُو.

^c ۳۳:۵ يَشُورُونِ كِه مَعْنَايِ شِی «رَاسْتِكار» اَسْتِه يِگِ لَقَبِ بِلِدِه قَوْمِ اِسْرَائِيلِ اَسْتِه. دَ آيِه ۲۶ امِ عَيْنِ

چيزِ اَسْتِه.

و تُو اُو ره دَ خِلَافِ دُشمنای شی کومک کُو.

^۸ دَ باره لاوی گُفت:

”آی خُداوند، تُمیم-و-اُوریم تُو دَ مردِ وفادار تُو تعلقِ دَره^۹

که تُو اُو ره دَ مَسا آزمایش کده

دَ پیش آوِ مَرِیبا قد ازو جنجال کدی؛[‡]

^۹ قد امزُو که دَ باره آته و آبه خُو گُفت:

’ما اونا ره نَمینخشم،’

و برارون خُو ره نادیده گرفت

و دَ بچکیچای خُو اهمیت نَدَد،

چراکه کلامِ ازتُو ره دَ جای اُورد

و عهد ازتُو ره نگاه کد.

^{۱۰} اونا احکام تُو ره دَ یعقوب تعلیم میدیده،^b

شریعت تُو ره دَ اسرائیل.

اونا دَ خُصُور تُو بَخُورِ خوشبوی تقدیم مونه

و قُربانی های سوختنی دَ بله قُربانگاه تُو.

^{۱۱} آی خُداوند، دَ مال-و-دارایی ازوا برکت پدی

و کارای دستای ازوا ره قبُول کُو.

کمرِ مُخالِفای ازوا ره میده کُو،

^a ۳۳:۸ معنای «تُمیم و اُوریم» دقیق معلوم نیسته. امکان دَره که دُو سنگ بوده بَشه که پیشوای بزرگ

اونا ره بلده قضیه های مُشکل و پی بُردونِ خاست-و-اراده خُدا اِستفاده موكده. ^b ۳۳:۱۰ مقصد از

«یعقوب» قومِ اسرائیل آسته.

[‡] ۳۳:۸ خُروج. ۱۷:۷

کمرِ کسای ره که ازوا بد مُوبره،
تا اونا دیگه باله نَشْنه.

۱۲ دَ باره بنیامین گُفت:

”دوستِ خُداوند دَ پیشِ خُداوند دَ اَمْنِیتِ جای-د-جای مُوشه،
چُونِ قَادِرِ مُتعالِ تمامِ روز اُو ره دَ پناهِ خُو میگیره
و اُو دَ مینکلِ شانه های شی آرام مونه.“

۱۳ دَ باره یوسف گُفت:

”خُداوند سرزمینِ اَزُو ره بَرکتِ بدیه،

قدِ نِعْمتِ های آسمو، و شبنم

و قدِ آو ها از غُوجی های تی زمی؛

۱۴ قدِ بهترینِ ثَمَرِ های آفتو

و قدِ بهترینِ حاصلاتِ که از ماه ها دَ وجودِ مییه؛

۱۵ قدِ بهترینِ نِعْمتِ های کوه های قدیم،

و حاصلاتِ تپه های همیشگی؛

۱۶ قدِ بهترینِ نِعْمتِ های زمی و پُری شی؛

و قدِ لُطفِ امزُو که دَ بُوْته سوزان بُود. †

بیل که پگِ امزیا دَ سرِ یوسفِ قرارِ بگیره،

دَ تولعه کسی که از مینکلِ برارون خُو انتخابِ شُد.

۱۷ اُولباری گِله شی شکوه-و-بزرگی اَزُو یه،

شاخای شی رقمِ شاخای گاوِ وحشی،

† ۱۶:۳۳ خروج ۳.

أَوْ قَدْ ازوا قَوْمَها رَه مَبِينَه،
پَگِ ازوا رَه تا آخِرِ زَمی.
شاخای شِی دِسْتَه های دَه هزار نَفری اِفرایم
و هزار نَفری مَنَسّی اَسْتَه.

۱۸ دَ بارَه زَبُولُون و بَساکار کُفْت:
”أَي زَبُولُون، دَ سَفَر^a های خُو خوشحال بَش †
و تُو أَي بَساکار، دَ خَبِمَه های خُو.
۱۹ اُونَا قَوْمَها رَه دَ کَوَه دَعَوَت مُونَه
و دَ اُونَجی اُونَا قُرَبانی های مُناسِب رَه تَقَدِیم مُونَه؛
چُون اُونَا از پَریمونی دریاها
و از خزانَه های تاشِه ریکزارها مَبیچَشَه.

۲۰ دَ بارَه جاد کُفْت:
”حمد-و-ثنا دَ امزُو که آبادی جاد رَه کَثَه مُونَه!
جاد رَقَم شِیر زِنْدگی مُونَه
و بازُو و تولغَه رَه پارَه مُونَه.
۲۱ اُو بَهْتَرین حِصَه رَه بَلدَه خُو اِنْتخاب کد،
چُون دَ اُونَجی تَقْسِیمِ یگ حُکمران نِگاه شُدَد.
أَوْ قَدْ کَثَه کَلونای قَوْم اَمَد،
و عَدالَتِ خُداوند

^a ۳۳:۱۸ دَ جای «سفرها» دَ زَبونِ عِبْرانی «بُرُو رَفْتُو» نَوشْتَه یَه.

† ۳۳:۱۸ پَبیدایش ۴۹:۱۳

و دستورای شی ره بلده اسرائیل د جای اورد.

۲۲ د باره دان گفت:

”دان چوچه شیر آسته

که از باشان ٹوپ مونه.“

۲۳ د باره نفتالی گفت:

”آی نفتالی که از لطف خداوند برخوردار شده

از برکت ازو پُر شده،

غرب و جنوب ره تصرف کو.“

۲۴ د باره اشیر گفت:

”اشیر از پگ باچه ها کده کلوتر برکت یافته موشه؛

بیل که او بلده پرارون خو قابل قبول بشه

و پای خو ره د روغو غوٹه کنه.

۲۵ پشتبند های درگه شی از این و برونز بشه

و د روزای زندگی خو قوی-و-زورٹو بشه.“

۲۶ د آخر گفت:

”آی یشورون، هیچ کس رقم خدا نیسته

که بلده کومک تو آسمونا ره سوار شنه

و د بزرگی-و-جلال خو د بله آورها بییه.

۲۷ خدای ازلی-و-ابدی پناهگاه تو آسته

و بازو های ابدی شی تو ره اُستوار نگاه مونه.^a
 او دشمنای تو ره از پیش روی تو هی مونه
 و مَوگیه: 'نابود کوا'
 ۲۸ پس اسرائیل دَ اَمْنِیتِ زندگی مونه،
 چشمه یعقوب دُور از بلا ها،
 دَ یگ سرزمین پُر از غَلّه و شیرِه انگور
 که از آسمون شی شبنم موباره.
 ۲۹ نیک دَ بخت تو، ای اسرائیل!
 رقم از تو الّی کی آسته
 ای قومی که دَ وسیله خُداوند نجات پیدا کدی؟
 او سپری آسته که تو ره کومک مونه
 و شمشیرِ پیروزی تو!
 دشمنای تو دَ پیش تو سر خَم مونه
 و تو دَ بله پُشت های ازوا لغه مونی.

قوتِ موسیٰ

۳۳

۱ اُوخته موسیٰ از دشت های موآب دَ کوه نیو دَ قبلی پیسگه که روی دَ
 روی شارِ اریحا آسته باله شد و خُداوند تمام سرزمی ره بلده ازو نشو دد:
 از جلعاد تا دان،^۲ پگ منطقه نفتالی، سرزمینِ افرایم و منسی و پگ سرزمینِ یهودا
 ره تا دریای غَرب،^{b ۳} جنوب و آواری های دَرّه اریحا ره که شارِ درختون خُرما آسته
 تا صوغر.^۴ و خُداوند دَزُو گُفت: "ای سرزمینی آسته که ما بلده ابراهیم، اسحاق و

^a ۳۳:۲۷ دَ جای «بازو های ابدی شی تو ره اُستوار نگاه مونه» دَ زبونِ عبرانی «بازو های ابدی دَ تی
 تو آسته» نوشته یه. ^b ۲:۳۴ یعنی دریای مدیترانه.

يَعْقُوبَ قَسَمَ خورده گفتم که 'دَ اَوْلَادِهِ تُو مِيَدِيْمُ.' ' ما دَز تُو اِجازه دَدُم که او ره قد
 چيمای خُو بِنِگري، ليکن تُو از دريای اَرْدُن تير نَمُوشي تا دَ اُونجی داخِل شُنی. "
 ۵ پس مُوسَى خِدْمَتگَارِ خُداوند دَ اَمُونجی دَ سرزَمِينِ مَوآبِ دَ مُطَابِقِ توره خُداوند فَوْت
 کد. ۶ او دَ سرزَمِينِ مَوآبِ رُوی دَ رُوی بِيْت-فِغور، دَ دَرّه دَفن شُد، ليکن قَبْرِ اَزُو ره
 تا اِمروز هيچ کس نَمِيَدَنه. ۷ مُوسَى يگ صد و بِيست ساله بُوَد که فَوْت کد؛ چيمای
 اَزُو هنوز خِيَره نَشُدَد و قَوْت شِي کَم نَشُدَد. ۸ و بَنِي اِسْرَائِيلِ بَلَدِه مَوَسَى دَ دَشْتِ هَايِ
 مَوآبِ سِي روز ماتَمِ گِرِفْتَه دَوْرِه ماتَمِ و چخرا ره بَلَدِه مَوَسَى تَكْمِيلِ کد.
 ۹ يوشعِ باچِه نون پُر از رُوحِ حِكْمَتِ بُوَد، چراکه مَوَسَى دِستايِ خُو ره دَ بَلِه اَزُو ايشْتَد.
 و بَنِي اِسْرَائِيلِ از اَيِدِ اَزُو شُد و مُطَابِقِ چيزايِ که خُداوند دَ مَوَسَى اَمْرِ کُدَد، عملِ کد.
 ۱۰ تا آلِي ره هيچ پَيغمبرِي رَقَمِ مَوَسَى آلِي دَ اِسْرَائِيلِ ظُهُورِ نَکَدَه که خُداوند اُو ره رُوی
 دَ رُوی دِيده بَشَه. ۱۱ مَوَسَى دَ تَمَامِ مُعْجَزَه هَا و چيزايِ عَجِيبِ که خُداوند اُو ره رَيِي
 کد تا اُونَا ره دَ سرزَمِينِ مِصرِ دَ خِلَافِ فِرْعَوْنِ، پَگِ خِدْمَتگَارايِ شِي و تَمَامِ سرزَمِينِ
 شِي اِنجامِ بَدِيه، ۱۲ و دَ تَمَامِ کارايِ دِستِ قَوِي و دَ تَمَامِ هَيبَتِ بَزْرگِ که دَ پيشِ نَظَرِ
 پَگِ بَنِي اِسْرَائِيلِ نِشو دَد بے جوره اَسْتَه.